The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.
WEDNESDAY, AUGUST 12, 1959.

LATVIJA
AMERIKĀ

64./889 n-rs. TREŠDIEN, 1959. G. 12. AUGUSTĀ 9. gads.

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte, Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. 8.50; par 1 gadu $16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60 tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas slejas tenpu.

SAŠUTUMS PAR CHRUŠČEVA VIZĪTI SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ALA's CENTRĀLĀS VALDES ĀRKĀRTĒJĀ SĒDĒ PIEŅEM PROTESTA REZOLŪCIJU.

Tiklīdz kļuva zināms, ka gaidāms Chruščeva apmeklējums ASV, ALA's priekšsēdis prof. P. Lejiņš izziņoja ALA's valdes ārkārtējo sēdi, kas notika 5. augustā Baltijas brīvības namā Ņujorkā. Īsā laika dēļ sēdē nebija varējuši ierasties Čikāgā un Detroitā dzīvojošie valdes locekļi, tomēr prof. Lejņam pirms sēdes bija telefoniska saruna ar Informācijas biroja vadītāju Trepšu Čikāgā. Atklājot sēdi, prof. P. Lejiņš teica, ka šī ir vēsturiska sēde, jo mums jālemj ,kādu stāvokli ieņemt, kad ASV viesosies Chruščevs, kas nes atbildību par mūsu tautas nebrīvību un ciešanām. Latviešu organizācijas ASV un atsevišķas personas grib zināt, ko darīs ALA un kādus norādījumus tā dos. Priekšsēdis lūdz katru klātesošo izteikt savas domas.

Visi sēdes dalībnieki izteica savu sašutumu un atzina, ka Chruščeva viesošanās ASV nāks par labu komūnismam. Kamēr daži runātāji izteicās par protestēšanu ar „stipriem vārdiem", citi ieteica mērenību un atturību. Bija arī ierosinājums Chruščeva viesošanās laikā mēģināt panākt muitas samazināšanu sūtījumiem uz Latviju un tuviniekų izlaišanu no Latvijas.

P. Eglītis izteicās par asu protestu, jo pretējā gadījumā mums vēlāk var pārmest: ko jūs šinī vēsturiskajā brīdī esat darījuši? Apmeklējums cels Chruščeva prestižu un palīdzēs stiprināt komūnismu kā Padomju Savienībā, tā ārpus tās.

A. Bērziņš teica, ka mēs nezinām visus tos iemeslus, kāpēc Eizenhauers uzņēmies šo nepatīkamo soli. Āzijas tautas pārmet ASV, ka to politika esot pārāk nelokāma, nepiekāpība varot novest pie kaŗa. Saprašanās ASV un Padomju Savienības starpā var slēpt briesmas mūsu tautām. Mums jāizteic savi uzskati šis zemes valdībai, bet jāatturas no katras nevēlamas rīcības, kā, piem., tomātu mešanas. Vislabākais līdzeklis būtu ignorēt Chruščeva viesošanos. Mums jāparāda laba nostāja, lai mūs šinī zemē neieskatītu par neērtu elementu.

V. Hāzners aizrādīja, ka mēs nezinām, kas slēpjas aiz šis viesošanās, un minēja divīziju skaitu,kas ir krievu rīcībā. Austrumvācijā ir 22 krievu divīzijas un 17 vācu divīzijas, Polijā — 2 krievu un 36 poļu divīzijas, Čechoslovakijā — 30, Ungārijā — 8 krievu un 6 ungāru divīzijas, Rumānijā — 2 krievu un 20 rumāņu. Bulgārijā — 28, Eiropas Krievijā un Baltijas valstīs — 103 divīzijas. Tām pretim NATO var stādīt 22 divīzijas. ASV ir apm. 400 bazes, kas novietotas ap Padomju Savienību.

Pēc pārrunām vienojās nosūtīt prezidentam Eizenhaueram protesta rezolūciju, kurā teikts, ka Chruščeva viesošanās ir trieciens tiem daudziem latviešiem, kas izbēguši no deportācijām, spīdzināšanām un nāves, un atradusi patvērumu šinī zemē. ALA cer, ka šis apmeklējums nenozīmē cerību mazināšanos latviešu un citu tautu atbrīvošanai. Šī vizīte radīs ļoti nelabvēlīgu iespaidu latviešu un pārējās apspiestajās tautās, mazinot viņu pretošanās gribu. Jāievēro, ka apspiestās tautas Padomju Savienībā ir demokrātijas labākie sabiedrotie. Komūnisti izmantos apmeklējumus komūnistu ietekmes izplatīšanai ASV. **Nav cerību, ka komūnistu gala mērķi būtu mainījušies; var mainīties tikai taktika.**

Valde atzina, ka, ievērojot noraidošo nostāju pret Chruščeva ierašanos, nebūtu vietā lūgt no viņa kādus muitas atvieglinājumus vai citu labvēlību. Nav tomēr nekādu iebildumu, ja kāda atsevišķa persona mēģinātu panākt savu piederīgo izlaišanu no Latvijas.

Otrs jautājums, kas ALA'i bija jāapspriež, bija ASV gubernātoru konferencē Sanhuanā, Porto - Riko, iesniegtais ierosinājums uzaicināt viesoties ASV 15 Padomju Savienībā ietilpstošo padomju republiku ministru prezidentus. Šinī skaitā ietilpst arī Baltijas valstis. Šo zemju komūnistisko ministru prezidentu ierašanās ASV nav iedomājama, jo ASV neatzīst šo valstu aneksiju. Gubernātoru konferencei ALA's valde nosūtīja protesta telegrammu tai pašā vakarā. (Par ko mums jau bija ziņots iepriekšējā n-rā). Telegrammā teikts, ka daudzi latvieši, kas piedzīvojuši komūnistu režīma varmācības, tagad kļuvuši šīs zemes lojāli pilsoņi. Daudzi gubernātori apliecinājuši savas simpatijas pilsoņiem, kas nākuši no apspiestajām valstīm. Ir grūti saprast, kā šie paši gubernātori tagad uzaicinātu viesoties komūnistu režīma tur iecelto kipar valdību galvas.

Šis telegrammas tekstu piesūtīs arī katra gubernātora birojam viņa valstī. ALA's valde aicina arī latviešu organizācijas stāties sakaros ar saviem gubernātoriem, solidarizējoties ar ALA's pieņemto rezolūciju.

EIZENHAUERS BRAUKS ARĪ UZ BONNU

PREZIDENTS SASTAPSIES AR KANCLERU ADENAUERU PIRMS DOŠANĀS TĀLĀK UZ LONDONU UN PARĪZI.

V a š i n g t o n ā. Baltā Nama preses šefs Hagertijs paziņojis, ka prezidents Eizenhauers izlidos no Vašingtonas 26. augustā, dienu pirms līdz šim noliktā aizbraukšanas datuma, lai 27. augustā sastaptos ar Rietumvācijas kancleru Adenaueru. 28. augustā prezidents ieradīsies Londonā, lai uzsāktu sarunas ar Anglijas ministru prezidentu Mekmillenu un 2. septembrī mēros ceļu uz Parīzi, kur pārrunās pašreizējo politisko stāvokli ar Francijas prezidentu ģen. de Gollu. Nepilnas divas nedēļas pēc sabiedroto valdību galvu konferencēm Eiropā Vašingtonā sagaida ierodamies Padomju Savienības ministru prezidentu Chruščevu.

Negaidītais paziņojums, ka prezidents apmeklēs arī Bonnu, tiek izskaidrots kā Sav. Valstu valdības mēģinājums apmierināt kancleru Adenaueru, kas baidās, ka divu lielo sarunās varētu tikt izstirgotas Rietumvācijas intereses. Konferencei ar Adenaueru Bonnā un nevis Parīzē, kā tas bija sākumā domāts, vajadzētu pārliecināt vācu kancleru, ka viņa valsts intereses zem lielo ūtrupnieku āmuriem nenonāks. Parīzes apmeklējuma laikā prezidentam Eizenhaueram paredzētās sarunas arī ar Italijas ministru prezidentu Seņi un Ziemeļatlantijas organizācijas valstu vadošām personām.

Luterāņu baznīcas dienas Rietumvācijā

Vācijā no 11.—18. augustam Minchenē notiek Ev. - luteriskās baznīcas dienas, kurās piedalās arī latviešu mācītāji kā no Vācijas, tā Anglijas.

Plūdi Formozā

T a i p e ā. Pagājušās nedēļas nogalē Formozas salu piemeklējušas smagākās lietus gāzes un lielākie plūdi pēdējo 62 gadu laikā. Plūdos dabūjušas galu 222 personas, 300 cilvēku vēl vienmēr bez vēsts pazuduši, kamēr materiālie zaudējumi sniedzas daudzos miljonos.

VĒL VIENS ZEMES SATELITS

Jaunais satelīts — Eksplorers VI — televīzijai fotografē zemes virsmu, uzņēmumus noraidot atpakaļ uz zemi — tā ir pirmā reize, kad to dara no izplatījuma.

V a š i n g t o n ā. Pagājušās piektdienas rītā no Kaip Kanavevalas aviācijas bazes Floridā tika izšauts jauns amerikāņu satelits, kas sekmīgi iegāja orbītā ap zemi un zinātniekiem sola vērtīgu informāciju. Padomju satelītus ieskaitot, Eksplorers VI ir pēc kārtas četrpadsmitais, kas iegājis orbītā. Divpadsmit no tiem orbītā ap zemes lodi un divi, viens krievu un viens amerikāņu ,ap sauli.

Pēdējais amerikāņu satelits sveŗ 142 mārciņas, ir mazliet vairāk kā 2 pēdas diametrā, un tā sānos iebūvēti mazi spārniņi, kas spēj uztvert saules gaismu un to pārvērst elektrībā. Ar šo saules enerģiju darbosies satelita instrumenti, liekot cerēt, ka Eksplorers VI „neapklusīs", kā tas bija jāpiedzīvo ar pārējiem satelitiem pēc to bateriju nolietošanās.

No šī, visjaunākā, satelita tiek sagaidītas lielas lietas. Tas apgādāts instrumentiem, kuŗiem būtu jāsniedz informācija par nesen atklāto zemi apņemošo radiācijas joslu lielumu un intensitāti, zemes magnētiskā lauka dimensijām un elektrizētā slāņa īpašībām zemes atmosfairā. Satelitā iebūvēts arī divarpus mārciņu smags televīzijas aparāts, no kuŗa jau saņemtas, kaut arī ļoti neskaidras, pirmās zemes virsmas fotografijas no izplatījuma. Sava lidojuma vistālākajā punktā satelits sasniedz 26.000 jūdžu attālumu no zemes, kamēr tuvākajā tikai 150 jūdžu. Domā, ka Eksplorers VI orbītā noturēsies vismaz vienu gadu.

JAU RUNĀ PAR ČETRU LIELVALSTU GALVU KONFERENCI

VAŠINGTONA SAGAIDA, KA CHRUŠČEVA „M A Z A" PIEKĀPĪBA VARĒTU NOVEST PIE ČETRU LIELVALSTU VALDĪBU GALVU SARUNĀM VĒL Š. G. BEIGĀS.

Diplomātiskie lietpratēji Vašingtonā domā, ka Chruščeva gaidāmo sarunu rezultātā stipri uzlabojušās cerības uz četru lielvalstu valdību galvu konferenci. Tiek pat paregots ,ka šāda konference varētu notikt vēl šogad — vai nu pēc Chruščeva vizītes Vašingtonā, vai arī vēlāk, kad Eizenhauers jau būs paspējis izbraukāt Maskavu. Vašingtonā valda zināms optimisms, ka sarunās ar prezidentu Eizenhaueru Chruščevs varētu mazliet, bet pietiekami redzami piekāpties un ar to būtu diezgan, nolīdzinātu ceļu tālākai lielo konferencei, uz kuŗu tad tiktu aicināti arī prezidents de Golls un ministru prezidents Mekmillens.

Iemesli, kādēļ Vašingtonas diplomāti min 4 lielvalstu valdību galvu konferences iespējas, ir vairāki .Un, proti, prezidents Eizenhauers šī gada rudenī atlicinājis „zināmu' 'laiku, kurā atsacījies saistīties ar jebkādiem iekšpolītiskiem pienākumiem, acīmredzot, tā spriež, lai būtu brīvs valdību galvu konferencei Otrs iemesls ir neapšaubāmais fakts, ka Rietumu „cena" šādai konferencei vairs nav tik augsta, kā agrāk, un tiek pat zilēts, ka Eizenhauers varētu apmierināties pat ar kādu pagaidu kompromisu, piemēram, Berlīnes jautājumā, lai dotu labvēlīgu atbildi visu valdību galvu sarunām.

Vai Chruščevam sarunās interesētu arī Mekmillena un de Golla klātiene, pagaidām vēl grūti pasacīt. Plašās aprindās valda uzskats, ka viņš Berlīnes krizi uzsāka tikai tādēļ, lai tiktu kopā ar prezidentu Eizenhaueru, vienalga, vai Francijas un Anglijas valdību galvas runā līdzi, vai ne. Ārlietu ministru sarunas, kā zināms, Chruščevs nekad neatbalstīja, tās beidzot atzīdams visai gaŗiem zobiem un tikai pēc tam, kad prezidents Eizenhauers uzstājās par šādu sarunu nepieciešamību pirms lielo tikšanās.

Kamēr jautājums, vai Chruščevu interesē sarunas arī ar Mekmillenu un de Gollu, vai ne, jāatstāj atklāts, angļu un franču nostāja pēkšņi kļuvusi pavisam skaidra. Iestigušās ārlietu ministru konferences beigu posmā kā Anglija, tā Francija deva savu svētību Eizenhauera un Chruščeva sarunām, sevi mierinot, ka citas izejas vairs nav. Lai gan tāda nav redzama arī tagad, abi Eiropas sabiedrotie tikai nule kā atjēgušies, ka jau tuvākajā laikā notiks divas svarīgas konferences, kuŗās tiks pārrunāts Eiropas liktenis, bet kuŗā nebūs pārstāvēta neviena no vecās pasaules brīvajām lielvalstīm! **Eiropas nākotnes izlemšana ir nemanot izslīdējusi no pašu eiropiešu rokām un pārgājusi uz Sav. Valstīm un Pad. Savienību.** Arī prezidenta Eizenhauera solījumu, ka viņš nerunās vis Rietumu sabiedroto, bet vienīgi Sav. Valstu vārdā, un fakts, ka šis stāvoklis nekad nav bijis savādāks kopš 2. pasaules kaŗa beigām, rūgtumu nespēj mazināt.

,TĀLERA PROJEKTS'

SAV. VALSTIS TUVOJAS STARPKONTINENĀLO RAĶEŠU UZTVERŠANAS NOSLĒPUMA ATRISINĀJUMAM.

V a š i n g t o n ā. Starpkontinentālo raķešu parādīšanās Padomju Savienības arsenālā pirms 2 gadiem nostādīja Sav. Valstu aizsardzības plānotājus pilnīgi jaunas problēmas priekšā. Ar līdzšinējiem radara tīkliem, kas bija domāti daudz daudz lēnāku bumbvežu uztveršanai, tagad vairs nepietika. Daudz nepalīdzēja arī pastiprinātais radars, kas, vispirms, spēja „saredzēt" tikai 3500 jūdžu tālumā un bez tam sagādāja lielas technoloģiskas grūtības, jo tā operēšanai nepieciešams ārkārtīgi liels dzinējspēks. Tālā nākotnē paredzēti pat karstumu jūtīgi sateliti ,kas ap zemes lodi joņodami, spēs uztvert starpkontinentālās raķetes jau to izšaušanas brīdī. Bet pašreiz? Tam atbildi pagājušā nedēļā deva Sav. Valstu kaŗa flotes zinātnieks Viljams Tālers, kas atradis jaunu sistēmu — „Tepī" — ienaidnieka raķešu uztveršanai. Viņa sistēma stipri atgādina radaru tai ziņā, ka arī tā balstīta uz atbalss principa, t. i. aparāta izsūtītais signāls pēc atsišanās pret kādu vielu tiek atkal uztverts uz ekrāna. Bet kamēr radars neredz pāri horizontam, „Tepī" tiek tam pāri, zigzagojot savus signālus starp zemi un ionosfairu. Ar katru „lēcienu" signāls sūta zināmu refleksiju atpakaļ uz savu sākuma punktu.

Tālers domāja, ka ar viņa aparāta palīdzību vajadzētu varēt uztvert kā raķešu motoru vadītās gāzes, tā atomsprādzienu mutuļus, kas rada ionizāciju un kam tādēļ vajadzētu būt tādam signālu reflekcijas potenciālam kā ionosfairai. Dr. Tālers paskaidro ,ka Tepī pilnīgi attīstot ,un arī tas vēl prasītu pāris gadu, līdzšinējais starpkontinentālo raķešuzbrukuma trauksmes laiks varētu tikt dubultots. Tas nozīmē, ka par šādas raķetes nākšanu varētu uzzināt apmēram 15 minūšu, pirms tā eksplodē.

JAUNATNES DARBA KOPU VADĪS V. GULĒNS

Piektdien, 7. augustā, Toronto latviešu jauniešu Darba kopa savā dibināšanas sanāksmē par priekšnieku ievēlēja Toronto universitātes medicīnas studentu Voldemāru Gulēnu, 4 locekļu valdi un revīzijas komisiju. Jaunā valde, kas darbosies vienu gadu, konstruējās šā: A. Staško (pr-ža v.), L. Rode (sekretāre), B. Staško (kasiere) un D. Treijere (biedrzine). Revīzijas komisijā: A. Pone (pr-dis), V. Māzurs un V. Zariņš. Plašāku ziņojumu par jauniešu Darba kopas pirmo sanāksmi sniegsim nākošajā numurā.

HAMILTONAS VOLEJBOLISTU LIELĀ UZVARA

Draudzības un jaunatnes dienās Niagarā Draudzības balvu izcīnīja Hamiltonas DV sporta kluba „Sparta" vīriešu un sieviešu komandas: 1. r. no kr.: V. Tētiņa, E .Leja, M. Žulps, L. Morusa un A. Kraukle. Aizmugurē: T. Tērauds, I. Leja, D. Žulpa, E. Tētiņš, A. Richters, H. Richtere, L. Eichvalds un J. Moruss. J. Liģera foto.

ABU AMERIKU ĀRLIETU MINISTRI SASTOPAS ČILĒ

Sav. Valstu un divdesmit Dienvidamerikas valstu ārlietu ministri runās par saspīlējumu Karaibu jūŗas apkārtnē.

Šīs nedēļas vidū Čiles galvaspilsētā Santiago sākas Amerikas valstu organizācijas ārlietu ministru konference, kas solās izvērsties par līdz šim ugunīgāko. Saspīlējums Karaibu jūŗas apkārtnē bija galvenais iemesls, kādēļ Vašingtona mudināja sasaukt konferenci pusgadu pirms paredzētā laika.

Lai gan bija jāsastopas ar zināmu opoziciju, priekšlikumu pieņēma, un šodien, 12. augustā, divdesmit vienas valsts ārlietu ministri sēžas pie zaļā galda, lai mēģinātu atšķetināt Dienvidamerikas problēmas. Un tur būs daudz ko šķetināt.

Vietējie diplomāti baidās, ka pašreizējos apstākļos šāda konference varētu nodarīt vairāk ļauna nekā laba un ka praktiski tā vispār neko nevar panākt. Visai delikāta loma šai konferencē būs Sav. Valstu ārlietu ministram Herteram. Viņš ir viens no konferences ierosinātājiem, un viņam piekritīs grūtais uzdevums atrast ceļu Karaibu jūŗas apkārtnes saspīlējuma mazināšanai laikā, kad šis saspīlējums vairākos gadījumos jau ir izvērties atklātā kaŗa darbībā, kuŗā iejauktas dažādas valstis. Tā, piemēram, jūnijā notika neizdevusies invāzija pret Dominikāņu republikas diktātoru Truhilo. Uzbrucēji bija diktātora ienaidnieki, Venecuēlā apmācīti un tās valdības atbalstīti. Rekrūšus tālākām operācijām pret Truhilo bēgļi no Dominikāņu republikas tagad sākuši vākt pat Ņujorkas portorikāņu padibenēs. Nedrīkst aizmirst arī nesekmīgos uzbrukumus pastāvošajai iekārtai Panamā, Nikaraguā un Haitī, kuŗus atbalstīja Kubas Kastro, kas pats gatavojas ierasties Santiago konferencē, ja vien viņam laikus izdosies tikt galā ar nemieriem, kuŗos esot vainīgs Dominikāņu republikas diktātors, varbūt pats lielākais Dienvidamerikas intrigants.

Dienvidamerikā ļoti akūta ir arī komūnistu problēma. Kur vien iespējams, un no augšminētā redzams ,ka iespēju gana, komūnisti iefiltrējas revolūcionārās kustību grupās, izplatot propagandu, ka Sav. Valstu politika Dienvidamerikā ir labvēlīga vienīgi diktātoriem. Tādēļ nebūtu jābrīnās, ja Hertera mēģinājums samierināt Karaibu jūŗas apkārtnes valstis Kubā un Venecuēlā tiek ieskatīts kā draudzīgs žests Dominikāņu republikas diktātoram Truhilo. Kā Kuba, tā Venecuēla ļoti centīsies, lai konferenci izmantotu kā forumu propagandas kampaņai pret dominikāņu diktātoru. Un, lai konferenci saraibinātu vēl vairāk, Kastro tur grib runāt arī par Latīņu Amerikas saimnieciskajām grūtībām, kas, pēc viņa domām, bieži vien ir politiskā saspīlējuma cēlonis.

No virspuses raugoties, gribētos domāt, ka konference ir sasaukta cīņai, kurā sastapsies demokratisko iekārtu pārstāvji ar diktātoriem, kuŗu Dienvidamerikā palikuši vairs tikai divi — Dominikāņu republikā un Paragvajā. Bet tad — cik demokratiski ir viens otrs demokrats? Piemēram, Kastro. Konferences priekšvakara atmosfaira liecina, ka tagad nav īstais laiks šādas cīņas uzsākšanai, un Sav. Valstis nebūs vienīgās, kas atbildēs, ka polītisks un morāls spiediens pret diktātūrām nozīmētu jaukšanos šo valstu iekšējās darīšanās. Un no tā jāatturas.

IESPĒJAMA ASV RAĶEŠU PĀRVIETOŠANA UZ KANADU

Šī gada 11. augustā Otavā ieradās Sav. Valstu aizsardzības ministrs Makelrojs, lai ar Kanadas aizsardzības ministru ģen. Pērksu apspriestu amerikāņu raķešbažu eventuālu pārvietošanu uz Kanadas ziemeļiem.

Ļoti iespējams, ka pārrunās arī varbūtību par amerikāņu atomieroču novietošanu Kanadas robežās. Sav. Valstu aizsardzības iestādes paskaidro, ka vairākas Kanadas robežpilsētas izteikušas neapmierinātību ar Bomarka un Naika - Herkules raķešbazēm tuvu robežas otrā pusē ,baidoties, ka kaŗa gadījumā šīs Kanadas pilsētas varētu ciest no atomradiācijas nokrišņiem. Lai kanadiešu prātus nomierinātu — skan oficiālais paskaidrojums — radies plāns zināmu skaitu Kanadas robežas tuvumā situēto raķežbažu pārvietot uz Kanadas ziemeļiem, — apmēram gar 55 .parallēli, kur tagad atrodas Ziemeļamerikas „vidējais" radara tīkls.

Sav. Valstīm, lielāko pilsētu un aviācijas bažu apsardzībai pašreiz kaujas gatavībā stāv ap 50 Naika - Herkules bateriju, un bez tam ir vēl 16 Bomarka raķešbažu. Ja arī plāni par amerikāņu bažu pārvietošanu uz Kanadas ziemeļiem nereālizēsies, Otava divas šādas bazes tomēr nodomājusi iekārtot — vienu Ontario un otru Kvebekas provincē.

ATRASTS LATVIETES ĢINDENIS

18. jūlijā Mindenes policija kādā grāvā atrada sievietes skeletu apmēram 100 jūdžu ZA no Toronto. Izmeklēšanā noskaidrojies, ka tas ir 45 gadus vecas latvietes ģindenis, pie kuŗa atrastas brilles un uz to futlārā ierakstīts nelaimīgās tautietes darba vietas telefona numurs, pēc kuŗa noskaidrota ģindeņa persona. Pirms 4 gadiem nelaimīgā nozudusi no Toronto, kur kalpojusi kā mājkalpotāja.

Vai šinī gadījumā izdarīta slepkavība ,vai notics kāds nelaimes gadījums, vēl skaidri nezina, bet cerams, ka tuvākajā laikā izdosies to noskaidrot. **Tāpēc arī pagaidām šīs sievietes vārds atklātībai netiek izpausts.**

S i d r a b e n e aicina jaunatni piedalīties gadskārtējos

jaunatnes un bērnu sporta svētkos un Kanadas latviešu jaunatnes meistarsacīkstēs vieglatlētikā.

Svētdien, 16. augustā, Sidrabenē. Sākums pl. 10 rītā.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

SAVĀDNIEKI

P. DREIMANIS

Visās zemēs, visos laikmetos, visās sabiedrības aprindās un arī visās paaudzēs ir bijušas, ir un, šķiet, arī būs personas, kas no citiem attiecīgās sabiedrības locekļiem spilgti atšķiras ar savu rīcību, domām un to izteiksmes veidu vai, varbūt, tikai ar kādu no minētām savdabībām. Šīs personas neparastā veidā izsakās par dažām sabiedrības aprindām, atsevišķiem individiem, mītoloģijas personālu un reizēm arī par kristīgo ticību un pat Dievu. Arī ar savu uzvedību viņas kaut kādā veidā vērš uz sevi citu uzmanību.

Šo personu izteicieni un atsevišķi vārdi parasti nav pazīstami plašākai sabiedrībai. Viņas tos ir palaidušas sarunās ar kādu draugu vai nelielā paziņu pulciņā, kas par viņu „asprātībām" jūsmo, aizstāv viņu drosmi un oriģinālitāti, kā arī paklusām iepazīstina ar to savus tuvākos paziņas. Mūsu dienās gan šo „domu graudu" izplatīšanās var notikt arī ar preses palīdzību, ja tie neskar ar attiecīgās valsts likumiem aizsargātās personas un iestādījumus.

Minēto personu rīcības veids un izteicieni grūti izskaidrojami, jo to cēloņi slēpjas apziņas vai pat zemapziņas struktūrā un reizēm arī pašiem autoriem nav zināmi. Dažreiz gan iespējams konstatēt, ka attiecīgai personai ir vēlēšanās izdarīt kaut ko tādu, ko no citiem grūti sagaidīt, un ar to pakalpot viņiem. Tādos gadījumos viņu oriģinālitāte sabiedrībai labi pazīstama: piem., Sokrata uzstāšanās un sarunu veids, kas bija arī domāts sabiedrības audzināšanai. Tomēr tas bija tik oriģināls, ka viņa laika biedri to neatzina par normālu un daži no viņiem, jūtoties personīgi aizkarti, panāca, ka viņam piesprieda nāves sodu.

Netrūkst arī tādu savādnieku, kas tikai grib vērst uz sevi citu ievērību, pirmkārt, draugu un tuvāko paziņu, kuru vidū viņi ir vēlami laika kavētāji, kāpēc tiek ar ilgošanos gaidīti un apsveikti skaļiem aplausiem.

Un ir arī personas, kas, neatzīstot sava laikmeta kultūru, cenšas to ar saviem izteicieniem un izlēcieniem graut vai vismaz izteikt protestu īpatnēji oriģinālā veidā.

Tātad minētie savādnieki nav apmierināti ar to sabiedrību, kurā viņiem jādzīvo, vai vismaz neatzīst kādu vai vairākas sava laikmeta kultūras nozares, pret kurām tad viņi vēršas. Šādas rīcības dēļ viņiem nevar būt daudz atbalstītāju. Savādnieku oriģinālitāte var uz laiku spārnot dažas aprindas, bet nevar iedarboties dzīves pārveidošanā, jo bieži vien nav skaidrs, par kādiem jauninājumiem viņi cīnās: pastāvošo noliedzot, viņi nepublicē s a v a j a u n ā programmu. Bez tam sabiedriskās dzīves un kultūras veidošanā allaž ir nozīme kontinuitātei, ko šie savādnieki neievēro un reizēm pat apzinīgi pret to cīnās.

Tāpēc sabiedrības vairākums maz interesējas par viņu domu gaitu un rīcību vai pat to pilnīgi ignorē. Tāda nostāja, šķiet, ir vislietderīgākā, jo nav vērts šķiest spēkus un cīnīties pret to, kas, attiecīgām personām noejot no skatuves, tiek aizmirsts. Tad arī viņu atbalstītāji apklus un reizēm pat cenšas citiem iestāstīt, ka nav bijuši nekādi savādnieku atbalstītāji, bet tikai joku pēc turējušies ar viņiem kopā.

Analizējot sabiedrību, nav jāignorē arī minētie savādnieki, kas ar savām oriģinālitātēm ienes dzīvē lielāku rosību, dažus uzjautrinot, citus sarūgtinot, bet neaicinot nedz streikot, nedz boikotēt ,nedz rīkot nemierus un atentātus. Tāpēc nav vērts viņus apkarot. Pienāk laiks, kad pat savādnieku atbalstītāji savus „varoņus" piemin tikai jautros brīžos un tikai savā vidū, izņemot dažus, nedaudzus, kuru oriģinālā nostāja ir bijusi plašāk pazīstama. Daži gan savādniekus atceras ar sarūgtinājumu, jo ir atbalstījuši viņus materiālā ziņā ,kāpēc jācieš zaudējumi. Bet arī tas jāpiedzīvo aktīvākiem sabiedrības locekļiem.

KANADAS NACIONĀLĀ IZSTĀDE

ŠOGAD NOTIKS NO 26. AUGUSTA LĪDZ 26. SEPTEMBRIM, TORONTO

Līdz šim izstāde ik gadus tika atklāta augusta mēneša pēdējā piektdienā un turpinājās 2 nedēļas un vienu dienu. Šogad tā tiks atklāta 2 dienas ātrāk kā parasti un turpināsies 5 dienas ilgāk kā citiem gadiem.

Šai izstādē vairāki latviešu daiļamatnieki dzīvi piedalās. Cik līdz šim ir noskaidrots, vairāki latviešu daiļamatnieki ir jau godalgoti. To skaitā ir Hugo Mercs, Herberts Lapiņš un Zigfrids Jurševskis. H. Mercam piešķirtas 2 pirmās un 1 trešā godalga par kokizstrādājumiem; H. Lapiņam 1 otrā godalga par kokizstrādājumiem; Z. Jurševskim 1 pirmā un 1 trešā godalga par keramikas izstrādājumiem. Izstādes laikā darbu demonstrēs Hugo Mercs, Z. Lakstigala, H. Lapiņš un A. Saksone.

Daugavas Vanagu dienas Kanadā

4. SEPTEMBRĪ
DV namā, 123 Huron St., TORONTO. Sākums plkst. 7,30 vakarā.
SVINĪGĀ JUNDA

5. SEPTEMBRĪ
ŠAUŠANAS SACENSĪBAS
BRAMPTONĀ, Verļa lauku īpašumā. Sākums plkst. 11,00 no rīta.

5. SEPTEMBRĪ
D.V. DIENU BALLE
PALACE PIER telpās, TORONTO. Sākums plkst. 8,00 vakarā.

6. SEPTEMBRĪ
DIEVKALPOJUMI baznīcās unaizlūgumi par karavīriem notiek parastā laikā uz vietām pie draudzēm, izpilda draudžu mācītāji. Radio raidījums BRĪTIŅŠ AR DIEVU sniegs savu programmu no Ošavas raidītāja, no pl. 10,30—11,00 no rīta. Viļņa garums 1350.

6. SEPTEMBRĪ
SVĒTKU AKTS
Sv. Andreja b-cā (Jarvis un Carlton), Toronto. Sākums plkst. 5 p. p.
Pēc tam DV TEĀTRA KANADĀ IZRĀDE
M. Zīverta komēdija ‚CENZŪRA' 3 cēlienos, 4 ainās

Personas: Iza .... MAIJA ZVAIGZNE; Turlums HUGO MIĶELSONS; Režisors OSKARS ZVIEDRIS; Dekorātors .... VALDIS VARE; Komandants .... EDGARS ĀBELE; Janelis STANISLAVS BUTKĒVICS; Suflieре .... ĀRIJA GRASMANE; Apgaismotājs VALDIS TURĶIS

Ieejas maksa $1,50 no persons. Skolēniem un studentiem puscena. Skautiem un gaidām formas tērpos ieeja brīva.

DIKTĀTORS BRĪVĪBAS ZEMĒ

Jau kultūrālās tuvināšanās ievadījumā starp brīvības zemi Savienotajām Valstīm un sarkanās verdzības „paradīzi" Pad. Savienību bija nomanāms, ka abas valstis neapmierināsies vienīgi ar apmaiņām zinātnes, mākslas un literātūras plāksnē, bet ka tām ir tālejošāki nodomi, kas visu laiku bija apslēpti sabiedriskai domai un tautas noskaņojumam.

Tagad kauliņi ir krituši, un pa koeksistences ierakto gultni šurp, uz brīvības zemi, trauksies sarkanais diktātors, kura valsts ir izaugusi uz nevainīgu upuru miljoniem un asiņu upēm un kurš savu varu grib izplest pāri pasaulei.

Kas nav izjutis sarkanos žņaugus, terroru, slepkavošanas un brīvības nolaupīšanu, tam nav priekšstata par šīm briesmām.

Ir vietā atcerēties bēgļu posmu Vācijā, kad daudzi tās novadi uzskatīja bēgļu stāstus par pieredzēto komūnisma režīmā par neticamiem un izdomātiem. Bet kad no Krievijas sāka parasties vācu karavīri, kuru nostāsti bieži bija vēl spēcīgāki un „gleznaināki", tad arī visai vācu tautai uzausa gaisma par komūnisma terroru, rīcības un valdīšanas metodēm. Tādēļ morāli cietēji Chruščeva vizitēšanas laikā būs visi tie, kas izkļuvuši no komūnisma apsēstām zemēm: tie zinās un daļēji arī redzēs, kā pa brīvo ASV zemi, kaut stingrā apsardzībā, pārvietosies vīrs, kura vadītais un noteiktais sarkanā despotisma un diktātūras režīms ir izkāvis brīvas tautas un brīvību daudzās Eiropas zemēs. Savās asinsdzīrēs viņš nav pieticīgs — viņš kāro visai pasaulei uzlikt sarkanos iemauktus. Arī brīvās Amerikas Savienotās Valstis ir iekalkulētas šo upuru skaitā.

Chruščeva ielūgšanai uzsvērti dažādi motīvi un attaisnojumi, kas gan neiztur kritiku to uztverē, kas, nākdami no zemēm aiz dzelzs aizkara atraduši drošu vietu brīvības zemē ASV.

Ja tiek apsvērts un fiksēts, ka Chruščeva viesošanās varētu mīkstināt saspīlējumus divu ideoloģiju attieksmēs, tad tā ir maldīšanās. Nekur un nekad sarkanais diktātors nav parādījis, ka komūnisms būtu atteicies no saviem nolūkiem un idejas — pārveidot pasauli pēc sava ģīmja un līdzības.

Amerikāņu tautas vienotība ap savu prezidentu un valdību Chruščevam ir pārāk labi zināma arī bez viesošanās brauciena. To viņam taču uzsvēruši vairāki prominenti ekskursanti personīgās sarunās. Arī Padomju iestāžu personāls ASV zemē sarkanajam trabantam ziņo par visu, kas notiek „kapitālistiskajā lielvalstī". Viņam ir labs priekšstats par savu pretspēlētāju, arī sēžot savā kabinetā Kremlī. Vēl nav zināms amerikāņu tautas sabiedriskās domas noskaņojums par šo vizīti. Taču tā neko daudz nevar grozīt lietas būtību. Tikai daži senātori, kā mazas saliņas, vēl mēģina noturēties virs ūdens — tie protestē. Valdības aprindas visumā pat priecīgas par saspīlējuma mazināšanās iespēju, ko tie saskata Chruščeva vizītē. Bet šis priekiem rādās sāja un rūgta piegarša.

Kā viens no ļoti svarīgiem jautājumiem vizītes izkārtošanā būs piesardzības soļi ap to vietu, kur atradīsies sarkanais viesis. Tas sagādās ievērojamas rūpes un atbildību drošības iestādēm. Nevienas valsts pārstāvis, viesojoties Sav. Valstīs, neizraisīs tik daudz jautājumu tieši drošības plāksnē kā Kremļa trabants. Kā kādu svarīgu noziedznieku „augsto viesi' iejozīs gan slēpti, gan atklāti bruņoti vīri, lai viņu pasargātu no taustāmiem un netaustāmiem atgādinājumiem par asins grēkiem, ko komūnisma tirannija pastrādājusi daudzās reiz brīvās un neatkarīgās valstīs.

Noziedzniekam netīk, ka viņam atgādina pastrādāto slepkavību. Noziedznieks arī vienmēr noliegs savu vainu, kaut tā pierādīta ar nozieguma fakta konstatēšanu un liecinieku apgalvojumiem. Tādēļ arī sarkanajam trabantam viņa sirdsapziņa (ja tāda viņam vispār ir — A. V.) šai tālajā braucienā būs nemierīga, bet tomēr bez pārmetumiem. Jo viņš ir pārliecināts, ka sarkanās doktrīnas iecentrēšanai pasaulē katrs upuris un zvēriskums ir attaisnojams.

Šai laikā atkal šķindēs glāzes un veselības vēlējumi. Tikai vienai pusei tie pienāktos. Un proti — zemei, kas dzīvo brīvībā, nekad nekārodama citas tautas brīvības iznīcināšanu, brīvas gribas apspiešanu un suverēnitātes sagraušanu. Tosti un vēlējumi Kremļa tirannam nozīmēs pagodinājumu pasaules postam, nevainīgu asiņu kārībai un brīvības kapracim.

A. V.

Lūciju Melni un Jāni Aveniņu salaulāja prāv. Kokins Sv. Tomasa baznīcā Toronto 1. augustā. Foto A. Jānītis

AUGUSTS IR PĒDĒJAIS

mēnesis Toronto Latviešu koncertapvienības abonentu karšu iegādei. Pirmajā darbības gadā koncertapvienība saviem abonentiem paredzējusi č e t r u s koncertus: 8. oktobrī dziedās Ksenija B i d i ņ a no Anglijas; 3. decembrī koncertēs prof. Atis T e i c h m a n i s no Freiburgas, Vācijā; 1960. g. februārī — prof. Voldemārs R u š e v i c s no Kalamazū, Mich.; aprīlī — dubultkvartets TĒVIJA no Bostonas, Mainā. Abonementa maksa $5.- par visu gadu. Uz atsevišķiem koncertiem ieejas kartes koncertapvienība nepārdos. Lai Toronto nepaliktu bez latviešu koncertiem arī nākamā sezonā, pasteidzieties iegādāties abonentu kartes: LITTLE RĪGĀ, CALLAS un LOTUS puķu veikalos vai pie koncertapvienības pārstāvjiem: A. Andersones, tel. RO 7-7797, J. Cakuļa — WA 3-5118, O. Indzera — OX 9-9768, A. Krūmiņa — HO 1-6554, T. Kronberga — HO 3-6680, O. Dzērvīša — PL 5-2083, H. Pāvulas — AM 7-3905, R. Puriņa — HO 5-6801, B. Senkēvičas — LE 3-2249, I. Spēlītes — OX 9-9908, E. Ozolas - Timermanes — RO 2-6572, M. Vosvenieces — RU 7-2570.

NAV VAIRS TĀLU DV DIENAS MILVOKOS!

M i l v o k i (R. Č.) — Šīgada lielākais ASV latviešu sarīkojums būs DV dienas Milvokos 5. un 6. septembrī. Rīcības komiteja galīgā veidā izstrādājusi šīs plašās sarīkojumu virknes norisi:

SESTDIEN, 5. SEPTEMBRĪ

pl. 11 — šaušanas sacensības River parkā pie Cedarburg. Sacensības atklās DV ASV valdes loc. V. Lagzdiņš, vadīs kapt. Ž. Butkus; pl. 11 sāksies Vanadžu svētbrīdis, 914 E. Knapp ielā. To vadīs lic. theol. un Vanadze Elza Gusarte. Pēc svētbrīža būs ASV Vanadžu salidojums. Pl. 12 — vīru koru kopmēģinājums Memorial Bldg., 750 N. Lincoln Memorial Drive (ezermalā), bet tanī pašā laikā tautas deju mēģinājums State Fair Jaunatnes zālē, ieeja no West Greenfield Ave., pie S. 80. ielas.

Pl. 4 p.p. Memorial Bldg. modernajās telpās notiks komponista Valdemāra Ozoliņa jaundarbu vakars. Dziedās Emma Reinvalde, klavierpavadījumus veiks pianiste Zaiga Ore. Ieejas maksa $1.65, studentiem un skolēniem puscena, bet Milvoki koncertu abonenti var izlietot 3. kuponu.

Pl. 6,30 vak. J. Raiņa „Pūt, vējiņi" izrāde. Tā nenotiks Jefferson zālē, kā ziņots jau agrāk, bet Shorewood Auditorium telpās, 1701 E. Capitol drive (40. bloks ziemeļos). Lugu iestudējusi režisore Millija Valtere - Einberga. Izrādi ar uzrunu ievadīs Raiņa un Aspazijas piemiņas fonda pārstāvis R. Veidemanis (šoruden paiet 30 gadu, kopš Raiņa nāves). Ieejas maksa teātra izrādē: 1. v. — $2,-, 2. v. — $1.50, bet stud un skol. $1,-.

Pl. 9 vak. Draudzības balle, Jefferson zālē, 2617 W. Fond du Lac Ave. Ieejas maksa $1,25.

SVĒTDIEN, 6. SEPTEMBRĪ

Visi šīs dienas sarīkojumi notiks State Fair Jaunatnes zālē, ieeja no W. Greenfield Ave., pie S. 80. ielas.

Pl. 7 no rīta — brokastis koristiem un dejotājiem.

Pl. 8—12 — vīru koru kopmēģinājums.

Pl. 9 — tautas deju kopmēģinājums.

Pl. 11 — Kultūras skati atklās DV ASV pr-ža v. P.Ozoliņš. Kultūras skatē daiļamatniecības stendu noorganizējuši un iekārtojuši Erna un Rūdolfs Puriņi, grāmatu skatī — J. Platais, bet gleznu skatē savus darbus rādīs milvokiešu gleznotāji, glezniecības studenti un amatieri.

Pl. 1 p. p. DV dienu atklāšana (norises vadītājs E. Peniķis). V. Aparjoda uzruna un A. Vanaga atklāšanas runa. Šāvēju apbalvošana. Junda. To pieņems LKOK plkv. ltn. J. Druvaskalns. Koncertēs brīvmākslinieks A. Ziverss (vijole), Salna (tenors), E. Brusubārda ,jun. (klavieres); brīvmākslinieces Alvīnes Sineps klavierpavadījumi.

Pl. 3 p. p. — vīru kopkora koncerts. Virsdiriģentu K. Lietiņa un Br. Skultes vadībā skanēs apm. 150 vīru balsis. Ieejas maksa: 1. v. $2,50; 2. v, $1,75 un skolēniem $1,25.

Pl. 8,30 vak. — tautas deju priekšnesumi (vada Lija Pētersone) un tautas svētki. Ieejas maksa $1,25.

Lai novērstu drūzmēšanos un nelietderīgu laika kavēšanu stāvot rindās pie ieejas kartīšu kasēm, DV dienu apmeklētājiem ieteicams jau laikus pasūtināt ieejas kartes dažādajos sarīkojumos. Pasūtinājumus pieņem: E. Peniķis, 2149 No. 47-th St., Milwaukee 8, Wis., telef. UP 3-6091, un J. Vilciņš, 3029 N. Bartlett, Milwaukee 11, Wis., telef. WO 2-0653.

DV dienu laikā notiks arī diriģentu apspriede.

R. Čaks

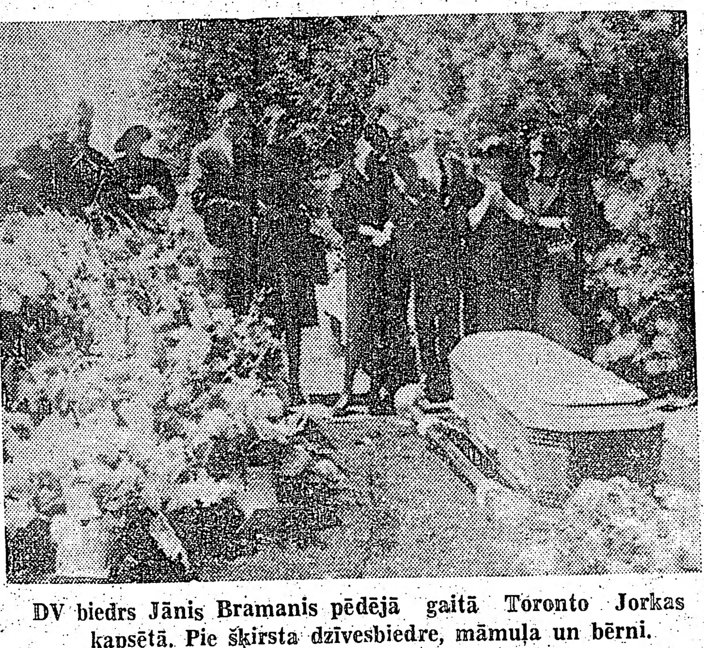

DV biedrs Jānis Bramanis pēdējā gaitā Toronto Jorkas kapsētā. Pie šķirsta dzīvesbiedre, māmuļa un bērni. J. Kreiļa uzņ.

KANADĀ

TORONTO

● Sākot ar 1. augustu žurnāla „Jaunā Gaita" saimniecisko daļu pārņēma Toronto latviešu jaunatnes darba kopa. Turpmāk visa korespondence, kas attiecas uz „Jaunās Gaitas" saimniecību: abonementu pieteikšana, rēķini, samaksas, sūdzības u.t.t. sūtāma uz „Jaunās Gaitas" jauno adresi: P. O. Box 549, Toronto, Ont., Canada. Redakcijas adrese paliek līdzšinējā: Valters Nollendorfs, P. O. Box 2121, Ann Arbor, USA.

● Toronto rīta laikraksts „The Globe and Mail" bija ievietojis plašu interviju ar DV Kanadas valdes pr-di V. Muktu sakarā ar 2 latviešu jaunekļiem — Vilni Bertholdu un Ādolfu Ploni, kuri nesen nobēga no krievu zvejas kuģa Ņūfaundlendā. Kanadiešu laikraksts piezīmē, ka abi jaunieši patlaban strādā kādā būvfirmā un pelna $1.60 stundā. Ierodoties Toronto, viņi vispirms iegādājušies kurpju pāri par 16 dol., jo pēdējās Latvijā esot nesalīdzināmi dārgākas. Augšminētais laikraksts vēl piebilst, ka mūsu tautieši iecerējuši jau rudenī iestāties kādā kanadiešu vakara skolā, lai apgūtu angļu valodas zināšanas.

LONDONĀ, ONT.

● Latviešu sestdienas skola 1959./60. mācības gadu iesāks 12. septembrī, plkst. 9,30, Publiskās bibliotēkas augšējās telpās (labā pusē). Bērnu dārzs darbosies Epneru mājā svētdienās no pl. 10 rītā, sākot ar 13. septembri. Vecākus laipni lūdz pieteikt bērnus P. Dreimanim līdz š. g. 5. septembrim pa tālruni GE 8-8219.

● L.L. kopas 11. gada svētku sarīkojums notiks sestdien, 12. septembrī, Odd Fellows zālē, Dundas ielā 555, ar rakstnieču Veltas Tomas un Strēlertes vakaru. Par dažiem motīviem viņu dzejā referēs Dr. P. Vasariņš, deklamēs M. Martinova - Plostniece, savas jaunākās dzejas lasīs Velta Toma. Pēc programmas deja.

● Londonas Latviešu ev. - lut. draudzes kandidātu pieteikšana draudzes pārvaldes un revīzijas komisijas vēlēšanām pagarināta līdz 15. augustam, pieteicot tos H. Rapam, 48 Duke St.

● Londonas Latviešu katoļu draudzes tradicionālo Aglonas svētku dievkalpojumi: sestdien, 15. augustā, plkst. 7,00 vakarā, dievkalpojums Poļu baznīcā, 417 Hill St., bet svētdien, 16. augustā, plkst. 9,00 rītā svētā missa, ko celebrēs viņa ekselence bīskaps Rancāns.

● Jaunatnes vadītāju kursi B. Rubesa vadībā notiks 22. un 23. augustā J. Kalniņa lauku mājās pie Grantonas. Aicināti Londonas un apkārtnes jaunieši piedalīties kuplā skaitā. Dalības maksa $2,-. Sīkāka informācija pie Intas Grīnas, tel. GL 1-9528. Kursos piedalīsies jaunieši arī no citiem centriem.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Jauns rekords

Otavas statistiskais birojs ziņo, ka jūnija vidū rūpniecībā un zemkopībā nodarbināto skaits Kanadā sasniedzis 6.053 tūkst., t. i. par 201 tūkst. vairāk nekā iepriekšējā mēnesī un par 174 tūkst. vairāk kā iepriekšējā gadā tanī pašā laikā.

Darba meklētāju skaits jūnija vidū samazinājies par 234.000, un tas ir par 100.000 mazāks kā iepriekšējā gadā.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT 16

Vācu konsulāta adrese Toronto:
CONSULATE OF THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY, 77 ADMIRAL ROAD, TORONTO, ONTARIO.
Tel WA 5-1178.

I. Andrejsons, C. L. U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

Toronto Latviešu b-bas SESTDIENAS SKOLAI
v a j a d z ī g i
S K O L O T Ā J I
DZIEDĀŠANAI, TAUTAS DEJĀM un ROTAĻĀM un LATVIEŠU VALODAI.
Lūdz pieteikties A. Martinsonei pēc pkstl. 6 vak. pa tālruni — RO 9-3802, vai 189 Quebec Ave., Toronto.

LASĪTĀJU vēstules

TOMĒR INSTRUMENTS!

Latvijas Amerikā redakcijai:

Atbildot uz J. L. Hamiltonā vēstuli „Latvija Amerikā 60. n-rā, varu atzīties, ka arī es uz akordeonu no sākuma skatījos visai skeptiski un brīnījos, ka Kanadā tas tik ļoti populārs. Bet, kad strādājot kopā ar savu bijušo partneri Ernstu Borgstromu, iepazinos tuvāk ar šo instrumentu, man viņš iepatikās savu toņa nokrāsu dažādības dēļ (labiem koncertakordeoniem skaņa ir tik līdzīga atdarinātajam instrumentam, reģistrus pārslēdzot, ka neskatoties dažbrīd pat grūti pateikt, ka tā ir imitācija.).

No savas puses gribētu ieteikt katram, kas vēlas iepazīties vai kritizēt akordeonu, noklausīties kaut tikai vienu reizi l a b u akordeona orķestra simfonisko koncertu.

Piemēram, Ernsts Borgstroms savam orķestrim lieto simfonisko orķestru partitūras, neizlaižot nevienu noti. —

Tāpat Kanadas akordeona skolotāju apvienības (Canadian Accordeon Teachers Association) eksāmenu programmai akordeonam ir tikpat augsts standarts, kā Toronto Karaliskajā Konservātorijā klavierēm (gammās pat vēl augstāks).

Un visbeidzot — ja jauniešiem šis instruments tik ļoti patīk un viņi vēlas to spēlēt, kādēļ gan viņiem to liegt?

Apmēram tais pašos ieskatos laikam arī bijuši tiesneši jauno mūziķu sacensībās Toronto, jo akordeonam bija piešķīruši goda pilno otro vietu.

Viens no tiesnešiem, kas bija atzīts kritiķis jau Latvijā, izteicās sekojoši: „Akordeons man bija līdz šim pavisam svešs mūzikas instruments (tātad tomēr instruments!) un es esmu pārsteigts, ka uz tā var spēlēt ar tādu izjūtu un techniku, un es varu teikt — man patika!"

L. Albertiņa, Hamiltonā.

JA SŪTĀT DĀVANU SAIŅUS PIEDERĪGAJIEM uz LATVIJU, TAD UZTICIET TOS DV GRĀMANĪCAI, 123 Huron St., Toronto 2 - B, Ontario — Canada.
Pieprasiet cenu sarakstu, sekojiet sludinājumiem.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT 16

Vācu konsulāta adrese Toronto:
CONSULATE OF THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY, 77 ADMIRAL ROAD, TORONTO, ONTARIO.
Tel WA 5-1178.

I. Andrejsons, C. L. U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

Toronto Latviešu b-bas
SESTDIENAS SKOLAI
vajadzīgi
SKOLOTĀJI
DZIEDĀŠANAI, TAUTAS DEJĀM un ROTAĻĀM un LATVIEŠU VALODAI.
Lūdz pieteikties A. Martinsonei pēc pkst. 6 vak. pa tālruni — RO 9-3802, vai 189 Quebec Ave., Toronto.

LASĪTĀJU vēstules

TOMĒR INSTRUMENTS!

Latvijas Amerikā redakcijai:

Atbildot uz J. L. Hamiltonā vēstuli „Latvija Amerikā 60. n-rā, varu atzīties, ka arī es uz akordeonu no sākuma skatījos visai skeptiski un brīnījos, ka Kanadā tas tik ļoti populārs. Bet, kad strādājot kopā ar savu bijušo partneri Ernstu Borgstromu, iepazinos tuvāk ar šo instrumentu, man viņš iepatikās savu toņa nokrāsu dažādības dēļ (labiem koncertakordeoniem skaņa ir tik līdziga atdarināmajam instrumentam, reģistrus pārslēdzot, ka neskatoties dažbrīd pat grūti pateikt, ka tā ir imitācija.).

No savas puses gribētu ieteikt katram, kas vēlas iepazīties vai kritizēt akordeonu, noklausīties kaut tikai vienu reizi labu akordeona orķestra simfonisko koncertu.

Piemēram, Ernsts Borgstroms savam orķestrim lieto simfonisko orķestŗu partitūras, neizlaižot nevienu notı —

Tāpat Kanadas akordeona skolotāju apvienības (Canadian Accordeon Teachers Association) eksāmenu programmai akordeonam ir tikpat augsts standarts, kā Toronto Karaliskajā Konservātorijā klavierēm (gammās pat vēl augstāks).

Un visbeidzot — ja jaunieši šis instruments tik ļoti patīk un viņi vēlas to spēlēt, kādēļ gan viņiem to liegt?

Apmēram tais pašos ieskatos laikam arī bijuši tiesneši jaunō mūziķu sacensībās Toronto, jo akordeonam bija piešķīruši goda pilno otro vietu.

Viens no tiesnešiem, kas bija atzīts kritiķis jau Latvijā, izteicās sekojoši: „Akordeons man bija līdz šim pavisam svešs mūzikas instruments (tātad tomēr instruments!) un es esmu pārsteigts, ka uz tā var spēlēt ar tādu izjūtu un techniku, un es varu teikt — man patika!"

L. Albertiņa, Hamiltonā.

JA SŪTĀT DĀVANU SAIŅUS PIEDERĪGAJIEM uz LATVIJU, TAD UZTICIET TOS DV GRĀMANICAI, 123 Huron St., Toronto 2 - B, Ontario — Canada.
Pieprasiet cenu sarakstu, sekojiet sludinājumiem.

Kristaps Grāmatnieks

PIRMS 45 GADIEM

No atmiņu krājuma Dzintara krastā

Pirmajā pasaules karā vācu karaspēka ienākšana dzīvi Liepājā pārveidoja pašos pamatos. Nu tikai civiliedzīvotāji sāka īsti izjust, ka ir karš. Diendienā pilsētā bija redzami bruņoti kaŗavīri, municijas rati, apgādes vienības, kas plūda tālāk uz austrumiem „dziļāk Kurzemē, kur vācu izlūkvienības un priekšpulki virzījās uz priekšu, un tiem uz pēdām sekoja galvenais kaŗaspēks. Okupētā aizmugurē jau rīkojās vācu saimnieciskās vienības, sākās rekvizicijas. Ostā iebrauca vācu preču kuģi, kam bija jāuzņem rekvizētās mantas. No laukiem tika sadzīti pilsētā zemnieku pajūgi, kas rekvizētās mantas noveda līdz kuģiem. Okupācijas vara pārņēma arī pilsētas uzņēmumus un iestādes.

Es tanī laikā atrados akc. sab. „Provodņik" dienestā. Kad ierados darbā, kantorī jau gaidīja daži vācu kaŗavīri, kas gribēja iepazīties ar „Provodņika" mantu sarakstiem. Vācieši bija laipni un omulīgi. Satiekot vācu valodas pratējus, viņi labprāt ielaidās privātās sarunās, un bija visai priecīgi, ja svešā zemē varēja sarunāties vāciski.

Kad kādam vācu kaŗavīram iejautājos, kā viņš Liepājā jūtas, tas atbildēja:

— Liepāja ir skaista pilsēta, bet ko palīdz mums tās skaistums ja ļaužu sirdis nav mūsu pusē.

Vēlāk izrādījās, ka šāds atzinums bija tikai daļēji pareizs. Liepājas meiču sirdis vācieši pratuši ātri iekaŗot un nodibināt draudzību. Vācu kaŗavīri ģimenes siltumu centās uzmeklēt arī svešā, okupētā zemē. Tie bija šķirti no ģimenes siltuma, tie bez tā nevarēja iztikt un centās iedraudzēties latviešu ģimenēs, kur vien bija iespējams. Tā kārtā ģimenē, kas vispār šādu draudzību atbalstīja, bija „savs vācietis", kas brīvlaikā nāca ciemoties, pasniedzot meitu tēvam pa cigāram vai tabakas paciņai, bet bērniem kādu saldumu „kas kaŗa laikā bija retums. Kādreiz tika arī pa ruma lāsei. Vācieši smēķēja smaržīgus cigārus un cigaretes ar zeltītām iemutēm, pīpēja un smēķēja bieži ņemot palīgā arī žestu valodu, jo starp civiliedzīvotājiem vācu mēle ne katram bija mīla. Un brīnums — kamēr latviešu meitas no krievu kareivjiem un matrožiem, kas centās tās nogrābt uz kāda ielas stūra, aŗkā spiegdamas bēga, vāciešiem tās tagad labprāt ķērās elkonī un smaidīdamas gāja līdzi.

Tas pats notika arī uz laukiem, kur vācieši nāca ciemoties zemnieku mājās pat kilometriem tālu no savām apmešanās vietām, nesa tabaku un benzina pudeles, lai iemainītu kādu „sviesta piku, olu, vai speķa gabalu. Butter, Eier, Speck — bija trīs klasiskie vārdi, ko lietoja ikviens vācietis tūliņ pēc apsveicināšanās, iegriežoties lauku sētā. Tā radās nepareizais ieskats, ka vācieši ir vienmēr izsalkuši un ka Vācijā ir bads, kas daudzus atturēja arī Otrā pasaules kaŗa beigās doties uz Vāciju, bet labāk palikt dzimtenē krievu boļševiku rokās. Pazīstamais izteiciens: „Labāk mirt badā savā zemē, nekā Vācijā" — izrādījās gluži aplams, jo nonākot Vācijā, redzējām, ka pat kaŗa beigās tur par badu vēl bija grūti runāt. Bads gan pienāca Latvijā līdz ar boļševiku atgriešanos, un tas turpinājās dažus gadus vēl pēc kaŗa, izraisot daudzus saslimšanas gadījumus ar tuberkulozi.

Latviešu laukos sameklētos produktus vācieši kā papildbarību sūtīja savām ģimenēm uz Vāciju, vai aizveda to paši ejot atvaļinājumā. Kaut gan šāda maiņtirdzniecība bija aizliegta, tā pastāvēja visus kaŗa gadus, kamēr latviešu zemniekiem vēl vispār bija ko dot par pienestām tabakas precēm, benzīnu vai sacharīnu. Smēķētājiem šāda maiņtirdzniecība bija gandrīz vienīgais līdzeklis, kā tikt pie kārotā dūma. Iemainītos vācu cigārus tie sagrieza tabakā, kuŗu smēķēja, sajaucot kopā ar izkaltētiem āboliņa ziediem vai pašaudzēto tabaku, ko pirmoreiz mēģināja audzēt plašākos apmēros savām vajadzībām gandrīz ikvienā zemnieku mājā. Kūts aizmugurē, kur izplūda vīrca un zeme bija mitra un melna no pārliecīgā treknuma, tabaka auga, ka prieks bija skatīties, bet sadedzināta pīpē vai smēķējamā papīrī, tā pa lielu gabalu atgādināja audzēšanas vietu, no kurienes tā ieguva arī savu nosaukumu — „būķis pakaļa".

Frontē kaŗoja, bet aizmugurei bija jādzīvo un jāpriecājas. Un kas gan jaunam ir dzīve bez sarīkojumiem un ballēm. Tādas tika rīkotas gan pilsētā, gan uz laukiem. Vācieši bija lieli dejotāji. Agrākās polkas un valša vietā tie atveda daudz patīkamāku deju — „šiberi"! Vācieši „šiberēja" visur, kur bija kāda izdevība. Meitām šī deja tā iepatikās, ka viņas „šiberēja" ar vāciešiem sarkaniem vaigiem. Uz priekšu un atpakaļ, mūzikas ritmā lokoties, fiziskā saskaršanās [illegible]

[illegible] (Nobeigums sekos)

MĀCĪTĀJS KRISTAPS HERMANIS 50-GADNIEKS

5. augustā Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. dr. mācītājs Kristaps Hermanis atskatījās uz 50 mūža gadiem. Viņš dzimis 1909. g. 5. augustā Jelgavas apriņķī, Bērzes pagastā kā lauksaimnieka dēls. Kad Zemgalei pāri vēlās 1. pasaules kaŗa vētra, bēgļu gaitās līdz ar daudziem citiem devās arī jubilārs ar saviem vecākiem. No Krievijas atgriezies 1918. g. pirmās skolas gaitas Kr. Hermanis uzsāk vietējā pamatskolā, bet pēc tam mācās hercoga Pētera ģimnazijā Jelgavā. 1928. g. uzsāk studijas Latvijas universitātes teoloģijas fakultātē. Studijas beidzis 1935. g., iegūstot teoloģijas licenciāta gradu. Tā paša gada 30. maijā Doma baznīcā archibīskaps viņu ordinē par mācītāju. Jau studiju laikā Kr. Hermanim sakarā ar labajām sekmēm un čaklumu dota iespēja strādāt Cēsu lauku draudzē un Sv. Annas draudzē Jelgavā. Tāpat viņš darbā, tāpat iespējas mācīt Jelgavas skolotāju institūtā. Pēc ordinācijas viņš pilda palīgmācītāja amatu pie nelaiķa prāv. J. Ozola Jaunpiebalgas draudzē līdz tam laikam, kad viņu izrauga par draudzes ganu Cēsu lauku draudzē. Šinī draudzē arī aizrit jaunā teologa labākie un darbīgākie gadi, līdztekus darbojoties par ticības mācības un ētikas skolotāju Cēsu ģimnazijā, kā arī Cēsu un Priekuļu lauksaimniecības skolā. Viņš pildījis arī Cēsu garnizona mācītāja pienākumus. 1944. g. rudenī devies trimdas gaitās uz Vāciju, kur bijis vairāku latviešu nometņu draudžu kopšanas un aprūpes darbā līdz 1950. g. sākumam, kad izceļo uz Sav. Valstīm.

Grand Rapidos māc. Kr. Hermanis nonāca dievkalpojumu kopu, no kuŗas vēlāk izveidojās Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudze. Šai draudzei viņš ziedojis turpat 9 gadus, sākumā pildīdams palīgmācītāja pienākumus, bet prāv. J. Ozolam aizejot mūžībā, ar 1957. g. februāri uzņēmies šīs draudzes vadību.

V. Zirnītis

JAUNĀ GAITA IEROSINOŠS JAUNATNES IZDEVUMS

5. augustā LNAK jaunatnes nozares vadītājs bija sasaucis sēdi, kuŗā piedalījās LNAK pr-dis V. Upeslācis, Jaunatnes nozares vad. T. Kronbergs, valdes loc. K. Bencons, LNJAK pr-dis G. Liepiņš, DV KV jaunatnes un sporta daļas vad. E. Breikšs, Toronto jaunatnes pulciņa „Lāpa" pārstāve P Celma, skautu jendas Kanadā vad. S. Leimanis un Toronto Studentu kopas pārstāvis A. Ginters.

LNAK jaunatnes nozares vad. T. Kronbergs ziņoja, ka nozare pēdējā gadā sakarā ar jaunatnes svētku sarīkojumiem nav bijusi aktīva, kādēļ daudzi jautājumi nav nokārtoti.

Saņemts žurnāla Jaunā Gaita redaktora L. Zandberga lūgums dot atzinumu par minēto žurnālu, kuŗu ALA's valde nosodījusi.

Plašās pārrunās, kuŗās piedalījās visi sēdes dalībnieki, tika konstatēts, ka Jaunā Gaita nav jaunatnes žurnāls šī vārda tiešā nozīmē, bet vispār labs latviešu žurnāls, kuŗā jaunākās paaudzes rakstniekiem iespēja publicēt savus darbus. Dažu autoru raksti ir gan kritizējami par naīvo politisko pieeju un ateisma izpausmi. Sēdes dalībnieki pieņēma atzinumu, ka **Jaunā Gaita ir labs un pozitīvs jaunatnes izdevums, atbalstāms un ieteicams. Rakstos par reliģiju un komūnismu vēlama uzmanība pārpratumu novēršanai.**

Apgāds „Ceļinieks", kuŗš apvieno jaunatnes žurnālu Ceļinieka, Jaunās Gaitas un Mazputniņa izdošanu, ir paju sabiedrība, kādēļ ieteicams organizācijām un atsevišķām personām iegādāties pajas — būt šī apgāda dalībniekam. Vienas pajas vērtība ir $30,-; tās var iegādāties pie M. Stauvera Vinipegā un pie LNAK jaunatnes nozares vadītāja T. Kronberga Toronto.

Sēdes dalībnieki atzina, ka turpmākajā darbībā vēlams sarīkot paneļa diskusijas sabiedriskos, politiskos ,sociālos un jaunatnes jautājumos.

K.B.

IRĒNA ZELTIŅŠ

beigusi Toronto universitātes zobārstniecības fakultāti ar D. D.S. gradu. Uzsākusi praksi Hamiltonā. Zobārstniecības fakultāti viņa beigusi arī Latvijā; praktizējusi Latvijā un Vācijā. Z. ir studentu biedrības „Dziesmu vara" filistre.

JAUNS PSĪCHOLOĢIJAS DOKTORS

Šī gada jūlija sākumā doktora gradu psīcholoģijā pie Münsteres universitātes ieguva Nikolajs P i c k a, aizstāvot interesantu un labi veidotu zinātnisku darbu par miesas un dvēseles problēmatiku.

Picka dzimis 1924. gada 30. jūlijā Kosas pagasta Degos. Pēc Vecpiebalgas Ogrēnu pamatskolas beigšanas, viņš pāriet uz VEF arodskolu Rīgā. Līdz iesaukšanai leģionā mācās VEF arodskolā un strādā VEF fabrikā radio technikas kursā. Pēc kapitulācijas viņš nonāk amerikāņu gūstā, bet drīz tiek atbrīvots un nonāk Blombergas nometnē, kur mācījies latviešu ģimnazijā, un to beidzis 1947. g. 1948. gadā Picka iestājās Baltijas universitātē Pinnebergā un studē dažādus priekšmetus, specializējoties vācu klasiskā literātūrā pie prof. Dr. Z. Vītena. Pēc Baltijas universitātes slēgšanas iestājas Götingenas universitātē, kur studē filozofiju, psīcholoģiju un ģermānistiku. Kopš 1952. gada viņš studēja Münsteres universitātē un pārgāja uz galveno nozari — psīcholoģiju.

Parallēli studijām Picka daudz rakstījis periodikā par dvēseles un dažādām psīcholoģiskām problēmām.

Picka ir LKSA „Dzintars" filistrs.

-ģis.

GAINFORDĀ NOSLĪCIS TORONTO LATVIETIS

Apmēram 50 jūdžu ziemeļrietumos no Edmontonas Gainfordas ezerā noslīcis Toronto latvietis Edmunds Andersons, kas ar savu kundzi un apmēram gadu veco dēlu ieradušies šeit pavadīt atvaļinājumu sievas māsas vasarnīcā Salu ezera krastā.

20. jūlija vakarā E. Andersons, apmēram pl. 6,30 viens pats ar laivu izbraucis zvejot. Mājās palicēji nervozējot nogaidījuši līdz pl. 4,00 rītā. Tā kā makšķernieks nav atgriezies, tie ziņojuši Kanadas karaliskai kalnu policijai, kas nekavējotes uzsākusi meklēšanu. Laivu viņi atraduši apmēram 4 jūdzes no vasarnīcas labā kārtībā ar paceltu motoru, tāpat laivā atradušies 2 spiningi, viens no tiem bijis saritināts, bet otram vizulis karājies ūdenī. Laivas dibenā atvērta stāvējusi zvejas piederumu kaste. Policija domā, ka nelaiķis vai nu iekritis zvejojot, vai arī gājis peldēties. Pēdējā variācija gan mazāk ticama, jo īsi pirms tam, kad Andersons devies zvejot, bijusi krietna lietus gāze, un laiks kļuvis vēsāks. Arī pirmajai variācijai negribētos ticēt, jo pēc lietus ezers bijis pilnīgi rāms. Jau vairāk kā 2 nedēļas, kopš policija bez panākumiem meklē noslīkušā līķi. Pašreiz policija oficiālo meklēšanu pārtraukusi, bet piederīgie vēlas turpināt tālāko meklēšanu.

Lasītājiem „Salu ezers", droši vien, būs pazīstams no iepriekšējiem rakstiem, jo tā krastā dzīvoja sirmais Latvijas patriots Džonesa tēvs. Pēdējā laikā šis apgabals pārveidojies par „latviešu pagastu", jo daudzi latvieši ezera krastā iegādājušies zemi un uzcēluši mājiņas. Ezers pazīstams ar labu zveju un skaistu piekrasti.

Cerams ,ka tuvākā laikā ezers atdos savu upuri, un varbūt līdz ar to atklāsies noslēpums, kas nelaiķim bijis liktenīgs!

Z. Čaks

Mūsu laikraksta pārstāvis
ANGLIJĀ
G. ZARIŅŠ,
11 Alexandra Gdns,
London, N. 10. Tel. TUD 0871,
pieņem jaunus abonentus, kā arī pieņem un sniedz informāciju, arī abonementu pagarinājumus.

MALIENES BATALJONS

KAPTEIŅA HELMAŅA PĀRGALVĪBA (2)

14. jūlija pēcpusdienā man piezvanīja H. un uzdeva ap saules rietu ar 15 kareivjiem un divām patšautenēm ierasties Ņemeckoje ciemā, piebilzdams, ka šonakt „iesim pēc bum - bum".

Noteiktā laikā un vietā salasījās ap 90 bataljona kaŗavīru, starp tiem arī Kurzemes artilerijas pulka vltn. Bergmanis, kuŗš parasti pavadīja H., kad viņš devās pēc „bum - bum".

Virsniekiem H. paskaidroja operācijas plānu. No „zaļajiem" bija uzzināts, ka dziļi sarkano aizmugurē atrodas kāda viņu baterija, kuŗa arī bija mūsu gājiena mērķis. Nakts tumsā „zaļie" mūs izvedīs cauri sarkano frontei (apvidus bija mežains un purvains), rīta ausmā mēs pārņemsim bateriju un brauksim mājās. Saprotams, lielgabalus mēs nevarēsim aizvest cauri mežiem un purviem — būs jābrauc pa ceļu, pie tam krietns gabals tieši gar sarkano pozicijām.

Ieminējos, vai nebūtu vēlams parūpēties, lai tiktu sapostītas sarkano sakaru līnijas ap to laiku, kad mēs sāksim ceļu atpakaļ (tas bija viegli izdarāms), jo mums taču būs jābrauc gaŗām sarkano frontei ,bet H. atmeta ar roku un noteica: „Nav ko pindzelēties, visiem, kas nāks priekšā, sados pa maku un — aiziet".

Tā jau nu bija diezgan nepiedodama pārgalvība, bet H. vienmēr paļāvās uz savu kaŗavīra laimi . . .

Nakts tumsā pa mežiem un purviem nepamanīti aizgājām līdz baterijas atrašanās vietai Rīta ausmā tai tuvojāmies. Laikam zinādami, ka tiem preti frontē stāv lielgabalu mednieks Helmanis, sarkanie bija modri un mūs laikā (varbūt tomēr 1 minūti par vēlu) pamanīja. Baterijai piedalītā apsardzes rota dabūja izvērsties. Arī paši artileristi atklāja uz mums uguni no lielgabaliem. Tak mēs bijām jau par tuvu, un viņu šāviņi lidoja mums pāri.

Pēc īsa, kādu 12 patšauteņu uguns brāziena mēs metāmies triecienā, un baterija bija mūsu.

Tās apkalpe bija kritusi. Tāpat krietni daudz kritušo bija apsardzes rotai. Pārējie padevās gūstā, vai meklēja glābiņu bēgot.

Mums zaudējumu nebija.

Bija iegūti divi trīscollīgie lielgabali, krietni daudz municijas un kādi 40 gūstekņi. Pats baterijas komandieris apkārtceļā bija ielaidies krūmos.

Zēni ieguva lepnus zābakus un „galifeikas".

No salda miega iztraucētā Duņa (varbūt viņu sauca arī citādi; neviens viņai vārdu neprasīja) nevarēja uzreiz nekādi saprast, kas te īsti notiek, un kur tik pēkšņi ir pazudis viņas klātgulētājs „tovarišč komandir".

Nu atliktu tikai jūgt zirgus un doties ar lielgabaliem projām, bet izrādījās, ka zirgi novietoti apm. pusotra klm. attālajā ciemā. Uz turieni nekavējoties tika nosūtīta kāda kaŗavīru nodaļa, kuŗa atgriezās tikai ar kādiem pāris zirgiem, jo ar pārējiem sarkanie bija aizbēguši.

Atlika tikai meklēt šķūtniekus - zemniekus, bet tas prasīja laiku, un laiks mums šoreiz bija ļoti dārgs.

Mēs zinājām, ka sarkanajiem šinī frontes iecirknī bija pienākuši divi jaunformēti strēlnieku pulki, kuŗu kaujas vērtība gan nebija augsta, taču skaitliskais pārsvars, attiecībā pret mums, milzīgs. Kamēr nu mēs „muļļājāmies", tiem atlika pietiekami laika pulkus nostādī mūsu sagaidīšanai ,jo ceļš, pa kuŗu varējām atgriezties, ja gribējām aizvest lielgabalus, bija tikai viens.

Pagāja pāris stundu, kamēr varējām braukt mājās.

Bet ceļu uzsākot, jau varēja just, ka tas būs grūts un asiņains. Ap mums nepārtraukti sāka sanēt ložu spieti, jo sarkanie bija paspējuši radīt aizsprostus, lai mūs aizkavētu tikt uz priekšu.

Zēnu kaujas spars bija apbrīnošanas cienīgs.

Sarkano pretestība visur tika salauzta, un mēs turpinājām ceļu ar nepārtrauktu kauju, kaut arī tā prasīja no mums sāpīgus zaudējumus, — citas izejas nebija.

Sarkano zaudējumi bija ļoti lieli. Labi vadītā patšauteņu uguni izkusa viņu rotas.

Pēc vairāku stundu nepārtrauktas kaujas izlauzāmies līdz Klešu ciemam (Briģu pag.), kuŗu ieņēmām pēc īsas, bet karstas kaujas. Tad atviegloti uzelpojām, jo zinājām, ka te bija sarkano priekšējās pozicijas, no kurienes mums bija jāiegriežas neitrālā joslā.

H. deva rīkojumu atpūsties un sakārtoties. Bijām galīgi noguruši, jo bija jau pēcpusdiena un mēs bijām atradušies nepārtrauktā kustībā no iepriekšējā vakara.

Bija bēdīgi ar municiju — lielākai daļai patšauteņu nebija vairs nevienas patronas, kaut gan tās tika paņemtas līdzi iespējami bagātīgā daudzumā (šinī laikā vairs nebija daudz jābēdājas par municijas trūkumu). Labi, ka mums bija krievu šautenes, tām municiju varēja pievākt pa ceļam, taču mūsu angļu un vācu patšautenēm tā nederēja. Pa ceļam gan bijām pievākuši vairākus sarkano smagos „Makšus", kuŗi bija lietošanas kārtībā un kuŗus arī tūlīt laidām darbā pret to bijušiem īpašniekiem, taču smagais „Maksis"

(Nobeigums 8. lpp.)

TAISNA CEĻA GĀJĒJS

LŪKASA OZOLIŅA JUBILEJU GADS

Apbrīnojami ir sirmgalvji, kas saglabājuši savu stalto stāju, aso skatu, možo garu, savu domu nepārprotami skaidru klāstījumu un koncentrēšanās spējas ir garīgā, ir fiziskā darbā. No tiem jūs varat daudz ko dzirdēt un daudz ko mācīties. Sarunā ar viņiem jums laiks aiziet nemanot, un jūs šķiŗaties ar patīkamu sajūtu no domu izmaiņas ar personu, kam noteikts uzskats katrā jautājumā. Vairums to nāk no mūsu intelliģences vecākās paaudzes, kas augusi un izglītojusies Tautas atmodas laikmeta garā.

Tautas atmodas laikmeta iezvanītās idejas, ideāli, centieni un tradicijas atrada dedzīgus piekritējus visos latviešu tautas slāņos. Visvairāk to, saprotama kārtā bijuši tautas audzinātāju, resp. skolotāju vidū. Skolotāji visos laikos bijuši, ir un paliek īstie gara gaismas nesēji un ideālu paudēji jaunatnei ne vien skolas apjomā, bet arī visplašākos tautas slāņos.

Ir dibināts iemesls apstāties pie viena no mūsu plašāki pazīstama sabiedriska darbinieka. Tas ir divu Saeimu bijušais deputāts Lūkass Ozoliņš, kas šoruden atskatās uz 80 mūža gadiem.

Kad sarunā nonākām pie zīmīgākajiem pieturas punktiem viņa līdzšinējā dzīvē, sirmais paidagogs ieminas ar viņam parasto lakonismu:

„Mīļais žurnālist, mani daudz nav ko cildināt, jo nekādus brīnumus neesmu veicis, vienīgi to, kas bija mans pienākums tanī laikā, un jāpateicas Dievam, ka Viņš deva iespēju strādāt tādos atbildīgos posteņos.

Man bija vienīgi darba mīlestība ,darba precīzitāte un pienākuma sajūta pret valsti, tautu un sabiedrību. To manī ieaudzināja tēvs, Atmodas laikmeta darbinieks, kas dzimtenes skolā strādāja 60 gadu. Zīmīgā kārtā š. g. 18. oktobrī arī man piepildās 60 gadu (īstenībā 61 gads), kopš skolotāja un reizē arī sabiedriska darbinieka gaitu sākuma. Varu vēl piemetināt, ka šis 1959. gads ir mans jubileju gads, proti: 8. augustā pagāja 50 gadu manā laulības kopdzīvē, 10. oktobrī paies 80, kopš manas dzimšanas, un 18. oktobrī minētie 60 gadi, kopš sāku darboties skolas druvā un sabiedriskā laukā. Šai 1959. gadā, 18. martā nosvinējām 75 g. laulātās draudzenes jubileju."

Lukass Ozoliņš ir zemgalietis: dzimis Skaistkalnes pagastskolā, kur viņa tēvs bija skolotājs. Ieguvis tautskolotāja tiesības Bauskā un vēlāk arī mājskolotāja tiesības, viņš 6 gadus darbojas dzimtenes pagasta skolā kā otrs skolotājs. Kad 1904. gadā Rīgā atveŗ prāvesta Dukuļska katoļu pamatskolu, L. Ozoliņš pārceļas uz Rīgu, kur viņu aicina par šīs skolas pārzini. 1905. gada revolūcija nepaiet secen arī trauksmes gara jaunajam skolotājam. Iejaukts revolūcionārā kustībā, viņš spiests bēgulot — un vienu gadu slāpstās Lietuvā kā melnstrādnieks. 1906. gadā Ozoliņš ir jau atkal atpakaļ Rīgā, kur strādā par skolotāju Sv. Alberta draudzes skolā līdz 1914. gadam, kad evakuējas uz Krieviju, kur Pēterpilī ieņem Pilsētu apvienības bēgļu patversmes pārziņa vietu. 1916. gadā viņu iesauc kaŗa dienestā, un viņš strādā kā kaŗa ierēdnis Rīgas frontē. 1918. gadā atgriežas Latvijā un vācu okupācijas laikā darbojas kā pārzinis Gudenieku pagasta skolā Aizputes apriņķī, ir rosīgs vietējā sabiedrībā, nodibinot kori ,noorganizējot teātŗa trupu un pulcinot jaunatni. Komūnistiem viņa darbība nav pa prātam un 1919. gada 26. februārī skolas mītiņā viņam un Alsungas prāvestam J. Jašinskim piespriež nāves sodu. No tā viņus abus izglābj kāda vācu patruļa, kas ielenc skolu un bargi izrēķinās ar mītiņa rīkotājiem.

Izglītības ministrijas aicināts, L. Ozoliņš 1920. gadā ieņem Daugavpils pilsētas un apriņķa tautskolu inspektora vietu.

Kad 1937. g. monsiņjors B. Kubļinskis atteicas no Saeimas deputāta pilnvaras, L. Ozoliņš nāk viņa vietā un ir Zemgales latviešu - katoļu pārstāvis trešā un ceturtajā Saeimā.

Kādu laiku viņš ieņem arī izglītības ministrijas skolu departamenta vicedirektora vietu.

Pēc Saeimas likvidēšanas Lukass Ozoliņš aiziet pensijā un pārceļas uz Liepāju. Sākoties 2. pasaules kaŗam, viņš zaudē pensiju un spiests atkal atgriezties skolotāja darba laukā, strādājot par ticības mācības skolotāju un ērģelnieka vietnieku Liepājas katoļu baznīcā.

Bēgļu gaitas viņu 1944. gadā noved Vircburgas nometnē, kur viņa darba lauks ir baznīca, skola un sabiedriskas lietas: vietējā nometnes katoļu draudzē viņš ir ērģelnieks, skolā darbojas par pārzini un ir koŗa vadītājs.

Četrus gadus vēlāk mēs viņu redzam IRO dienestā Šveinfurtes nometnē, kur strādā kā analfabētu skolas pārzinis, apmācīdams latviešu, krievu, poļu un ukraiņu DP bērnus un sagatavodams tos izceļošanai.

1950. gadā L. Ozoliņš pats kopā ar dēla ģimeni ierodas Sav. Valstīs un apmetas uz dzīvi Bafalo pilsētā. Še viņu skar tāds pats liktenis kā vairumu intelliģences. Neprazdams pietiekami angļu valodu un nekādu amatu, viņš kļūst fabrikas strādnieks, lai izpelnītu vecuma pensiju.

Neizsīkstoša enerģija ir viņa raksturīgākā īpašība, kas aizvien devusi iespēju viņam nepagurt, nenolaist rokas un nekad nelikt manīt nevienam, ka dzīve spiež.

Viņa gadu nasta un daudzās nebaltās dienas mūža otrā pusē nav spējušas ne saliekt L. O. stāvu, ne iedragāt viņa možo garu. Glaimus viņš nīst, ir stingrs ne vien pret citiem, bet arī pats pret sevi, mudinādams tautiešus nepagurt turēties kopā un nekad un nekādā gadījumā neaizmirst to, kas mums pēc Dieva ir vissvētākais — Latviju.

E .T.

CEĻA VĀRDI

Ne vienmēr tās pašas lietas iedarbojas vienādi: apstākļi un stāvokļi kādu priekšmetu pilnīgi pārmaina.

☆

Katrs pasākums, tāpat kā katrs cilvēks cieš no sava laikmeta, kā arī gadījumā no tā iegūst.

☆

Jaunatne grib vairāk, lai to ierosina nekā pamāca.

Gōte.

☆

Vergus nesaista ar zelta važām.

☆

Zibens nesper kurmju rakumos.

Viktors Dāle

Savienotās VALSTIS

GRAND RAPIDI (MICH.)

◉ Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes kapu svētku dievkalpojums 30. augustā, plkst. 11, Vūdlavna kapos draudzes nodalījumā. Sprediķos viesis no Vācijas prāv. V. Sanders. Paredzēta arī piemiņas plākšņu iesvētīšana mirušajiem draudzes locekļiem. 13. septembrī draudzes locekļu kopīgs izbraukums uz Fallesburgas parku pie Loveles. Sabraukuma vietā dievkalpojums brīvā dabā.

◉ Uzsaukti Eriks Zirnis no Hamiltonas Kanadā ar Māru Cībants no Grand Rapidiem. Laulības paredzētas 5. septembrī Immanuela baznīcā. Māra Cībants ir bij. Zemgales artilerijas pulka kapteiņa Cībanta meita.

◉ Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzē bija izkārtota ziedojumu vākšanas akcija par labu slimiem un trūkumā nonākušiem tautiešiem šeit, Vācijā un aiz dzelzs aizkara. Ziedojumu vākšanai bija izsūtītas 330 listes ,t. i. katrai pie draudzes reģistrētai ģimenei un katram vieniniekam atsevišķi. Atpakaļ atsūtīta 171 liste. Kopsumā ziedots $371,50. Ziedojumu vākšanas darbu vadīja A. Graube, E. Mieze, A. Lauce un L. Melgalve, kuŗas izsaka pateicību visiem atsaucīgiem ziedotājiem.

◉ Čikāgā 85 gadu vecumā mirusi Karlīne Purkalīte un apglabāta Čikāgas kapos. Viņa bija Grand Rapidu un apkārtnes palīdzības fonda locekle.

V. Z.

ROČESTERĀ (N. Y.)

◉ Ieilgušas kaites salauzts, 2. augustā 68 gadu vecumā miris Fricis Vālbergs. Dzimis Stendē, brīvprātīgi piedalījies Latvijas atbrīvošanas cīņās ,bet sava mūža labāko daļu nokalpojis tēvzemei, ilgus gadus būdams policijas dienestā, sākumā Stendē, tad Ventspilī. Bēgļu gaitās kopā ar ģimeni nonācis Vācijā, no kurienes 1950. gadā ieceļojis Ročesterā, N. Y., kur arī aizritēja viņa darba gaitas un atpūta. Ar savu sirsnīgo raksturu bija iemantojis daudz draugu. 5. augustā nelaiķi pēdējā dusā uz Riverside kapiem izvadīja māc. T. Ziraks, piedaloties kuplam pavadītāju pulkam. Ziedu kalns klāja aizgājēja pēdējo mājvietu, kuŗu viņam nebija lemts rast zemē, par kuŗu jaunekļa gados cīnījies. Aizgājējs atstāj dziļi sagrauztu dzīvesbiedri, 2 meitas, mazbērnus un māsu dzimtenē.

◉ 65 mūža gadus šais dienās atzīmē Jānis Mačis. Dzimis Ilūkstes apr. lauksaimnieku ģimenē. Pēc vidusskolas apmeklēšanas no 1914.—1916. gadam strādā dzelzceļu dienestā Daugavpilī. Kaŗadienestu kalpo 65. Maskavas pulkā, piedaloties kaujās Viļņas rajonā. Vācu armijai iebrūkot, evakuējas uz Krieviju, kur boļševiki viņu arestē. Izkļuvis atkal brīvībā 1920. gadā, vēl Dagdai un Krāslavai esot komūnistu rokās, aktīvi piedalās Daugavpils apriņķa policijas organizēšanā, kuŗas dienestā kalpo līdz 1944. gadam, izņemot komūnistu okupācijas laiku. Apbalvots ar ordeņiem. 1949. gadā ieceļo Sav. Valstīs, strādā celtniecībā un mēbeļu rūpniecībā. Tagad pensionēts, brīvo laiku ziedo sava īpašuma apkopšanai un izdaiļošanai.

Ag.

LABI IZDEVUŠIES BĒRNU SVĒTKI SAULAINĒ

12 STENDOS BĒRNI RĀDA SAVAS SPĒJAS

Gaišs un saulains rīts vēstīja labu dienu un daudz prieka bērniem, kas ar lielu nepacietību gaidīja bērnu svētku sākšanos.

Ap brokstlaiku ieradās Sidrabenes bērnu nometnes viesi, lai kopīgi ar Saulaines bērniem dotos uz dievkalpojuma vietu.

SVĒTBRĪDIS UN SVĒTKU ATKLĀŠANA

Māc. A. Lūsis savu svētrunu iesāka Jēzus vārdiem: „Mācieties no putniem gaisā", pielīdzinot bērnu bezrūpīgo dzīvi putniem. Taču bērniem, tāpat kā gājputniem ,vienmēr vajadzīgi vadītāji un padomdevēji, kas māca un sagatavo viņus visām dzīves grūtībām.

Pēc dievkalpojuma, tauru orķestra (E. Slaucītāja vadībā) skaņu pavadīti, bērni devās gājienā uz bērnu svētku vietu, kur tos apsveica Sv. Jāņa draudzes priekšnieks Z. Rūtenbachs un Saulaines pārvaldes priekšnieks E. Buka. Rūtenbachs savā runā it sevišķi izcēla Saulaines pārvaldes lielās rūpes un pūles, vairākkārtīgi pieminot priekšnieka E. Bukas nopelnus.

E. Buka pateicās visiem bērnu vecākiem par parādīto uzticību, nododot savus lolojumus nometnē. Sirsnīgos vārdos viņš pateicās nometnes komandantam Arnim Freibergam un viņa palīdzei Tonijai Krūkai par pašaizliedzīgo darbu, kas ir nesamaksājams, jo viņu darba laiks ir 24 stundas dienā un 7 dienas nedēļā. Jau vairākus gadus pēc kārtas viņi ir uzņēmušies šos pienākumus mīlestībā uz bērniem un vēlēdamies tos izaudzināt par krietniem latviešiem .

Runas noslēdza kopīgi nodziedāta Latvijas himna.

Bērnu svētku novietņu vidū paceļas karoga masts, pie kuŗa goda sardzē stāvēja 4 nometņotāji, kas visilgāk bijuši nometnē — Valdis Ozoliņš, Benita un Ramona Atteka un Anita Bruzis. Pēc himnas mastā uzvijās Saulaines bērnu svētku karogs, ko bija gatavojusi Tonija Krūka. Ar to bērnu svētki bija atklāti.

BĒRNU SACENSĪBAS ZINĀŠANĀS

12 stendos bērni varēja parādīt savu māku dažādās dzīves gudrībās. Ļoti interesants bija pats stendu sakārtojums, kas, no kalna raugoties, izskatījās kā vidū pārgriezts milzīgs apelsīns. Ar lielu aizrautību bērni centās apmeklēt pēc iespējas lielāku skaitu stendu ,lai varētu izmēģināt roku laimes akā.

SKAUTI

Skautiem, Linarda Luksa vadībā, bija sava novietne, kur viņi demonstrēja savas mākas āra dzīvē. Bija arī sacensības starp namamātēm un skautiem maizes un olu cepšanā uz ugunskura. Pēc vairākkārtīgiem uzaicinājumiem beidzot pieteicās divas namamātes — māc. Lūša kundze un Celma kundze. Šīs sacensības ar lielu aizrautību vēroja liels skatītāju pulks. „Cīņa" beidzās neizšķirti, jo skauti bija aizmirsuši maizes mīklai piemest sāli.

Par svētku viesu izsalkuma un slāpju apmierināšanu gādāja „karsto suņu" un saldējuma stendi.

Bērni atkal varēja izbaudīt lielos priekus, jājot uz īstiem, dzīviem ponijiem. Kā lielajos, tā mazajos apmeklētājos valdīja prieks un apmierinātība.

SACENSĪBAS

Svētdienas pēcpusdienā Sidrabenes bērnu nometnes volejbola komanda sacentās ar saulainiešiem. Spēlē uzvarēja Saulaine.

Peldēšanas sacikstes kuplināja Saulaines nometnes meiteņu veiklie sinchronizētie peldējumi un zēnu vadītāju komiska daiļlēkšana, kas skatītājiem sagādāja lielu jautrību. Svētku viesi ar lielu nepacietību gaidīja vakaru, kad nometnes bērni solīja raibu un interesantu programmu.

RAIBAIS VAKARS

Raibā vakara programma iesākās ar Milža skatu no „Sprīdīša", ko nometnes bērni, neraugoties uz lielajām neērtībām, jo skatītāji bija aplenkuši skatuvi no visām 4 pusēm, nospēlēja ļoti raiti.

Milzi tēloja Mārcis Esmits, Sprīdīti — Pēteris Poguliš, lielāko zēnu — Vitauts Akers, Meža māti — Baiba Līne. Uzvedumam sekoja kopīga tautas deja un pēc tam labāko masku godalgošana. Godalgas saņēma 3 maskas.

Pēc vairākām dejām un rotaļām bērni un pieaugušie kopīgi dziedāja tautas dziesmas. Vakara programmā ar priekšnesumiem uzstājās Juris Ratnieks (9 g. v.) — akordeona solo, Judīte Miķelsone (6 g. v.) — klavieŗu solo uz savām mazajām klavierītēm, uz kuŗām viņa jo cītīgi ik dienas vingrinājusies nometnē. Nometnes tautas deju grupa Ineses Akmenes akordeona pavadībā ļoti skaisti nodejoja vairākas tautas dejas.

„Saulaines bērnu svētku karalienes" titulu šogad ieguva mazākā un centīgākā nometņotāja — Judīte Miķelsone. Visas interesantās izdarības noslēdza „vakara nagla" — lielo nometņotāju meiteņu „Atomlaika modes skate" Tonijas Krūkas vadībā. Meitenes, vecumā no 11—15 gadiem, pašas turpat nometnē ar rokām bija šuvušas visus interesantos tērpus. Modes skate sākās ar 2 alu cilvēkiem (Benita Atteka un Gunars Ozoliņš), tiem sekoja cēla grieķiete baltā šifona tērpā — Dzintra Grava. Nākošais tērps bija 1920. gadu „Čarlstona" laika modes untums. Tā valkātāja — Irma Līduma ļoti izteiksmīgi un pareizi skatītājiem par lielu sajūsmu nodemonstrēja arī tā laika populāro deju - čarlstonu. Divas kokteiļa kleitas tango taktī rādīja Baiba Līne un Gunta Miķelsone. Viņām sekoja „bītņiku pāris" — Renāte Pogule un Pēteris Akers, uznākot uz skatuves „rock'n roll" taktī.

Pēdējo modes kliedzienu sauļošanās kostīmos, skanīgas itaļiešu mūzikas taktī pievilcīgi demonstrēja Zuze Vare. Atomlaikmeta „stratosfairas karaliene" Elga Ozoliņa un viņas pavadone — Sibilla Ganna „zibenīgām bultām mirdzot, mistiskas mūzikas pavadītas, pāršalca skatuvi. Viņām sekoja atomlaikmeta balonu tērpi. Oranžas krāsas organdi ar melnām mežģinēm un

(Nobeigums 6. lpp.)

Raibā vakara dalībnieki īpatnējos tērpos. J. Kreiļa uzņ.

Sidrabene aicina jaunatni sporta svētkos

Nodibinātas Roberta Plūmes balvas latviešu jaunatnei

Sidrabenes gadskārtējie bērnu un jaunatnes svētki, apvienoti ar Kanadas latviešu jaunatnes meistarsacīkstēm vieglatlētikā, notiks svētdien, 12. augustā. Pirmoreiz izcīņā būs tikko nodibinātās Roberta Plūmes piemiņas balvas latviešu jaunatnei — viena zēniem līdz 16 g. vecumam, otra — meitenēm. Tā kā nelaiķis Roberts Plūme savā laikā ir guvis izcilas sekmes vairākos sporta veidos ,tad arī piemiņas balvu izcīņā sacentīsies divos sporta veidos: zēniem šogad būs vieglatlētikas trīscīņa (60 m skrējiena, tāllēkšanas, augstlēkšanas un lodes grūšanas) ietilpināta arī peldēšana brīvā stilā, bet zēniem — šaušana ar mazkalibra šauteni.

Piemiņas balvas ir pagatavotas no Roberta Plūmes kādreiz izcīnītajām balvām, kuras Latviešu sporta apvienībai Kanadā dāvinājusi nelaiķa dzīvesbiedre Irmgarde Plūme. Balvai zēniem ir izlietota valsts prezidenta Alberta Kvieša balva labākajam „All round" atlētam, bet balvai meitenēm — R. Plūmes 25 gadu sporta darbības jubilejas balva. Abas minētās balvas ir mūžīgi ceļojošas.

Bez šīm balvām Latviešu sporta apv. Kanadā katras grupas uzvarētājam jaunatnes meistarsacīkstēs vieglatlētikā ir dāvinājusi personīgas balvas — sudraba kausiņus, un šo sporta svētku rīkotāji ir rūpējušies par balvām ikvienas sacensības uzvarētājam un 2. un 3. vietu ieguvējiem.

Bez sacensībām vieglatlētikā, peldēšanā un šaušanā ar šauteni sporta svētku programmā vēl ietelp Sidrabenes nometnes dalībnieku priekšnesumi un darbu skate ,šaušana ar loku, individuālas sacensības basketbolā, futbolā un šautriņu mešanā. Svētki iesāksies pl. 10 ar dievkalpojumu Sidrabenes brīvdabas baznīcā un noslēgsies ar tautas dejām un rotaļām. Rīkotāji sagaida svētkos arī Saulaines bērnu vasaras nometnes jo kuplu līdzdalību, kā arī citus mīļi gaidītus dalībniekus no tuvienes un tālienes.

Kanadas latviešu meistarsacīkstēm vieglatlētikā zēni un meitenes sadalīti 3 vecuma grupās: I gr. — 8-10 g. v., II gr. — 11-13 g. v., III gr. — 14-16 g. v. Bez tam bērnu svētku ietvaros vieglatlētikā, peldēšanā un sporta novietņu sacensībās būs arī mazo bērnu grupa līdz 7 g. vecumam.

Pieaugušiem paredzētas sacensības šaušanā ar mazkalibra šauteni 3 šaušanas stāvokļos (15 šāvienu sērija), basketbola soda metieni un individuālas sacensības futbolā. Šāvējiem atļauts lietot savas mazkalibra šautenes. Visās šajās sacensībās godalgas uzvarētājam, bet šaušanā arī 2. un 3. vietu ieguvējiem.

Latviešu Sporta padome brīvajā pasaulē šo gadu ir izsludinājusi sportā par jaunatnes gadu ,kāpēc rīkotāji „rūpēdamies par tik bagātīgu balvu klāstu un šīs sacensības organizēdami, sagaida šajos svētkos jo sevišķi kuplu zēnu un meiteņu līdzdalību.

Ar savu piedalīšanos būsim reizē godinājuši arī tā vīra piemiņu, kuŗa sirds arvien ir pukstējusi dedzībā latviešu sportam un jaunatnei un kas šeit, Kanadā, tik daudz ir darījis bērnu vasaras nometņu labā.

FILMU Pasaule

Šīs nedēļas sākumā bija izdevība redzēt filmu „Holiday for Lovers", kas ir tipiski amerikāniska savā uzvedē. Filmā ar visai patīkamu humoru attēlota kādas turīgas amerikāņu ģimenes brīvdienas Argentīnā, Brazilijā un Perū. Klifords Vebs ar Džeinu Veimani savas rakstura lomas veic pievilcīgi. Pelnīta uzslava pienākas arī mazāko lomu tēlotājiem.

Filma „Around the World in 80 days" atkal atgriezusies Toronto, šoreiz par pazeminātu ieejas maksu. Šī ir vislieliskākā filma, kāda redzēta Toronto pēdējos 5 gados.

Stratfordas (Ontario) filmu festivāls iesāksies 24. augustā ar britu filmas „The Spacegoat" pirmizrādi. Šajā filmā galvenās lomas tēlo sers Alek Ginness ar Irēnu Vorsu (Worth). Šogad festivālā būs pārstāvētas pavisam 22 valstis, ieskaitot Padomju Savienību. Filmu festivāla direktors Džons Heijs mūs informē ka visas filmas tiks izrādītas Avona teātrī.

Izlutinātā filmzvaigzne Zsa Zsa Gabora atkal atgriezusies Holivūdā pēc vairāku mēnešu uzturēšanās Italijā, kur viņa piedalījās filmas „The Blue Contessa uzņemšanā. A. K.

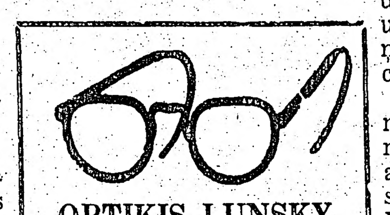

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., Toronto,
WA 1-3924

PASAULES VĒSTURE

GROZGALVĪGĀ SKATĪJUMĀ

SAIMNIECISKĀ ROSĪBA DP PAVALSTĪS

Valstis, kas stipras saimnieciskā ziņā, uzplaukst arī kultūrā. To pilnos apmēros var attiecināt uz DP apvienotām valstīm.

DP pavalstīs galvenokārt uzplauka rūpniecība. Sevišķi pašā sākumā, kad noliktavās valsts iedzīvotāju vajadzībām pienāca rudzu milti. Vēlāk melnie makaroni.

Brūzīši auga kā sēnes pēc lietus. Pa lielākai daļai ar valdības atbalstu un svētību. Bija arī „nelegāli" uzņēmumi, kas darbojās uz savu roku, nepakļaudamies valdības kontrolei, nedodami valdībai nodevas. Bet pret tiem neko uzsākt nevarēja. Kaut kādas represijas atsauktos negatīvi arī uz valdības uzņēmumiem.

Ražoja dažādas šķirnes. Bijušie „grāvju puikas" savu šķirni dēvēja par „Grāvja vaimanām". Kāds bij. pagastvecis laida tautā „Kumeļa spērienu". Netrūka „Mežrozītes", „Eņģeļa skūpsta". Valdības uzņēmums ražoja — „Trimdas asaras". Tās vairāk patērēja redzamākie „bijušie", apraudot savus augstos amatus.

Vienā otrā pavalstī nebija rūpniecībai izdevīgu novietojumu. Tikko sāka rūpnīcai kūpēt skurstenī, smirdēja visās pavalsts malās. Smaka kutināja nāsis arī tādiem, kas nevēlējās savas valsts uzplaukuma. Tad gadījās, ka ieradās formās tērpti vīri un sagrāva rūpniecību līdz pamatiem. Tamdēļ šādas pavalstis apmierinājās ar importu.

Sevišķi labvēlīgi apstākļi rūpniecībai bija Mammiņheimas un Indzēles pavalstīm. To pavalstu territorija atradās virs nepārbaudāmām katakombām. Bez tām, visādas varbūtības bija paredzētas. Ja vienā pavalsts malā draudētu briesmas, rūpniecību varēja evakuēt tālāk.

Ziemeļu DP pavalstīs, kas atradās tuvāk jūŗai, uzplauka zivju rūpniecība. Gan sālītas, gan žāvētas zivis tika eksportētas uz dienvidu pavalstīm, kuŗu iedzīvotāji bija bagātāki ar cigaretēm un kafiju.

Kāda cita ievērojama rūpniecības nozare bija koka šķivju darināšana. Pašiem iedzīvotājiem tie nebija vajadzīgi — ēdiena glabāšanai vai pārvietošanai netrūka tukšu konservu kārbu. Koka šķivji bija vajadzīgi komandantiem un komiteju priekšsēžiem dāvināšanai Unras vai Iro direktoriem un „oficieŗiem".

Kaut gan lielais vairums no viņiem nesaprata, vai šķivji domāti cigarešu pelnu uzkrāšanai jeb vai uz tiem novietojami cepumi vai pat „poridžs", tie šķīvjus labprāt ņēma pretī. Kamdēl neņemt, kad par velti dod un nekas nav jādod pretī. Atņemt dāvinātāju pazemīgu sveicienu arī nebija grūti.

Bet dāvinātājam vairāk neko nevajadzēja, ja direktoru, kā senos laikos mērnieka cienīgtēvu, atrada pie labas omas. Sanāksmēs tad varēja „izgāzt krūtis: Mana cīņa par Latviju nav veltcga. Sabiedrotie mūs nav aizmirsuši. Drīz tiksim mājās."

Blakus rūpniecībai uzplauka arī tirdzniecība. Galvenokārt maiņ- un melnitirdzniecība. Kāpēc pēdējo apzīmēja par „melno", to es vēl tagad nesaprotu. Visi andelējās dienas gaismā un ar valdības atbalstu. Pat amīši piedalījās.

Darījumos, līdz jaunajai marķai, galvenā valūta bija cigaretes un kafija. Citas mantas bija tikai „palīgvalūta".

Dienvidu pavalsts visvairāk pieprasītā prece bija sālītas siļķes. Letiņš bez siļķes nevar ilgi dzīvot. Tas iedzimts no paaudzes uz paaudzi. No klaušu laikiem, kad klaušiniekiem galvenais uzturs bija siļķes.

Siļķes piegādāja ziemeļnieki. Starp siļķu piegādātājiem bija godīgi vīri, bet bija arī „blēži".

Reiz manam kaimiņam Klunkuram klejotājs, siļķu lieltirgotājs, bija noskaitījis piecpadsmit siļķes, sapelnīs pienākušos cigaretes un aizgājis jau pie citām durvīm. Pēc brīža Jauka, kā vēlāk nests, mans kaimiņš sācis riekt: „andelmani". Sastapis to, pārskaitīs uzkliedza: „Piecām siļķēm galvas?"

„Kas par galvām?" brīnījās tirgotājs.

„Nu, piecas siļķes ir bez galvām. Tā taču krāpšana!"

„Bet cilvēks. Kam tev galvas? Tu taču tās neēdīsi."

„Neēdīšu gan, bet sūkāšu. Tāpat manta vien ir."

Siļķu tirgotājs nesacīja neko. Paņēma no spaiņa piecas siļķes, norāva tām galvas un pasniedza Klunkuram.

Vēlāk jau katrā prāvākā pavalstī bija savi veikali, kas tirgojās ar visu ko, kas tikai bija pērkams vai pārdodams. Vienam otram veikalniekam palaimējās „pa kluso" no vāciešiem nopirkt pa vecai ālavai. Tad pavalstī bija svētku dienas. Saprotams, visi pie gardā kumosa netika. Priekšroka bija valdības aprindām, tad rūpniekiem. Pārējie, ja bija labi sakari, varēja dabūt kaulus zupītei.

Reizēm pagadījās raibas lietas.

Indzēles kooperātīvs bija mantojis kārtīgu govi. Tā naktī bija nokauta, sadalīta gabaliņos. Pie tam pretēji citu pavalstu tradicijām: iedalīts bija katrai dvēselei priekš pāris kotletēm.

Tikko katakombās saņēmēju rindas bija izklīdušas, pie vārtiem piestāja džips. No tā izlēca četri MP un devās pie pavalsts „gubernātora".

Piecās minūtēs pavalstī bija trauksmes stāvoklis. Nākošās desmit minūtēs gar pavalsts stiepļu robežām zālē gulēja vairāki desmiti, gan laikrakstos, gan lupatās ietīti sainīši. Daļa govs mirstīgo atlieku bija glābušies skārda krāsnītēs. Labi, ka bija vasara.

Pēc pusstundas visi pievāca savus sainīšus un kaunīgi nesa mājup. MP bija ieradušies noskaidrot kāda kaŗa laika bunkura spridzināšanas lietu. Bunkurs atradās tieši pie pavalsts robežas.

Par spīti starpgadījumiem, rūpniecība un tirdzniecība DP pavalstīs turējās stabila un līdz DP apvienoto valstu bojā ejai sasniedza augstu līmeni.

Turpinājumā. Skrīniņi.

Teodors Zeltiņš

DEGUNS

SKATUVES NOVELE

3. turpinājums)

Pie Astrīdas pienācis, Dzirnavs tai aplika ap viduk-li roku un atbildēja viņas vietā: „Nebaidies, par to es allaž esmu nomodā, lai sirds un skaidrais prāts paliktu pareizās vietās un pareizās proporcijās."

„Hercog, vai tu to saki? Tu, kas par pareiziem samēriem nekad tik pārāk norūpējies neesi bijis?" un Gustava acīs iespīdējās šķelmīgas uguntiņas.

„Kas tas par hercogu? Par kādu hercogu, Gust, tu runā?" abus vīriešus vērodama, jautāja Alma.

„Vai tu nekā vēl neesi dzirdējusi?" smējās vīrs.

„Man nav ne mazākās jausmas."

„Tad klausies — Kurzemes hercoga Jēkaba pēcteča Jēzupa dzīves stāstā."

Dzirnavs savieba tik šķērsu seju, it kā tam Gustavs nūle būtu piedāvājis norīt dzīvu krupi. Zodu pie olīvzaļā kaklauta mezgla pierāvis, viņš slepus caur pieri pablenza Astrīdā, ieraudzīja viņu uzjautrinātu smejamies un nespēja noturēties neatdzēlis pretī: „Mēģini nu vēl darīt tautietim labu, viņš uzgāzīs tev uz galvas spaini samazgu."

Bet Gustavs, jaunās aktrises šķelmīgā skatiena uzmudināts, bija jau iejuties omulīgā stāstītāja omā un nebija vairs apturams: „Kā daudzkārt atkārtoti nostāsti vēstī, tad mūsu ievērojamā režisora sencis ir nācis pasaulē kā Kurzemes hercoga slepenas mīlestības laikus nenovērsts rezultāts. Lai iespējami pagodinātu savu neoficiālo pēcnieku, viņš to pēc pilngadības sasniegšanas iecēlis par ziedošās kolonijas Tobāgo gubernātoru. Un tur tas valdījis par slavu un godu lielajam hercogam, līdz sala kritusi varmācīgu iebrucēju rokās. Tad gubernātoram neatlicis nekas vairs cits kā laisties lapās ar savu šūpulī gulošo atvasi. Bet atceļā uz Kurzemi to tēvam nolaupījuši pirāti. Un tā tik krietnā pusmūžā, pēc neaprakstāmās dēkās pavadītiem jaunības gadiem, šī priekšpēdējā hercoga atvase ir varējusi atgriezties Kurzemē, kur tūliņ ķērusies pie hercogistes atjaunošanas darbiem. Bet tā kā tas viena cilvēka mūžam ir izrādījies par pārāk grūtu uzdevumu, tad mirstot tas atstāts mantojumā dēlam Jēzupam. Viņš vēlreiz ir bezcerīgi mēģinājis atjaunot Kurzemes hercogisti, smagajos vācu okupācijas gados, bet iemests koncentrācijas nometnē, kur badināts, vārdzināts un spīdzināts. Taču ar fantastiski izplānotu izlaušanos Jēzupam beidzot laimējies izbēgt un nokļūt Amerikā. Un te nu mēs viņu tagad redzam — ar jauniem panākumiem un jaunu slavu vainagotu."

Dzirnavs, it kā valdīdamies, sasēja ap kaklu ciešāk olīvzaļo kaklautu: „Lūdzu, nesmejies. Esi tik laipns un nesmejies. Pēc mana ieskata, jāprot izgudrot un ražot tas, ko tirgū prasa. Vai tā ir mana vaina, ka demokratiskie amerikāņi joprojām augstu kotē dižciltību? Bez šitā trakā stāsta man daudzas durvis būtu palikušas aizvērtas."

Kad Astrīda Zvaigzne un Gustavs, slepus saskatīdamies, turpināja smieties, Alma metās starpā aizstāvēt Jēzupu: „Es pilnīgi pievienojos režisoram Dzirnava kungam. Un jums, tiem smējējiem, gan vajadzētu paturēt prātā, ka viņš joprojām nav aizmirsis un pametis savus tautiešus. Vai cits te nāktu un ložņātu pa sētnieka dzīvokli'?"

„Ne visi smiekli ir ļauni smiekli, mīļā Alma," samierinoši sacīja Gustavs. „Tie vienkārši ir smiekli par dažkārt fantastisiko dzīves komēdju. Un man nav šaubu, ka Jēzups, teātŗa cilvēks, pratīs kā tādus tos novērtēt."

„Man prieks ir dzirdēt, ka tu esi nostājies uz šāda viedokļa," sacīja Dzirnavs, bet rādīja joprojām paskābu ģīmi, kas īsteni neļāva noticēt, ka viņš patiesi priecātos. „Tad laimīgā kārtā būs izrādījušās veltīgas manas bažas par tavu iespējamo nepiekāpību."

„Par kādu piekāpību tu runā? Ko tu no manis esi sadomājis izkaulēt?" pārstājis smaidīt, aizdomīgi jautāja Gustavs.

„Tavu atteikšanos no savā deguna."

„Mana deguna? Kas tev par daļu gar manu degunu?"

Gustavs ar Jēzupu stāvēja pretī viens otram apmēram tādās kā mainītās lomās. Deģis, nekā vēl nespēdams saprast, pa pusei kā apjucis, bet Dzirnavs izslēja plecus un ievilka sejā pārākuma apziņas apzīmogotu smīniņu.

Astrīda Zvaigzne skatījās abos vīriešos ar neslēpti jautru ziņkāri, kā tiešām nevarēdama sagaidīt, ko abi tālāk sacīs. Īsteni tai nebija zināma vienīgi Gustava atbilde, kāda tā varētu būt. Slava, gods un labklājība vai paša deguns?

Piepešas neveiklības satramdīta, Alma Deģe skatījās apkārt, kā meklēdama iemeslu, lai varētu pazust. Viņa, kā redzams, vēl nebija izšķīrusies — par vai pret vīra degunu, un nezinātu atbildes, ja viņai šai brīdī to skaidri un noteikti Gustavs prasītu. „Man liekas, es iešu un uzvārīšu kafiju. Tā visiem mums tagad noderēs — kāds siltāks malks."

Bet viņas pakluso aiziešanu nemanīja ne Gustavs, ne arī Jēzups, kas tagad triumfēdams turpināja: „Redzi, lai aiztaupītu visus pārpratumus un asumus, es sākšu pēc kārtas, pateikdams tā, kā tas ir. Mēs studijā apskatījām tavus pārbaudes uzņēmumus. Un izrādījās..."

Gustavs, jau sagaidīto noraidījumu nojauzdams, pavīpsnāja: „Ka es jūsu filmai neesmu piemērots. Tu vari man pateikt tieši acīs, bez kādiem aplinkus gājieniem. Es tādu iznākumu biju jau paredzējis. Ja es esmu teātŗa cilvēks, kam īstā vieta ir tikai uz skatuves."

„Tu maldies. Tu filmā nebūt neesi mazāk iespaidīgs. Man gribētos pat teikt, ka tava nākotne ir tieši filmā. Tev sejā ir tikai kāds defekts, kas viegli un vienkārši būtu novēršams."

„Un kas tas būtu?"

„Es tev jau teicu — tavs deguns."

Gustavs, kā tagad tik sākdams saprast, par ko īsti runa: „Un man būtu jāatsakās no sava deguna, lai kļūtu par filmas zvaigzni?"

„Tā tev ir šobrīd vienīgā iespēja, lai tiktu projām no slotas," lietišķi piebilda Jēzups.

„Es tādā gadījumā palieku — pie sava deguna un slotas," noskaldīja cieti vārdu pēc vārda Gustavs, it kā ar katru no tiem viņš sistu Dzirnavam tieši pa galvu.

Bet Jēzups to nelikās manām: „Kā rādās, tad tev tas laikam ir vērtīgāks par visu citu pasaulē — par slavu, godu un cilvēka cienīgu dzīvi?"

Gustavs purināja galvu, it kā tam matos kāds būtu sabēris siena gružus: „Es negribu nekādas slavas, goda vai cienības, ja man par to ir jāsamaksā pašam ar savu degunu. Vai tu zini, kas vīram ir deguns? Tas ir viņš pats. Tas pieder pie visas viņa vienreizējās personības, lai kā arī kādam tas kādreiz nepatiktu. Un es gribu palikt tas, kas esmu. Pats savs, ne daļa no daudzgalvainā pūļa, kā vērtība pa laikam ir aplēšama vienīgi ar skaitļojamo mašīnu."

„Un tomēr tie visi ir cilvēki, no kuŗu patikas vai nepatikas mēs visi esam atkarīgi, „Jēzups vienaldzīgi paraustīja plecus.

Tā sacīdams, tu vari gan domāt tikai pats par sevi, nekādā gadījumā par mani," atļāvās iedzelt Gustavs.

Bet Jēzups nevilcinājās atdzelt pretī: „Par spīti tavam brīdinājumam, es tomēr atļaušos aizrādīt, ka diemžēl arī tu esi atkarīgs — vismaz no kādas Hopkinsa kundzes un slotas."

„Tas ir pavisam citādi. Tā ir sētnieka atkarība, ne mākslinieka. Un tā kā es neesmu dzimis sētnieks, tad mani tas sevišķi neuztrauc."

„Citiem vārdiem, tu esi mākslinieks, kas ērtības labad nodarbojas ar ielas slaucīšanu."

„Un sava deguna dēļ. Man liekas, tu tīri apzinīgi to piemirsi pieminēt."

Dzirnavs atkal savieba seju pārākuma apziņas pilnā smieklā: „Varbūt, jo es biju sācis brīnīties, cik maz galu galā ir palicis pāri no taviem pirmītējiem smiekliem — par dažkārt fantastisko dzīves komēdiju."

„Tu mani tad būsi pārpratis. Pats sevi joprojām es mēģinu ņemt vēl nopietni," ļoti nopietni sacīja Gustavs.

Negaidot sarunā iejaucās jaunā aktrise, arī kļuvusi nopietna: „Deģa kungs, man tā vien liekas, ka jūs visu laiku domājat tikai pats par sevi."

„Vai jūs man šīsdienas sajauktajā pasaulē varētu pateikt kādu drošāku pieturas punktu?" domīgām acīm viņā skatīdamies, jautāja Gustavs.

„Jūs pilnīgi esat piemirsis savu kundzi," sacīja Astrīda. „Vai jūs maz kādreiz esat iedomājes, cik grūti viņai nākas ar pašreizējo stāvokli un neierasto darbu samierināties? Viņa taču būtu nopelnījusi labākas dienas."

Un Dzirnavs nevilcinādamies pieķērās Astrīdas tikko kā iekustinātajam jautājumam: „Tev vajadzētu tikai drusku uzmanīgāk paskatīties viņas acīs un sejā. Un tad tu redzētu, kādas pēdas tur atstājusi jūsu tagadējā dzīve."

Gustavs kā brīnīdamies skatījās abos uzstājīgajos viņa pārliecinātājos: „Jūs taču ar to man negribēsit sacīt, ka mana paša sieva — ka Alma būtu ar mieru un gribētu, lai atsakos no sava deguna?"

„Tad pajautā viņai to pats," un Dzirnavs plašā vēzienā izstiepa roku, norādīdams uz Deģa kundzi, kas parādījās virtuves durvīs, nesdama uz paplātes kafijas traukus.

Gustavs apklusis, vēroja sievu ar tādu skatienu, it kā viņš gribētu jautāt, vai tiešām pret viņu te ir jau notikusi kopīgi plānota sazvērestība. Bet tieši tā viņš nejautāja. „Alma, vai tu to dzirdēji? Tu esot, tu būtu ar mieru, ka es atsakos no sava deguna? Tas neesot piemērots filmai, slavai un bagātībai, mans nabaga deguns."

(Tupinājums sekos)

Jānis Cīrulis

UZ GETINGENU PĒC GAISMAS

NO ATMIŅU KRĀJUMA „MŪZIKANTA PIEZĪMES"

Strādājot Detmoldas latviešu „Leitstelle" kartotēkā un kārtojot Berlīnes bumbošanā pagalam sajauktās reģistrēto kartītes, manīju, ka ar manu kreiso aci nav kaut kas kārtībā. Tajā sāka nepārtraukti mirgot tāda kā uguntiņa un, spējāk pagrozot galvu vai noliecoties, uzplaiksnījās dīvaini ugunīgi apļi, kas pamazām atkal pagaisa. Sāpēt nekas nesāpēja, tāpēc domāju, ka tā ir pārejoša parādība, kam varētu būt par iemeslu pārlieku liesais uzturs un vitamīnu trūkums organismā. Dzirdēju arī citus sūdzamies par redzes traucējumiem ,kaut gan neviens par šādu uguņošanu neminēja. Kad nu, raugoties draugu sejās, mana acs tās deformēja kā greizā spogulī, visas taisnes šķita greizas un perspektīva attālinājās it kā raudzītos tālskatī no aplamā gala, nolēmu, ka jāmeklē ārsta padoms. Baidījos arī, ka līdzīga nelaime varētu ķert labo aci, ar kuŗu, kreiso piemiedzot, joprojām varēju labi redzēt un lasīt.

Dr. Pāpe, iecienītākais Detmoldas acu ārsts, noklausoties manu stāstu, ar visādiem ķīķeriem urbās manā redzoklī, bet, kā teica, strāvas trūkuma dēļ (pilsētā bija biežas gaisa trauksmes) nevarot visu īsti labi saskatīt, taču viņam liekoties, ka kaite esot ļoti nopietna un jārēķinoties ar operāciju. Saņēmu ļoti rūpīgu injekciju acī, kas man lika nodrebēt, iedomājoties, kā gan būs, kad manu aci „griezīs". Lika pēc pāris dienām atnākt atkal, un tā nostaigāju pāris nedēļas, vienmēr paciezdams sāpīgu dūrienu, bet ar to labāk netapa — acs virmoja un zibšņoja tāpat.

Bija jau ienākuši amerikāņi, kad kādu rītu pamodos ar brūnu pilienu aci, kas mirkšķinot cilājās augšup un lejup, un aizsedza turpat vai pus aci. Tūliņ steidzos pie Dr. Pāpes.

„Tieši tas, no kā baidījos! Jums ir tīklenes atdalīšanās (Netzhautablösung) un nepieciešama steidzama operācija. Cik zinu, patlaban vienīgā vieta visā Vācijā, kur šādu operāciju varētu izdarīt, ir Getingenas universitātes acu klīnika. Ja varat tur kaut kā nokļūt, uzrakstīšu vēstuli tās direktoram profesoram Ergeletam, savam studiju biedram, un viņš tad darīs, ko varēs," — paskaidroja dakteris un tūliņ steidzās rakstīt vēstuli savam kollēgam, kā arī pilsētas komandantam, lūgdams priekš manis transporta iespējas uz Getingenu.

Nokļūt Getingenā 1945. g. maija beigās nebija viegla lieta. Sapostīto tiltu dēļ tiešas satiksmes nebija un vilcieni ripoja vienīgi pa atsevišķiem posmiem. Mans namatēvs Dr. Šancs noskaidroja, ka man vajadzētu nokļūt līdz Kaselei un tad no turienes esot iespēja tikt tālāk ar vilcienu un autobusu. Kā tikt uz Kaseli? Vienīgā cerība bija atrast kādu padomu britu komandantūrā (tie jau bija nomainījuši amerikāņus), jo tur par tulkiem strādāja agr. Beļizars Radziņš un mana kādreizējā šefa Arvēda Berga meita Ilga Ezīša kundze, laba un draudzīga paziņa jau kopš Rīgas laikiem. Viņa man izgādāja no komandanta visai iespaidīgu apliecību auto satiksmei visā angļu zonā un sarūpēja arī kādu alus brūža smago mašīnu, kas devās tieši uz Kaseli.

Nu radās arī citas rūpes — pēc Berlīnes bumbošanas biju palicis tikai Latvijas puskažociņā, un nu bēdājos, ko lai velku mugurā. Doties tālā ceļā vienā svārciņā un pie tam vēl vaļējā mašīnā pavisam nebija patīkami — varēju salīt, saaukstēties un iebraukt Getingenā noputējis kā rijas kūlējs. Taču arī tur radās izeja. Padzirdējis manas bēdas, inženieris A. Bulders izlīdzēja ar savu lietus mēteli un „žokejnīci". Latviešu vieninieces, kas strādāja pie angļiem, mani apveltīja ar pupiņu kafiju, cigaretēm, cigāriem, tabaku un visādiem ēdamiem našķiem. Tas, tā sakot, katram gadījumam un varbūtējam kukulim ceļā uz slimnīcā. Tā nu, draugu apdāvināts, jūnija pirmajās dienās devos ceļā, cerēdams, ka jau pēc divi, trim nedēļām pārbraukšu Detmoldā ar salāpītu aci.

Noteiktā dienā jau laikus ierados auto noiešanas vietā ,kādā alus darītavā, kilometri 3 no Detmoldas. Priekšā jau bija labs pulciņš ļaužu, kas mani labritu saņēma ne visai laipni, laikam baidīdamies, ka visiem mašīnā neiznāks vietas. Tūliņ pieteicos šoferim, kas liknājās pie motora un apjautājos par maršrutu un līdzbraukšanu. Tas, nojauzdams mani ārzemnieku, mani noraidīja uz kantori, piebilzdams, ka visiem jau vietas nebūšot. Kantora kungs bija laipnāks un, kad parādīju savu angļu un amerikāņu komandanta izsniegto ceļojuma apliecību, viņš pateica, ka kāda dāma jau vakar no turienes par mani parūpējusies. Kas nu gan cita, kā Ilga. Biju ļoti priecīgs un, redzēdams, ka kungs zelē aukstu cigāra galu, kuŗu bez ūsu apdedzināšanas vairs nevarēja aizsmēķēt, piedāvāju vienu no savējiem un dažas amerikāņu cigaretes piedevām. Viņš bija vēl priecīgāks un tūliņ meklējās pēc šķiltavām. Tādā kārtā nokārtojis braucienu, cigareti kūpinādams, devos pie šofeŗa, lai paziņotu, ka mana lieta ir kārtībā. Runādamies tīšu prātu pūtu vīram dūmus degunā, gribēdams pārliecināties, kā viņš reaģēs.

„Ai, cik lieliski smaržo jūsu cigarete!" — šoferis nenocietās, un es pēc paša piedzīvojumiem labi zināju, kā jūtas tabakā mazturīgs smēķētājs. Piedāvāju arī viņam uz kāro zobu, un šoferis izrādījās ļoti laipns un runīgs cilvēks. Kad kāpām „karietē", kuŗu vilka gāzes ģenerātors, viņš tūliņ novietoja manu rokas somu ērtākā vietā, paziņodams citiem, ka te sēdēs slimnieks. Līdzbraucēji - vācieši, redzēdami mūs abus smēķējām smaržīgu amerikāņu cigareti, protams, neticēja nekādai manai slimībai un ļauni klusēja.

Galu galā visi bijām sasēdušies, nokārtojušies un sākām braukt. Labu gabalu ripojām pa itin gludu šoseju, bet tad pēkšņi kāda ceļa zīme rādīja, ka priekšā kāds tilts ir sabojāts un jābrauc labs gabals pa lauku apkārtceļiem, lai tiktu tālāk. Un tā tas gāja visu ceļu. Vācieši brīnījās un pukojās paši par savu stulbumu, ka, gribēdami aizkavēt amerikāņu tankus, gluži veltīgi postījuši savu labumu. Sākās sarunas par grūtajiem laikiem, vāciešu nesmu [illegible], angļu un amerikāņu augstprātību, „auslenderiem" un vadoņa laika labumiem. Klausoties tā vien likās, ka esmu kūlies īstu partijas biedru sapulcē. Klusēju, un man neviens arī nekā nejautāja. Kad no mēteļa kabatas izcēlu savu Rīgas pīpi ar V. Ķuzes konfekšu kārbiņā sabērto tabaku, daudzas kārīgas acis raudzījās uz manām rokām. Pūšot gaisā smaržīgu dūmu, mans runīgais blakus sēdētājs nenocietās, un putekļaino katliņu pacēlis, lūdza, vai neatlikšot kaut kas arī viņa pīpei. Tā gan bija tris reiz lieliska par manējo, bet man mantas žēl nebija. Pieteicās vēl pāris tuvinieku un visi atzina, ka amerikāņu tabaka tomēr ir labāka par vācu. Tagad nu visi zināja, ka esmu „auslenderis", un valodas par politiku apklusa. Apjautājās, no kuŗas puses esmu, un, kad uzzināja, ka neesmu ne krievs, ne polis, bet latvietis no Rīgas, tad tiku pieņemts tikpat kā savu ļaužu.

(Turpinājums sekos)

Gunars Saliņš

PIE KĀPNĒM

Pār kāpņu margu
pavēries manī —
it kā no kraujas
ūdeņos dziļi,

atgāztu galvu
vēros Tev pretī —
biju uz mirkli
gaišs un laimīgs, —

biju uz mirkli
gaišs un laimīgs, —
biju uz mirkli
Tavs atspulgs ūdeņos.

Tad Tu atliecies,
augšup kāpi —
un pazudu es
kā atspulgs no ūdeņiem.

ARTŪRS OZOLIŅŠ STIPENDIĀTS

Artūrs Ozoliņš (13 g. v.), T. Ķeniņa klavieŗstudijas audzēknis, pēc ļoti sekmīgi šai pavasarī noliktiem pārbaudījumiem Toronto Karaliskajā konservātorijā ieguvis vienu no lielākajām stipendijām $500,- vērtībā studiju turpināšanai minētajā konservātorijā ,līdz ar to viņa vārds būs ierakstīts zelta burtiem stipendiātu plāksnē, kas novietota šai mūzikas mācības augstākajā iestādē.

„CENZŪRA"

Niagarā (A. K.) — Draudzības un Jaunatnes dienu laikā šogad bija izdevība skatīt Mārtiņa Zīverta 3 cēlienu lugu „Cenzūra" Oskara Zviedra režijā. Šo izrādi sniedza DV KV teātris.

Runājot par tēlojumu, jāsaka, ka visi aktieŗi sniedza labāko. Raksturīgs sīktirgotāja lomā bija Hugo Miķelsons, kas mutīgo Turlumu tēloja jau ar atzīstamu rutīnu un skatuvisku nobleesi. Piekļāvīga pretspēlētāja viņam bija Maija Zvaigzne, kaut Izabellas loma šai jaunajai aktrisei nebija piemērota. Edgars Ābele ,kas līdz šim bija pazīstams ar komiskām lomām, šoreiz tēloja stingro un atbildīgo nometnes komandantu. Šī aktieŗa sniegums bija labs, kaut vietām Ābelem nebija īstas skaidrības par nometnes komandanta uzdevumiem. Staņislavs Butkēvics tēloja vientiesīgo ,un, kā par brīnumu, arī ļoti gudro Janeli, kas slēpdamies aiz diezgan muļķīgiem faktiem mēģina izdibināt Izas patiesās domas par mīlestību. Dekorātors šai izrādei bija Valdis Vare, bet apgaismotājs — Valdis Turķis.

Ingrida Vīksna

RĪTS ZAĻĀ SMIEKLU GONDOLĀ

Miegs Šekspīra pilsētā ir īss un ātrs — un kā gan tas varētu būt garāks pēc lieliskas izrādes, pēc pārrunām par meistaru Viljemu un arī pēc garām debatēm par lietām un cilvēkiem, draugiem un nedraugiem, kas nāk un aiziet. —

Un beidzot, plakstieniem aizveroties, vēl pazib lāpu gaisma, nodip aktieŗu soļi, šķind ieroču asmeņi un kaut kur tālu skan Jago velnišķīgās ņirgas.

Bet kad garām īsā nakts, rīts sveicina ar muižnieces egles ligani zaļu zaru logā un gluži dīvainu klusumu svešajā namā, kuŗa paspārnēs dus mums nezināmi likteņi. Bet tikai daži mirkļi, īsi smiekli, atmošanās un rīta pelde pāršķiŗ lappuses gadsimteņiem un atved mūs, Šekspīra viesus, atpakaļ šai izārdītajā pasaulē.

Jau aizmirsušies pagājušās nakts sapņi, un kad no apakšstāva nāsīs iesitas labas kafijas un grauzdētas maizes smarža, kuŗu ne par melnu, ne par baltu, gaisā pamet automatisks grauzdētājs (gribētos zināt, ko par šādu mašīnu teiktu Šekspīrs un viņa varoņi?), kļūst gluži skaidrs, ka šis ir cits laiks un ka esam citi cilvēki — tikai mūsu vājības, mūsu ilgošanās un ciešanas ir tās pašas, kaut izsakām tās citos vārdos, cīnāmies citiem ieročiem, un citāds griezums un kritums ir mūsu tērpu krokām un apmetņiem. —

Varbūt ir pats košākais un saules pilnākais rīts šīs vasaras spožumā, un mūs vilināt vilina smilgām un margrietiņām apaugušās ceļmalas, kam pa vidu aizlokās plašās Kanadas lielceļi.

Pa labi zied kartupeļu lauki, pa kreisi dzeltē labība, pie farmu logiem šūpojas zeltaini ķeizarkroņi un krūmi baltiem, smagiem ziedu ķekariem, un kaut arī mēs netraucamies uz priekšu vēja dzītos bureniekos, neiz arī dārga zīda auduma klātās nestuvēs mūs nenes pazemīgi vergi, kā karaļus, princeses vai hercogus Šekspīra lugās, bet šūpojamies uz priekšu tikai 1959. gada jūras aļģu zaļā kadiljakā, jūtamies tālu no darbdienīgās pasaules, mūsu domas ir prieka pilnas un vieglas, un liek mums melst tūkstoš jautrus niekus, bērnišķīgas blēņas, un mest brīvus smieklus pretī šai vasaras dienai.

Kad ceļi mūsu zaļo smieklu gondolu no bagāto farmu laukiem, garām augstajiem skābbarības torņiem, atšūpo atpakaļ Stratfordā, līdz dienas izrādei laika vēl gana ,un mūsu kvartets dodas pusdienot — garām bufetei ar labiem, garšīgiem niekiem, tad pie smaidīga pavāra ar augstu, baltu cepuri, kas šķivja kaudzes galā uzgriež vēl pa sārtai vērša cepeša šķēlei vai saldeni skābai ribiņai, lai tad ar visu šo kravu aizplanētu līdz galdiņam zaļā maura vidū, atkal rāmās Avonas krastā, kuŗas gulbju kluso peldēšanu šai vietā pavada jautra nažu un dakšiņu šķindoņa .

Galdiņu ir daudz, un tādēļ šķindoņa jo nemitīga, un acis paplešas aiz brīnumiem, pa labi, pa kreisi un visapkārt kaimiņos atkal ieraugot ḑuču dučiem sirmās, smaidīgās dāmas, kas neslēpjamā dzīvotpriekā knibinās ap salātiem, rožainu laša miesu un zaļganām olīvēm, tāpat kā mēs stiprinoties dienas un vakara izrādēm.

Mēs saskatāmies, un, nudien, jūtamies kā ģimnazistes viņu vidū — un gribot negribot jāpasmejas pāri saldējumam ar zemeņogām un kafijas tasēm, jo tik vecas mēs noteikti nekad nebūsim — tik gaiši ziliem matiem, tk rožaini krāsotiem vaigiem, — nē, vismaz 100 gadus vēl ne!

Duglass Kempbells Otello lomā

Ir pats karstākais dienas vidus, kad trompetes vēstī izrādes sākumu ,un teātŗa telts pārpildīta gandrīz līdz pēdējai vietai.

„Kā jums tīk" ir jautra, asprātībām un dzīves gudrībām piebārstīta, īsti šekspīriska komēdija, kuŗā prinči un galminieki jaucas starp zemniekiem, ganiem un jokdaŗiem, un pretstati starp labo un ļauno, pārgudro un vientiesi, cēlo un zemisko, bagāto un nabago, laimīgo un nelaimīgo veido komēdijas sastatni.

Ar lielu šarmu un technisku drosmi skatītājus šai izrādē visvairāk saista Irēnas Vorses Rozalindas tēls, tāpat aiz mīlestības mēnešsērdzīgais Orlando, Londonas un Ņujorkas skatītāju varonis Viljems Silvestrs, kuŗa melnīgsnējais daiļums un lieliskais augums, kuŗu valda liela aktieŗa iznesība, saista ne tikai mūsu, bet, kā redzams, arī sirmo lēdiju uzmanību vairāk nekā citi aktieŗi — vairāk arī kā vakardienas Otello, lieliskais Kempbells, kas šai izrādē atkal atgriezies klauniskā lomā un ar žilbinošiem trikiem smīdina publiku. Bet tas ir cits Kempbells, tā ir viņa atpūta pēc lielās moŗa lomas, uz brīdi pārvēršanās nerrā, lai iznestu Otello smagumu.

Varbūt tā tas ir visur — arī dzīvē.

Nobeigumā — **„Ar Orfeju pazemē un mājup".**

Irma Grebzde

SVEICINĀTA RĪGA, SVEICINĀTAS MĀJAS!

ATMIŅU STĀSTS

(5. turpinājums)

Šīs sainīša dienas ir ļoti patīkamas. Vakarā mēs ar krusttēvu soļojam uz staciju, spriezdami, ko māmuļa šoreiz būs ielikusi. Vienmēr sainīti ir kaut kas arī viņiem. Nu jau es sen esmu aptvērusi, ka no Rīgas bulkām vien nevar dzīvot un mani pilsētnieki priecīgi par katru speķa gabaliņu, ābolu vai biezpiena pikuci. Krusttēvs gan tīri labi nopelna, tomēr krustmāte neapnikusi vaid, cik pilsētā dārga dzīve. Un krustmātei patīk labi ģērbties. Tā viņa paradusi pirkt tikai visu labāko.

Sainītim katrs savā pusē pietvērušies, mēs ejam uz tramvaju. Krusttēvam otrā rokā piena kanniņa. Tramvajā mūs neviens sevišķi nenovēro, tādu ar sainīšiem te nav retums. Mēs neejam iekšā ar savu kasti, bet stāvam uz platformiņas, un vēsais rudens gaiss līp pie mūsu sakarsušajām sejām.

Istabiņā ieejot, ir silti. Māsa kurina plīti un mūs gaida. Nu jau pāris dienu ar pārtiku bijis pavisam plāni, ne vairs sviesta, ne speķa, ne zirņu —. Esam izsalkušas. Vienmēr uz krustmātes māju nevar skriet, viņa tūlīt jūt, ka neesmu ēdusi un liek kaut ko galdā. Bet es taču zinu, cik Rīgā dārga dzīve.

Te nu mēs žigli ar āmuriņa palīdzību atlaužam kastīti, ko tēvs savā darba klētiņā tik rūpīgi sasitis no dēlīšiem. Virsū ir kādi tīras veļas gabali, kas smaržo pēc raibajām ziepēm un Erikas puķu dārza, kur ir veļas aukla. Tad nāk avīžu papīra pārklājs un tam virsū Erikas rakstītā vēstule, gaŗa, pāris lapu, sīkiem burtiņiem rakstīta. Tai mēs abas uzkrītam vairāk kā ēdamajam. Vēstule pavēstī jaunākos notikumus Dzirkantos. Tur aprakstīta sēņošana, kulšana, Zuzes bēdas ar Martiņu, kas šoreiz noklīdusi kapos, — arī pēdējais tirgus, kur pārdota vecā ķēve, tēva brauciens uz leišiem pēc jauna zirga, melnā ķēve Vanda, kas nu jau mājās un viegli nes jātnieku, ābolu vīrs Sutka, kas nopircis visu mūsu serinku ražu, joki vakaros, Sutkas stāsti. — Jā, Dzirkantos dzīve sāk ieziemoties, kļūst mierīgāka pēc vasaras steigas. Vēl tikai jāņem nost kartupeļi un saknes, un jānovāc kāds ilgāk briedis auzu lauciņš. Visi mūs gaida brīvdienās.

Zem avīžu lapām, kastītē, atklājas Dzirkantu labumi. Tur sviests māla podiņā, biezpiens ar ķimenēm sajaukts, brūnais apaļais kviešu rausis, rupučā kukulis, speķa gabals, skābēti gurķi burciņā ar visām dillēm un zustreņu lapām (garšīgāku nav visā pasaulē!), avīžu papīros rūpīgi ietītas pāris olu, zirņu kulīte un putraimu kulīte, sīpols, zeltains un čaukstīgs.

Griežam tūlīt apaļo karašu un liekam uz šķēlēm biezu kārtu biezpiena. Kā tas garšo pēc šīm „plānajām" dienām! Krusttēvs nolej daļu piena mazā spožā kanniņā viņiem. Krustmātei nekas neliekas gardāks par Dzirkantu brūnaļu pienu.

Šādos sainīšu vakaros mēs ar Mirdzu jūtamies kā mājās. Un karaša plok acīmredzot. Viena no mums skaļi nolasa Erikas vēstuli. Un mums viss jāapspriež — kāds jaunais zirgs, ko stāstījis ābolu Sutka, kā māmuļa baiļojusies, kamēr tēvs bijis leišos, vai Rasma gulējusi gultā vai pagultē, kādas jaunas grāmatas Erika sadabūjusi bibliotēkā —. Jā, domās pārceļamies Dzirkantos un izstaigājam tos no viena gala līdz otram. Šādos vakaros es neapskaužu Rīgas meitenes, ne viņu lepnās skolas kleitas, ne vieglās kurpes, ne rudens mēteļus. No rīta maucu savu nadzeni pakauša galā un tīri lepna dodos uz skolu. Drīz būs kartupeļu nedēļa, un mēs brauksim mājās, un Rīgas skuķiem jāpaliek te.

Mūsu skolā ir arī dažas klases, kuŗās meitenes jauktas ar zēniem. Vairums tomēr meiteņu. Zēni mani vēl nesaista. Brīvstundās visi plosās un skraida pagalmā vai arī staigā, elkoņos sakārušies, tāpat meitenēm aiz mugurām lielā aplī. Vienreiz arī mani kāds parausta aiz bizes. Kā dzelta metos atpakaļ. Tur, kaunīgu sārtumu vaigos stāv 1. reālās klases Ojārs Silgailis, gandrīz baltu matu cekulu un melnām ogļu uzacīm.

„Atvaino —"

„Tad nerausti manas bizes! Nav ko atvainoties —" Tā mūsu pirmā saruna. Austra saka, Ojārs esot glīts zēns. Varbūt —, man nevajag viņa glītuma.

Dažas mūsu klases meičas labprāt plosās ar vecāko klašu zēniem. Tur vienmēr izpūrusī valodīgā sportiste Marija, tur Elga ar skaisto bālo seju, Anniņa — spridzīga, kā uz atsperēm lēkādama, Maija ar sarkano muti kā apdedzinātu. (Tik skaistas, dabiski sārtas lūpas apskaustu katra lūpu zīmuļa verdzene šais dienās). Un kur vēl mazā Doroteja, kuŗai acis uz zēniem šķērsu vien griežas. Tai valoda kā zvans — spalga un pavēloša. Mēs, laucinieces, turamies no viņām nomaļus. Pamazām gan arī lepnās atjēgušās, ka manai Austrai ir zelta smadzenes.

„Neizrēķināju. Vai dosi norakstīt?" rītos kāda prasa.

Austra dod. Viņa tādēļ nekļūst mazāk gudra.

Arī man jau radusies viena otra „noņēmēja" — domurakstos. Tie man rakstās veikli un ātri. Varu palīdzēt, ja vajag, pretim prasu franču locījumus un vācu tulkojumus. Posts ar tiem! Ir klasē arī meitenes, kas mācās vēl valodas mājās, privātstundās. Nujā, manā klasē netrūkst ne profesoru, ne docentu, skolotāju vai augstāku bankas ierēdņu meitu. Tās runā par Jūrmalu, viesībām, sanāksmēm. Man tālām un svešām lietām. Bet es stāstu Austrai par Dzirkantiem. Jo tuvāk nāk brīvdienas, jo vairāk es stāstu. Beidzot arī Austra ir pilnīgi Dzirkantu varā. Zirgi, govis, teļi, āboli, mežs, sēnes — viss aicina svešo Rīgas nomalnieci uz manām mājām. Kādā rītā Austra man paziņo, ka vecāki tai atļāvuši brīvo nedēļu pavadīt pie mums. Ak, to prieku!

Mēs ejam sačukstēdamās un noslēpumainas. Viss ir izplānots — galvenais, kā Austra mācīsies ar zirgiem jāt. Nomalē manai draudzenei ir pašai trīs govis, ar šo lopu Dzirkantos es viņu pārsteigt nevaru. Bet ar zirgiem gan. Pēdējā priekšbrīvdienu rītā Mirdza man atgādina, ko mājās toreiz sacījusi: „Vai redzi, kā gribas prom no Rīgas?" Nu, jāatzīstas, gribas gan. Bet Rīga nebūt nav apnikusi. Tā vēl nav izsmelta un izpētīta. Es noteikti gribēšu atkal atpakaļ.

Priecīgi čalodamas, pēc stundām, soļojam cauri apstādījumiem. Pēc divi stundām noies vilciens uz Auci; Mums vēl jāpārbrauc uz dzīvoklīti un jāpaņem līdzi netīrā veļa, podiņi un burciņas un arī piena kanna.

Austra liekas vēl vairāk satraukta par mani. Pie tramvaja pieturas stāvot, ļaudis pamanam Ojāru. Viņš tā kā panākas uz mūsu pusi, grib ko sacīt, bet atkal nosarkst un ātri aiziet.

Mēs abas sagrūžamies elkoņiem. Tas liekas gluži vai piedzīvojums, ka šis zēns tieši mūs ievērojis. Bet ilgi man tas galvā neturas. Turpat, pie tramvaja piestātnes, es Ojāru aizmirstu.

Vilciens klab un traucas cauri Olaines purviem uz Zemgales sirdi — Jelgavu. Mirdza nopietna un klusa, ar degunu grāmatas lapās, sēd pie viena loga. Mēs, abas mazās, pie otra. Daudz mums ko pārrunāt. Ir par nākamo nedēļu, ir skolu. Mēs vēl esam tai vecumā, kad meitenes greizsirdīgas viena uz otru meiteņu dēļ. Mums žēl Sviķu Mirdzas, no kuŗas klasē atraujas visas, arī mēs.

„Viņa par daudz klusa, —" saka Austra, „domā, ka vārdi aizķērušies aiz mēles. Un tik lēna un neveikla —."

Es atceros Sviķu Mirdzas nomirušo brālīti. Ko lai saka? Tādēļ tomēr pati nebūšu ar viņu draudzīgāka.

Jelgavā vagons pieplūst pilns skolēniem. Visi jautri, runīgi, pacilāti. Lielākā tiesa ir vietējās Lauksaimniecības vidusskolas audzēkņi — zēni. Daži uzsāk jokot ar mums. Austra valodīgi lec pretim, es vairāk klusēju. Mirdza mani cieši uzlūko. Nekāda amizieŗa! Es jau arī nemaz neprotu ar zēniem runāt, starp meitenēm vien augusi.

Vilciens pamazām tukšojas. Pelēkajās stacijās aizzib zilās cepurītes — Latvijas lauku jaunaudze.

Auces stacijā mūs gaida ļaužu bars. Pilsētiņas jaunieši, vēsajā vējā sagriezušies, ziņkārīgi aplūko tos, kas izkāpj no vilciena. Vilciena pienākšanas reizes te ir arī tādas kā satikšanās un patriekšanās izdevības. Katrs tās izmanto un vienmēr jau redz arī ko jaunu.

Ieraugu tēva seju pūlī un skrienu turp, savu pauniņu mētādama. Austra ar Mirdzu nāk lēnām.

Tēvam tiek vislielākā un siltākā buča.

„Te ir Austra —" pavelku draudzeni aiz rokas. Mirdza jau apvilkusi ziemas mēteli.

Tēvam ratos līdzi villaines, tajās ietinamies līdz ausīm. Cepurītes gan atstājam visiem redzamas, citādi neviens nezinās, ka Dzirkantu vidusskolnieces pārbraukušas.

Ratos aizjūgta jaunā ķēve Vanda, kas maniem glāstiem neizrāda nekādas laipnības, glauž ausis un ņirdz lielus dzeltenus zobus.

„Laipna šī jaunā nav —" tēvs smejas. „Bet gan jau nākamā vasarā sadraudzēsities. Viņai viegla gaita."

Auces ielu apaļie akmeņi neganti krata. Grūti pat parunāt. Austrai tas kas jauns, viņa klusi dzied un priecājas, ka viņas balss tik jocīgi dreb. Pabraucām gaŗām žīdu veikaliem un izslīdam šosejā pie Auces pils. Nu var palaist riksī! Lauki pelēki, un skopā saule riet bāla, kā nogurusi. Šur tur vagās liknājas cilvēki gar runkuļu kaudzēm.

„Lielas gan te mājas," saka draudzene. „Mums, ap Rīgu tādu nav."

Tēvs stāsta par apkārtējo māju izcelsmi, īpašniekiem un likteņiem. Viņš vienmēr prot stāstīt tikai par labo, jauko, it kā cilvēkiem nekādu vainu un ļaunumu nebūtu. Viņam zināmi dažādi jocīgi atgadījumi, kuŗus jau vairākkārt esmu dzirdējusi, bet varētu klausīties vēl un vēl.

(Turpinājums sekos)

Latviešu Mednieku - Makšķernieku Klubs

rīko BĒRZAINĒ EKSTERNAS SACENSĪBAS **ŠAUŠANĀ**

15. AUGUSTĀ, sākums plkst. 12 dienā (precīzi). Pēc tam turpat

BALLE

Sākums plkst. 7 vakarā. ✯ Spēlēs LATVIEŠU PŪTĒJU ORĶESTRIS.

Ieeja uz balli $1,-. BRĪVA PARKOŠANA. ★ KLIŅĢERI

DESIŅAS UN BEZALKOHOLA ATSPIRDZINĀJUMI BŪS DABŪJAMI UZ VIETAS.

M. Krone - Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

ONTARIO FIRZIĶI

Pirms tūkstošiem gadu firziķu koki auga tikai Ķīnā, kur tos vairāk audzēja kā kurināmo materiālu. Augļi šiem kokiem bija kā firziķu kodoli ar asu ādu, pavisam citādi nekā tagadējie Ontario firziķi.

Kad firziķu kokus sāka kultivēt kā augļu kokus, tie tika pārnesti arī uz Persiju un Grieķiju. No Grieķijas firziķus sāka pārnest un audzēt arī citur Dienvideiropā, vēlāk tos pārveda uz Jauno pasauli, sevišķi Meksiku, un pamazām tie izplatījās pa visu Amerikas kontinentu.

Ontario firziķus sāka audzēt 18. gadu simtenī, apmēram pirms 170 gadiem. Klimats un zeme firziķiem visvairāk piemērota izrādījās Niagaras apkārtnē. Tagad Ontario ir pazīstama tālu ar dažādām firziķu šķirnēm, kas gadiem ir kopti un tirdzniecībā ieņem redzamu vietu.

Firziķus izmanto dažādi — svaigā veidā, gan sautējot, konservējot, gan vārot marmelādes, gan gatavojot augļu sviestu un lietojot arī salātiem.

Svaigus firziķus var vienkārši nomizot, griezt šķēlēs un ēst ar saldu krējumu, cukuru vai arī medu.

Svaigi firziķi sevišķi labi garšo, sagatavoti ar medu. Nomizotus frziķus sagriež šķēlēs, sajauc ar medu un noliek ledusskapī uz 15 līdz 20 minūtēm, tad pasniedz galdā. Liels un labi nogatavojies firziķis itin labi garšo, kad to nomizo un noēd kā ābolu. Pasniedzot galdā ar cukuru, firziķi nedrīkst stāvēt, jo tie pieņem tumšu krāsu.

Ēdot firziķus svaigā veidā, mēs uzņemam vitamīnus A.

FIRZIĶU SALĀTI

Svaigus vai arī konservētus firziķus pārgrieztus liek uz salātu lapām. Krējuma sieru samaisa ar lazdu riekstiem, mazliet atšķaidot vai nu ar firziķu sulu (konservēto) vai arī pievienojot pāris ēd. kar. citrona sulas un sakapātus riekstus. Firziķu pusēm katrā pusē liek biezpiena maisījumu un pārkaisa ar citronu mizu norīvējumu.

Svaigas firziķu puses saliek uz salātu lapām un pilda ar sasmalcinātu ananasu, ķiršiem un medu. Ja kādam patīk īpatnēja garša, tad pildījumam var ņemt majonēzi, bet tad neliek klāt medu.

Firziķu puses var arī pildīt ar biezpienu, tad sakārtot uz salātu lapām un katrai pildītai firziķu pusei pārlikt strēmeli sarkanā vai zaļā pipara pāksts, vai arī abēju.

Svaigas firziķu puses liek mazās formiņās un pārlej citrona želejas šķidrumu, noliek sarecēšanai, tad izgāž uz šķīvja un garnē ar putu krējumu.

FIRZIĶI AR GAĻU

Pasniedzot galdā ceptu šķiņķi, to var garnēt ar firziķu pusēm. Firziķu puses sadursta ar mandeļu strēmelēm, ieliek cepeškrāsnī un mandeles apbrūnina, tad liek apkārt cepetim, vai sagrieztām cepeša šķēlēm.

Firziķu puses var arī salikt uz cepešpannas, pārziest ar sviestu un cept 20 min. pie 400 gr. F. Firziķu puses pirms cepšanas var pildīt ar kādu želeju vai arī ar tomātu biezeni. Šādi sagatavoti firziķi labi garšo ar stēku, vērša gaļas cepeti, gaļas kroketēm, vai arī ar uz režģiem ceptām laša šķēlēm. Svaigus firziķus cepot, pannā var ielikt nedaudz brūnā cukura, kas firziķiem piešķir sevišķi labu garšu. Pie aukstām gaļām un ceptām desām labi garšo firziķi, sagriezti 4 daļās ,apviļāti sakultā olā, tad rīvmaizē un ātri apcepti.

FIRZIĶU ŽELEJA

3½ märc. firziķu, 2 märc. cukura, viena mazā pudelīte augļu pectina (8 unces).

Firziķus nomazgā, pielej mazliet ūdens un sautē 5 minūtes, tad liek drēbes maisiņā un nospiež sulu, pieliek cukuru un maisot uzvāra. Kad cukurs izkusis, pievieno minēto šķidrumu un vāra 1 minūti maisot, noņem katlu no uguns un nosmalsta putas. Salej glāzēs un vēl karstas nosien. Šādai želejai ir svaiga firziķu garša, bet ilgāk par 3 mēnešiem to nevar turēt, jo tad sacukurojas.

FIRZIĶU MARMELĀDE

12 lieli Ontario firziķi, 3 apelsīni, 2 märc. cukura.

Firziķus nomazgā. Apelsīnus nomizo. 2 apelsīnu mizas līdz ar apelsīniem un firziķiem sasmalcina. Liek visu katlā līdz ar cukuru. Kad uzvārās, tad vāra uz straujas uguns, maisot 30 minūšu, salej traukos un vēl karstu nosien.

FIRZIĶI ETIĶĪ

¾ kv. etiķa, 1½ märc. cukura, gabaliņš kanēļa, krustnagliņas, firziķi.

Etiķi, cukuru un kanēli līdz ar ⅓ ūdens vāra 5 minūtes. Firziķus noplaucē, pārgriež un izņem kodolus un katrā firziķa pusē iedur 3 krustnagliņas. Liek nedaudz uzreiz cukura sīrupā un vāra 10 minūšu. Tad firziķus izņem un liek sakarsētā glāzē. Sīrupu vēl ievāra un pārlej firziķiem, atdzesē un nosien. Parastā cukura vietā var ņemt brūno cukuru.

FIRZIĶI BROKASTĪS AR PANKŪKĀM

Izcep nelielas plānās pankūkas un vidū liek svaigi sagrieztus firziķus, saveltnē un pārkaisa ar pudercukuru. Ja brokastīs pasniedz auzu pārslu putriņu, katram šķīvī liek sagrieztu svaigu firziķi, pasniedzot ar pienu vai saldu krējumu.

Firziķus var arī konservēt, lai ziemā izmantotu dažādos veidos. Kā svaigus, tā arī konservētus firziķus var lietot dažādiem cepumiem.

BĒRNU SVĒTKI SAULAINĒ

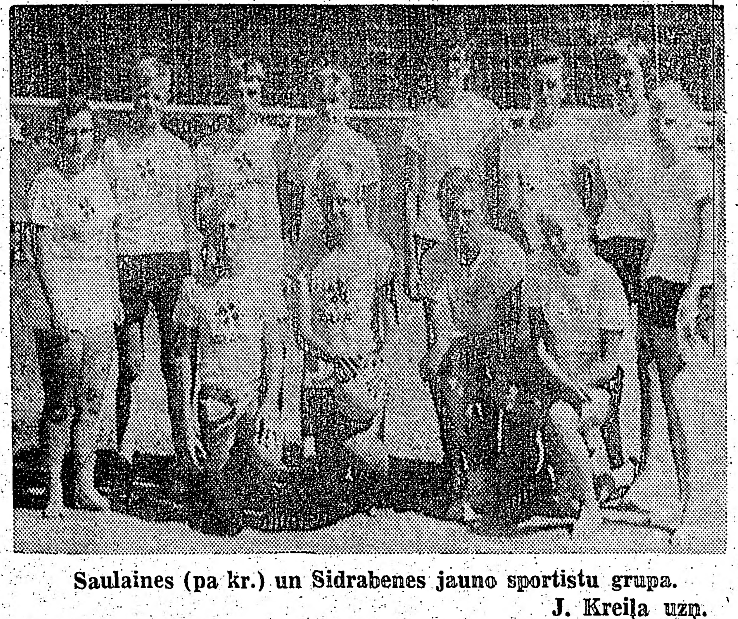

Saulaines (pa kr.) un Sidrabenes jauno sportistu grupa.
J. Kreiļa uzņ.

(Pārnesums no 4. lpp.)

melniem cimdiem, franču mūzikai skanot, Parīzes garā ļoti skatuviski demonstrēja Anita Bruze, bet violetu ar lielām, baltām punktīm — ātrākā ritmā — Ramona Atteka. Katram tērpam bija piemērota mūzika, bet lietpratīgus, asprātīgus un ļoti saistošus komentārus sniedza Arnis Freibergs.

Modes skate sajūsmināja ne tikai skatītājus, bet arī pašus dalībniekus, kuriem, diemžēl, vēlās un vēsās vakara stundas dēļ bija jāpārģērbjas siltākās drēbēs, lai lielā omulībā ar svētku viesiem un dalībniekiem varētu iebaudīt karstu šokolādi un cepumus, kā arī sajūsmināties par raķešu teiksmainajām ugunīm pret tumšajām nakts debesīm.

Raibā vakara programmas vadība bija Arņa Freiberga un Tonijas Krūkas lietprātīgajās rokās, nepievīļot ar panākumiem nedz skatītājus, nedz pašus darba darītājus.

SPORTA SVĒTKI

Pirmdiena bija veltīta sporta svētkiem, resp. sacensībām vieglatlētikā. Šeit varēja piedalīties visi bērni, organizētie (Saulaine, Sidrabene) un neorganizētie no viesu vidus.

Vieglatlētikas sacīkšu galvenais vadītājs bija sportists un pastāvīgais Saulaines viesis — Kārlis Ozoliņš. Šīm sacensībām, tāpat kā iepriekšējos gados labākajam zēnu sportistam A. Tīcmanis bija ziedojis balvu, bet pirmo gadu labākajai meiteņu sportistei — kāds labvēlis, kurš nevēlējās minēt vārdu.

Sacīkšu rezultāti:

60 j. skriešanā: 5 un 6 g. v. — meitenēm: 1. v. Judīte Miķelsone, 2. v. Anita Bandinieka; zēniem 1. v. Pēteris Krūka, 2. v. Pldis Lasis. 7 un 8 g. v. — Zēniem 1. v. Jānis Krūka, 2. v. Andris Ziemelis, 3. v. Juris Zvidris. 9 un 10 g. v. — meitenēm: 1. v. Solveiga Kārkliņa, 2. v. Kaiva Celdoma, 3. v. Zaiga Jurševska; zēniem: 1. v. Visvaldis Ziediņš, 2. v. Andris Cjunskis, 3 .v. Uldis Fogels. 11 un 12 g. v. — meitenēm: 1. v. Laima Zichmane, 2. v. Benita Atteka, 3. v. Sarmīte Reichmane; zēniem: 1. v. Indulis Baltkalns, 2. v. Ivars Cjunskis, 3. v. Viesturs Treiguts. 13 un 14 g. v. — meitenēm: 1. v. Irma Līduma, 2. v. Taide Iberga, 3. v. Elga Ozoliņa; zēniem: 1. v. Andris Pāvuls, 2. v. Valdis Kauliņš, 3. v. Gunars Ozoliņš. 15 un 16 g. v. 1.-2. v. Krista Soste, 1.-2. Zile Zichmane, 3. v. Dace Sniķere; zēniem: 1. v. Valdis Ozoliņš, 2. v. Kārlis Muelenbachs.

Augstlēkšanā: 9 un 10 g. v. — meitenēm: 1. v. Kaiva Celdoma, 2. v. Zaiga Jurševska; zēniem: 1. v. Visvaldis Ziediņš, 2. v. Andris Cjunskis. 11 un 12 g. v. — meitenēm. 1. v. Laima Zichmane, 2. v. Sarmīte Reichmane, 3. v. Benita Atteka; zēniem: 1. v. Indulis Baltkalns, 2. v. Viesturs Treigurs, 3. v. Pēteris Renerts. 13 un 14 g. v. — meitenēm: 1. v. Irma Līduma, 2. v. Taide Iberga, 3. Elga Ozoliņa; zēniem: 1. v. Valdis Kauliņš, 2. v. Andris Pāvuls, 3. v. Juris Vēveris. 15 un 16 g. v. — zēniem: 1. v. Valdis Celms, 2. v. Juris Rasa, 3. v. Valdis Ozoliņš.

Lodes grūšanā: 11 un 12 g. v. — meitenēm: 1. v. Vija Zuntaka, 2. v. Edīte Ezera, 3. v. Laima Zichmane; zēniem: 1 v. Andris Saksons, 2. v. Indulis Baltkalns, 3. v. Ivars Cjunskis. 13 un 14 g. v. — meitenēm: 1. v. Taida Iberga, 2. v. Elga Ozoliņa; zēniem: 1. v. Andris Pāvuls, 2. v. Juris Silars, 3 v. Valdis Kauliņš. 15 un 16 g. v. — zēniem: 1. v. Juris Rasa, 2. Valdis Ozoliņš, 3. Kārlis Muelenbachs.

Tāllēkšanā: 9 un 10 g. v. — meitenēm: 1. v. Kaiva Celdoma, 2. v. Rudīte Gulbe; zēniem: 1. v. Andris Cjunskis. 8 g. v. — meitenēm: 1 v. Ilona Krūmiņa. 11 un 12 g. v. — meitenēm. 1. v. Dina Iberga, 2. v. Laima Zichmane, 3. v. Sarmīte Reichmane; zēniem: 1. v. Indulis Baltkalns, 2. v. Ivars Cjunskis, 3. v. Andris Saksons. 13 un 14 g. v. — meitenēm: 1 v. Taida Iberga, 2. v. Elga Ozoliņa; zēniem: 1. v. Valdis Kauliņš, 2. v. Andris Pāvuls, 3. v. Andris Saksons. 15 un 16 g. v. — zēniem: 1. v. Juris Rasa, 2. v. Valdis Ozoliņš, 3. v. Kārlis Muelenbachs.

Šaušanā: 7 g. .v — zēniem: 1. v. Māris Siliņš; 9 g. v. 1. v. Guntis Siliņš, 2. v. Andris Cjunskis; 10 g. v. — 1. v. Haralds Gaiķis, 1. v. Uldis Fogels, 2. v. Andris Revalds, 3. v. Harijs Bērziņš; 11 g. v. — 1. v. Juris Jurševskis, 2. v. Ilga Salnāja, 3. v. Māris Jansons; 12 g. v. — 1. v. Indulis Baltkalns, 2. v. Pēteris Pogulis, 3. v. Vitauts Akers; 13 g. v. — 1. v. Valdis Kauliņš, 2. v. Gunars Tīcmanis, 3. v. Andris Pāvuls. 14 g. v. — meitenēm: 1. v. Sarmīte Reichmane, 2. v. Laima Zichmane; zēniem: 1. v. Juris Silars, 2. v. Pēteris Akers. 15 g. v. — 1. v. Valdis Ozoliņš, 2. v. Kārlis Muelenbachs, 3. v. Juris Rasa; 16 g. v. 1. v. Valdis Celms.

Peldēšanā: meitenēm — 9 un 10 g. v.: 1. Rudīte Gulbe, 2. v. Laila Āboliņa, 3. v. Zaiga Jurševska; 11 un 12 g v.: 1. v. Laima Zichmane, 2. v. Edīte Ezera, 3. v. Anita Pļavnieka; 13 un 14 g. v.: 1. v. Taida Iberga, 2. v. Sibila Gunna, 3. Elga Ozoliņa; 15 un 16 g v.: 1. v. Zinta Alka. Zēniem — 7 un 8 g. v.: 1. v. Bruno Grīnbaums,2. v. Andris Ziemelis; 9 un 10 g. v.: 1. v. Juris Ratnieks, 2. v. Andris Cjunskis; 11 un 12 g. v. 1. v. Indulis Baltkalns, 2. v. Ivars Cjunskis, 3. v. Pēteris Renerts; 13 un 14 g. v.: 1. v. Imants Hausmanis, 2. v. Valdis Kauliņš, 3.-4. v. Pēteris Akers un Gunars Ozoliņš; 15 un 16 g. v. 1. v. Juris Rasa, 2. v. Mārcis Ešmits, 3. v. Valdis Ozoliņš.

Daiļlēkšanā: meitenēm — 11 un 12 g. v.: 1. v. Edīte Ezera, 2. v. Benita Atteka; 13 un 14 g. v.: 1. v. Taida Iberga, 2. v. Elga Ozoliņa, 3. v. Maija Miķelsone. Zēniem — 9 un 10 g. v.: 1. v. Juris Ratnieks, 2. v. Andris Cjunskis; 11 un 12 g. v.: 1. v. Pēteris Pogulis, 2. v. Indulis Baltkalns, 3. v. Pēteris Renerts; 13 un 14 g. v.: 1. v. Taida Iberga, 2. v. Elga Ozoliņa, 3. v. Maija Miķelsone; 13 un 14 g. v.: 1. v. Gunars Ozoliņš, 2. v. Andris Pāvuls, 3. v. Pēteris Akers; 15 un 16 g. v.: Valdis Ozoliņš.

Šaušanas sacīkstes Bērzainē

Latviešu Mednieku un makšķernieku klubs rīko 15. augustā Bērzainē eksternās sacensības šaušanā; tanīs var piedalīties visi latvieši. Sacensību sākums precīzi plkst. 12 dienā. Priekšmēģinājumi no plkst. 10 rītā.

Sacensības notiks:

1. 50 māla baložu šaušanā,
2. 24 dubultbaložu šaušanā,
3. grupu sacensības starp klubiem,
4. mazkalibra šaušanas sacensības pieaugušiem,
5. mazkalibra šaujamgrupu sacensības klubiem,
6. mazkalibra sacensības jauniešiem,
7. mazkalibra grupu sacensības jauniešiem.

Dalības nauda katrā sacensībā $1,-; jauniešiem - klubu biedriem piedalīšanās brīva.

KEN WILES Ltd.
153 ST.CLAIR AVE.W.

7 ISTABU MĀJA, privāts iebraucamais ceļš, garāža. Māja izdevīgā izīrējamā rajonā pie EGLINTON - BAYVIEW. Prasa $13.900,-, ar zemu iemaksu .

8 ISTABU MĀJA pie YONGE - ROSEDALE piestātnes. Dubultgarāža, liels dārzs. Prasa $19.900,-.

10 ISTABU MĀJA pie YONGE - DAVISVILLE piestātnes, privāts iebraucamais ceļš, garāža. Prasa $23.900,-.

Zvanīt A. STIKUTAM, WA 4-7357 vai HU 1-7103

Vairāk karsta ūdens par zemu maksu

NATURAL GAS

Īrējiet ūdens karsētājus

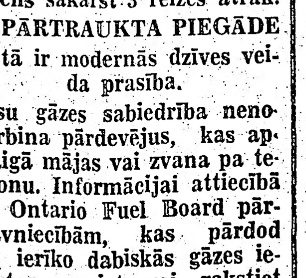

TIKAI $1.75 MĒNESĪ

MAZI MAKSĀJUMI
Neviens cits kurināmais ūdens karsēšanai par tik zemu maksu nevar būt līdzvērtīgs dabiskai gāzei.

ĀTRĀKĀ KARSĒŠANA
Ūdens sakarst 3 reizes ātrāk.

NEPĀRTRAUKTA PIEGĀDE
— tā ir modernās dzīves veida prasība.

Jūsu gāzes sabiedrība nenodarbina pārdevējus, kas apstaigā mājas vai zvana pa telefonu. Informācijai attiecībā uz Ontario Fuel Board pārstāvniecībām, kas pārdod vai ierīko dabiskās gāzes iekārtas, zvaniet vai rakstiet — the Sales Departament.

Consumers' Gas

Jūs aizvien būsit priecīgi, pārslēdzoties uz dabisko gāzi.

Aiz DZELZS aizkara

PADOMJU IMPERIJĀ

NEŽĒLĪGI IZMANTO JAUNATNI

„Sveiciens no Kazachijas! . . . Mūs atveda no Toboļas stacijā un izkrāva pie kādas ēkas. Nezinājām kurp iet, neviens neko neteica. Beidzot iegājām nepabeigtā slimnīcā un nogūlāmies uz grīdas. Cik te bagātas zemes, bet kāpēc nevar nokārtot ēdināšanu? Kopmītnes, ko mums solīja Ladoškins, vēl nav, nedomā pat tādas celt. Guļam bez spilveniem. Meitenes saņēma avansu 100 rub., bet tūlīt ieturēja dubultīgi. Strādājām no agra rīta līdz tumsai. Nedomāju braukt prom, bet cīnīšos pret visādām nejēdzībām. Jūs prasījāt rakstīt taisnību. Sveiciens no Iras Kadzovas, Ani Vikulinas, Rozas Bekuzarovas, Vaļas Havalenas un citām.

Ar karstu komjaunatnes sveicienu Ļusja Ivavenko."

Šo vēstuli saņēmusi komj. Ordžonikidzes rajona komiteja, kas uz Kazachiju bija nosūtījusi jauno patriotu grupu. —

Šī pad. saimniecība zaudē kadrus: no 300 traktoristiem nav palikuši pat 80. Te cilvēkiem netic un viņiem maz vērtības.

Vēstulē minētais Ladoškins ir degvielu pārzinis, bet viņš atzīst par vēlamāko konjaku. L. komandēja uz Ziemeļosetiju pēc meitenēm. Viņš meitenēm meloja, ka kopmītnes sagatavotas, jo domājis, ka citādi tās nebrauks. Brīvprātīgajām viņš atņēma pases, lai neaizbēg.

Par ņirgāšanos par jaunatni liecina lieta ar 100 rubļu avansu, ko tiešām aizturēja dubultīgi. Kāpēc līdz šim meitenēm neatdod nelikumīgi aizturēto? Pad saimniecības „Koloss" vadītāji tikai rokas noplāta. — Ļusja raksta taisnību: 3. nodaļā ēdiens slikts: negaršīga zupa un tēja. Ēdnīcu stepē daudz, bet par naudu nekur nevar paēst. Pēc direktora pavēles par naudu tās netirgojas. Meitenes nevar paēst kā vēlas.

Sovchoza vadītāji taisnojas, ka agrāk dzīvojuši kailā stepē, kādēļ nav spilvenu, klusē radio uztvērējs, nav pirts un veļas mazgātavu.

Aiz direktora vietnieka Klopova spriedelējumiem par „atmatu zemju grūtībām" slēpjas vienaldzība pret jauno cilvēku likteni. Sovchoza vadītāji rūpes par kadriem aizstājuši ar rūpēm par romantiku.

Komj. komitejas sekr. Meščelins un komj. Taranova rajona komitejas sekr. Mevčans ir kurli pret pareizām un taisnīgām sūdzībām.

„Koloss" nav izņēmums, ir arī citas saimniecības, kur ar atbraucējām rīkojušies nejēdzīgi.

Azerbaidžanas komjauniešu grupa raksta mums: „Aktjubinas apg. Embinska pad. saimniecībā uzņēma slikti, ēdnīcā ēdina ārkārtīgi nelāgi, pirti kurina reizi mēnesī, gultas piederumus nedod, meitenes līdz šim guļ uz grīdas.

Kazachijas lauksaimn. ministra M. Roginca solījumu, ka visas meitenes uzņems un iekārtos labi, netiek pildīti. Kāpēc viņš pacieš tik daudz nejēdzību? Ministrija stingri soda par nolaidību uz lauka ,bet samierinās ar nepareizu rīcību ar jaunatni.

Sevišķa teikšana ir Kazachstanas komj. C komitejai, bet tā dara nepiedodami maz. D. Novopļanskij — („Komsomoļskaja Pravda" 26. VI 59.).

„Komsomoļskaja pravda" redakcija saņēmusi vēl daudz vēstuļu, kur rakstīts par sliktu atbraucēju uzņemšanu:

Kustanajas apg. sovchozs Kļucevai strādnieces iebrauca Kušmiri stacijā plkst. 2 naktī. Visu nakti un dienu tās nosēdēja stacijā, tad atsūtīja sadauzītu smago mašīnu. Nelielā istabiņā ievietoja 20 meitenes. Nevaram nomazgāties, nav kur sasildīt ūdeni. Algas izmaksu aiztur jau 2 mēneši Kartupeļi jāpērk par augstu cenu no iedzīvoājiem. Ēdnīcā tikai makaroni. („Koms. Pravda" 16. VII 59.).

ATMATAS GRŪZIJĀ

„Saules, siltuma un mitruma bagātība ļauj Grūzijā audzēt visdažādākās lauksaimn. kultūras. Čaklie saimnieki ievāc vairākas ražas no vienas un tās pašas zemes ik gadus . . . Hobas rajons atrodas padomju Kelchidas, visražīgāks zemes, vidū. Pavisam rajonā 42.720 ha. Kolchozos atrodas 24.454 ha. Tā ir ražīga zeme, bet kā aramzemi izmanto tikai 5.774 ha. Kolchozu izmantoto zemju daudzums ar katru gadu samazinās: 1957. g. kolchoziem bija 7.337 ha aramzemes, pēc gada tikai 4.661 ha. Sovchoziem nodeva 1.070 ha, bet 1.480 ha norakstīti kā neatrasti topografiskajā uzņemšanā. — Maģistrālie kanāļi nav kārtībā un nosusinātās zemes atkal var pārpurvoties. Pērn kolchozi norakstīja 420 ha kukuruzas, kas gāja bojā plūdos. Katrā kolchozā ir lielas platības ar krūmiem, piem. Nodžichevi sādžā 620 ha, Horgā — 320 ha utt. — Tagad rajona kolchozos 215 ha atmatu, 3992 ha krūmu, izcirtumos 5019 ha, purvi 773 ha, mazražīgas ganības 6.546 ha . . . Atbildes dzirdamas: kolchozi mazspēcīgi, visur vajadzīgs roku darbs, darba roku nav. Bet pārpurvotās, ar krūmiem aizaugušās Grūzijas zemes ir zelta bedre — visbagātākās neskartās zemes To apgūšana dotu valstij par miljardiem rubļu apelsīnus, citronus, mandarīnus, tēju, tabaku . . . "

UGUNS PIELŪDZĒJI

„Ne vienu gadu vien deg naftas gāze Otrā Bakū: Kuibiševas apgabalā, Baškirijā, Tatarijā. Pērn Kuibiševas apgabalā sadedzināja simtiem miljonu kub.m. gāzes. Lētais un augstvērtīgais kurināmais neatrod pielietojumu rūpniecības apgabalos! Naftas rajona centrā gāzes iepildīšanas stacija nedarbojas. Tā ierīkota šķidrās gāzes nosūtīšanai. Tas pats Tuimazās. Ļoti maz ko dara saprātīgai gāzes izmantošanai . . . " („Komsomoļskaja Pravda" 7. VI 59.).

ĀRSTS AIZ STŪRA

„Oļegs Jamčenko pabeidza medicīnas institūtu 1940 g. Poliklīnikā strādāt negribēja. Caricinā viņš iesāka privātu praksi. Sākumā pieņēma 15 cilvēkus dienā, no katra pa 15 rub., bet vēlāk pa 25 rub. Viņš apņēmās izārstēt katru slimību homeopatiski. Visiem deva vienas un tās pašas zāles — proso graudiņus. Kur likt naudu?

Jamčenko lika uzcelt 2 stāvu mūra māju, īstu cietoksni ar tvaika apkuri. Neviens nezina, cik istabu. Apkārt augsta sēta. Kaimiņi nezina, ar ko Jamčenko nodarbojas, bet brīnījās, kur ņem naudu. Divi vietējie puiši gāja pārliecināties, vai viņš pats nedrukā. Mūra pagrabā atrada konservu kārbas, 200 gabalu, katra pa 6—8 kg, kuras Jamčenko sapircis katram gadījumam. Jamčenko apvainoja kaimiņus zagšanā, bet abi puiši konservus nogremdēja dīķī. Milicija izcēla un atdeva īpašniekam.

Katrā stacijā pie Maskavas ir 5—6 sludinājumi par šādiem ārstiem. Veselības aizsardzības darbinieki neiebilst pret šo ārstu privāto praksi: visiem ir diplomi. Jamčenko 10 gadu krāpa slimniekus, nevienu nav izārstējis . . . " („Komsom. Pravda" 31. V 59.)

ĀŽI DĀRZĀ

Š. Š. Ginsbergs pabeidza 5 klases un nolēma, ka tagad prot pareizināt 2 ar 2 un iegūt 5. Viņš nodevās tirdzniecībai. Drīz viņu iecēla par veikala vadītāju. Klupa, pārdodot pusvilnas audumus par 100% vilnas. Pirms termiņa izcietis sodu, atgriezās Minskā tirdzniecībā. Atkal iekrita. Pēc tam kļuva Gastronoma veikalā par direktoru. Ministrija izdeva pavēli par viņa noņemšanu no darba, bet to nepildīja...

Ginsburgam ir daudz sekotāju: Michailovs, Pikluns, Vidmants, Gorelovs. Pēdējais ilgi bija klētnieks tējnīcā. Tad viņu „atklāja" un iecēla par Glavribsbita" Brestas bazes direktoru. Tur „apdedzinājās", bet iecēla par galv. pārv. pr-ku. Min. padome nolēma ievest kārtību tirdzniecībā, jo 1958. g. piesavināšanās dubultojušās, bet Baltkrievijas PSR tirdzn. min. A. S. Šavrovs pretojās dažu vadītāju atlaišanai . . . " („Izvestija" 7. V 59.)

AMERIKAS TĒLS

„IMAGE OF AMERICA" by R.L. BRUCKBERGER, THE VIKING PRESS INC. (KANADĀ —THE MACMILLAN CO. OF CANADA) IZDEVUMS, 277 LPP. CENA — $5.00

„Vai nu Amerika ir pasaules cerība, vai tā nav nekas. Ir jau arī tādi, kas sāk zaudēt cerības uz Rietumiem .Viņu dēļ es rakstu." Tā autors apzīmē savu nolūku, un tā rezultātā ir radusies šī grāmata.

Autors darbojies kā kapelāns franču ārzemnieku leģionā Saharā un apbalvots ar „kaŗa krustu", kā arī ar goda leģiona medaļu par savu darbību pretestības kustībā. Viņš bija tas garīdznieks, kas uzņēma ģenerāli de Gollu Notre Dame katedrālē, neraugoties uz neatlaidīgu ienaidnieka uguni, kad Franciju atbrīvoja no nacistiem. Viņš sadarbojās ar Žirodo, kas uzņēma godalgotu filmu, sarakstījis vairākas grāmatas un rediģējis spožo franču periodisko izdevumu „Trojas zirgs". Nedēļas laikraksts „Time" viņu nodevējis par eksplozīvu zinātnieka, priestera un kavaliera apvienojumu dziļdomīgu un kultūrālu vīru. Kā zinātnieks, autors un priesteris, viņš pazīst gara dzīvi.

Viņš Amerikā nodzīvojis 8 gadus un, pēc dziļām pārdomām, sācis to apbrīnot un iemīlēt. Viņa acis un ausis ir uztvērušas skatus un skaņas, kuras paši amerikāņi nav uztvēruši. Viņa izraudzītie varoņi ne arvienu ir tie, ko mēs izraudzītu par tādiem. Idejas un ideāli, kas veidojuši Amerikas vēsturi un tās tautas raksturu, skatītas seno Eiropas tradiciju perspektīvā, iegūst jaunu nozīmi. No līdz šim neizlietātā vai nepareizi izlietātā materiāla Amerikas tēls izceļas pamācošā un pārsteidzošā veidā.

„Dažām problēmām, kas galvenokārt nomoka Eiropas sirdsapziņu", raksta autors, „Amerika, es esmu pārliecināts, ir atradusi atrisinājumus un atradusi tos bez Eiropas mantojuma noliegšanas. Amerika šai Rietumu mantojumā ir ienesusi kaut ko pilnīgi konkrētu savu . . . "

Kā tas ir noticis? Kas ir tā svarīgā dzirkstele, kas Amerikai guvusi mūsu dienu dusmīgā un bīstamā pasaulē tik vitālu lomu? Pēc autora domām atbilde meklējama Amerikas individa cieņā, cieņā, kādu bauda ne abstrakta, bet dzīva cilvēcīga būte.

Šo temu, pretstatā Eiropas ķecerībām (cilvēka pakļaušana abstrakcijām) autors ir asprātīgi un ieskatīgi attīstījis savā darbā, apskatot ASV politiskos principus un iestādes, tās saimniecisko pārliecību un tās veikalnieciskos un sociālos sasniegumus.

Grāmatas pēdējā nodaļā ar virsrakstu „Vēstule amerikāņiem" autors starp citu saka: „Amerikāņi, jums ir laiks atzīt, ka esam maldījušies; ir laiks atzīt ,ka neatkarības deklarācija nav tikai jūsu vien. Šī svinīgā deklarācija nebija domāta tikai jums vien, bet visiem; ne tikai viena vien laika ļaudīm 18. gadu simtenī, un ne vienai vietai vien — Amerikai — bet visai pasaulei un visām cilvēces paaudzēm." . . . „Bet tagad, amerikāņi, jūsu uzdevums izplest neatkarības deklarāciju pa visu pasauli, visām nācijām un rasēm. Ja jūs gribat būt sava mantojuma cienīgi, jums jāpalīdz atrisināt proletāriešu un kapitālistu valstu sociālā problēma un balto un krāsaino rašu sociālā problēma. Rietumi būs lemti iznīcībai, un jums būs mūžīgs apkaunojums, ja jūs tagad ne tikai izrādīsities nespējīgi piepildīt lieliskās neatkarības deklarācijas cerības ne vien savā zemē, bet aiznest šīs cerības arī pārējai pasaulei. Tas nozīmēs jums mūžīgu slavu un cilvēces atpestīšanu, jā, kā es ticu un ceru, ja jūs atradīsit sevī spēku, lai vēlreiz proklamētu un aizstāvētu visu cilvēku tiesības uz dzīvi, brīvību un tieksmi pēc laimes, un apņemsities ziedot visus savus spēkus ,darbu un devību vienam mērķim — dot iespēju visiem cilvēkiem, kā Amerikā, tā visā pasaulē baudīt šīs tiesības pilnos apmēros."

Savā laikā Kārlim Ulmanim dažreiz pārmeta, ka tas pārmērīgi cienot Amerikas Sav. Valstis un cenšoties daudz ko no to dzīves veida patapināt un iepotēt mūsu dzimtenē. Izlasot šo grāmatu, ko nav sarakstījis amerikānis ,mums Ulmaņa aizraušanās ar amerikānismu, varbūt, liksies vairāk saprotama.

Budzis

Ienākumam — 13 akri
7 JŪDZES Z. R. NO OAKVILLE PIE AUTOCEĻA.

PĀRDODAMA ZEME 13 akru.

Pieņemama cena.
Izdevīgi maksāšanas noteikumi.
Zvanīt no pl. 5—7 vakarā — LE 2-4592, Toronto.

HARVEY KEITH REALTOR
181 Eglin
East,
HU 7

D Ā V A
• JAUNĀKĀS GRĀMATAS.
• KOKA IZSTRĀDĀJUM
• ĀDAS IZSTI
DV GRĀMATNĪCA, 123 HU
Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā.

Mēs sūtām
MEDIKAMENTUS AR GAISA
uz Latviju, Igauniju, Lietuvu un citām Eiropa
Piegāde 3 nedēļu laikā.
Mūsu cenas ir zemākās. Nododiet mums pasūt
ROTBART'S DRUG STORE
676 Queen
Toron
EM 3-2

IEPAZISTIETIES AR KANADU — BRAU
AR VILCIENU!
BRAUCIET AR CNR TA
UN MAKSĀJIET VĒLĀK.
$100,- minims. 10% iemaksa — nomaksa līdz
nešiem, atkarā no atlikuma. Dzelzceļu un
kombinētos braucienus var izkārtot uz non
• Plašas apmešanās iespējas dienu un n
• Braucot ar CNR, varat ņemt līdzi ba
līdz 150 mārciņām pilnīgi bez maksas.
DIVI LIELI VILCIENI IK DIENAS
RIETUMIEM UN AUSTRUMIEM.
SUPER Continental UN Continen
Informācija saņemama un vietas rezerv
Kanadas Nacionālā dzelzceļa vi
biļešu aģentūrās.
CANADIAN NATIONAL RAI

Nupat saņemtas jaunas GRĀMA
J. Ziemeļnieka — KOPOTAS DZEJAS
A. Niedras — ZELTA VĀRTU PILSĒTA
R. Bangerska — MANA MŪŽA ATMIŅAS, II
I. Gubiņas — ZELTA IELEJA
V. Strēlertes sakārtoj. — LATVIEŠU TAUTAS T
U. Ģērmaņa — LATVIEŠU TAUTAS PIEDZIV
O. Dūna — JUVIKAS ĻAUDIS, I-II-III
A. Tamsāres — MALDI UN ATZIŠANĀS
DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, 2-B, Ontario
Darbdienās no pl. 9—6 vak., sestdienās no pl

B & A PHARMA
478 PARLIAMENT ST., TORONTO,
Mūsu uzticamie latviešu klienti
labākā reklāma.
PIEDĀVAJAM LAIPNĀKO UN ĀTRĀKO AP
MEDIKAMENTI uz LATVIJU no
VEIKALA. ĀTRA PIEG
jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zem
aizkara. VISI SŪTĪJUMI AP
Jūs varat uzticēties: 13.000 saiņu Latviju sasniegu
INFORMĀCIJAI ZVANIET WA 1-0432
vai pienāc

PRIEKA DRUSCI
Grāmatas autore pazīstamā igauņu rak
MAGDA PIHLA
Grāmatu illustrējuši Dainis Miezājs un Alfr
Prieka Drusciņa (Roomuraasuke) 4 — 9 gadus
garām bizēm, stāsta lasītājiem par saviem p
pilsētā un uz laukiem ,skolā un mājā ,darbdie
Dziesmu svētkos. Autore uzmanīgi ieturējusi
neiespiežas pieauguša gudrība meitenes bēr
perspektīvā.
Mēs varam sekot ar prieku, kā meitene skai
mus un ieņem stāvokli, kur parasti pieaugušā
Drusciņa iepriecē lasītājus ar savu gaišo, sk
ir ģeniāla humora pazīme. Autore simpatizē
sirdi, blakus komiskiem atgadījumiem mēs s
ģeniālas bērna poezijas, viņas fantazijas rota
nes istabā. Beigu stāstā parādītas nacionāla
tuvas bērna sirdij un dvēselei.
Šī grāmata ir glīti iesieta — lielisk
bērniem
Cena 2.00 dol.
Dabūjama
DV GRĀMATN
123 Huron St., Toronto, Ont.,

HARVEY KEITH REALTOR

181 Eglinton Ave., East, Toronto
HU 7-3333

Sniedzam nesaistošu informāciju par visiem mūsu speciālpiedāvājumiem lielajos dienas laikrakstos.

ZVANIET NEKAVĒJOTIES, TAS IETAUPĪS JUMS LAIKU UN LĪDZEKĻUS.

LEO VĒVERIS
Tel. mājās RO 9-5049

o PALĪDZAM obligāciju sagādē.
o PALĪDZAM sagādāt aizdevumus iemaksām bez atlīdzības
o NOVĒRTĒJAM katru īpašumu.

BRUNO PURIŅŠ
TEL. MĀJĀS HU 1-0181

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI PLAŠĀ IZVĒLĒ VISOS PILSĒTAS RAJONOS.

D Ā V A N Ā M
- JAUNĀKĀS GRĀMATAS.
- KOKA IZSTRĀDĀJUMI.
- ĀDAS IZSTRĀDĀJUMI.
- KERAMIKA.

DV GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.
Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā. SESTDIENĀS NO PL. 9—1 DIENĀ.

KAKTIŅŠ

TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 3—8 vakarā.

„T E A R O O M"
354½ Yonge St., 2. stāvā, tel. EM 6-2403, Toronto
atvērta no pl. 9 rītā līdz 10 vakarā, arī svētdienās.
Iepriekšēja pieteikšanās nav nepieciešama.
Mrs. Karol R E A D E R un padomnieks.

Mēs sūtām
M E D I K A M E N T U S AR GAISA PASTU
uz Latviju, Igauniju, Lietuvu un citām Eiropas zemēm
Piegāde 3 nedēļu laikā.
Mūsu cenas ir zemākās. Nododiet mums pasūtinājumus.
ROTBART'S DRUG STORE
676 Queen St., W., Toronto.
EM 3-2800.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

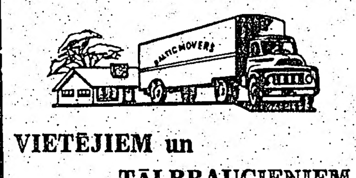

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM
Tel. LE 4-1403

JAUNĀKAIS LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
CREST FLORISTS
567 Mount Pleasant Rd., Toronto
Tel. HU 7-0491
ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI
Erna Jansons Elmāra Gulbis

★ Visādi veida elektriskie ledusskapji. ★
★ Remonti. Pārbūve un uzstādīšana. ★
PĒTERIS KUŠĶIS, RO 6-6625, Toronto.

IEPAZĪSTIETIES AR KANADU — BRAUCIET AR VILCIENU!
BRAUCIET AR CNR TAGAD UN MAKSĀJIET VĒLĀK.
$100,- minims. 10% iemaksa — nomaksa līdz 24 mēnešiem, atkarā no atlikuma. Dzelzceļu un kuģu kombinētos braucienus var izkārtot uz nomaksu.
o Plašas apmešanās iespējas dienu un nakti.
o Braucot ar CNR, varat ņemt līdzi bagāžu līdz 150 mārciņām pilnīgi bez maksas.
DIVI LIELI VILCIENI IK DIENAS UZ RIETUMIEM UN AUSTRUMIEM.
SUPER Continental UN Continental

Informācija saņemama un vietas rezervējamas Kanadas Nacionālā dzelzceļa vietējās biļešu aģentūrās.
CANADIAN NATIONAL RAILWAYS

Pudiņu un cepumu pulveŗi tikai no

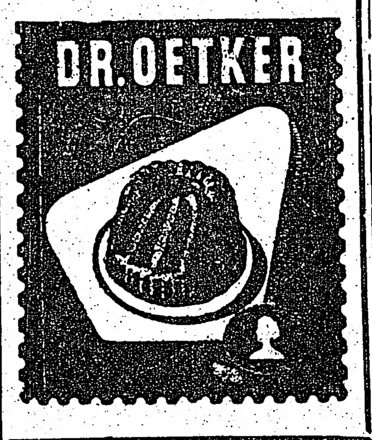

Bloor - High Park raj.
ZĪRĒJAMAS
1 ISTABA un ISTABA ar VIRTUVI.
Tel. RO 3-1866, Toronto.

Bathurst - St. Clair raj.
IZĪRĒJAMA
1 nemēbelēta istaba ar virtuvi un garāžu.
LE 5-4333, Toronto.

Frank Vass, BA
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403
(College un Spadina ielas stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111, WA 2-6112, Toronto.

Meklē VECĀKU SIEVIETI pa dienu pie 2½ g. v. bērna
Zvanīt OX 4-9014, Toronto.

DĀVANAI UN PAŠU PRIEKAM
piedāvājam

ROMANI

I. Gubiņa	ZELTA IELEJA	$3.00
I. Leimane	VILKAČU MANTINIECE	$6.80
	KAILĀ DZĪVĪBA	$2.90
A. Niedra	MŪŽĪGĀ IEVA	$3.60
	PERLES MAJORES DRAUGS	$3.40
	MELNĀ MAGONE	$2.80
T. Zeltiņš	MELNĀS AVIS	$3.40
	ROŽU GAITENIS	$3.40
A. Dziļums	LAILA NO RĪGAS	$4.00
Dz. Sodums	TAISAM TILTU PĀR PLAŠU JŪŖU	$3.00
Z. Lagerlefa	LĒVENŠELDA GREDZENS	$5.40
J. Veselis	DIVAS MĀSAS	$3.00
Z. Mauriņa	TĀLĀ GAITA	$4.00
	IEDRĪKSTETIES IR SKAISTI (kādas dzīves stāsts)	$4.95
Andr. Niedra	SIKSPĀRNIS	$3.90
	KAD MĒNESS DILST	$3.90

DAŽĀDAS

G. Munte	GRĀMATA PAR AKSELI MUNTI	$3.60
J. Torvalds	TRIECIENS UZ BERLĪNI	$3.50
	TĀDAS BIJA BEIGAS	$3.50
Dr. H. Ekners	PĀRI ZEMĒM UN JŪŖĀM	$3.50
Fr. Bušs	BISMARKA NOSLĒPUMS	$1.80
J. Sārts	PIEVILTIE, romāns	$2.50
P. Jurevičs	DZĪVE UN LIKTENIS	$2.80
P. Klāns	RŪSA, romāns	$5.60
Ed. Virza	KĀRLIS ULMANIS	$2.80
Dž. Steinbeks	PAR PELĒM UN CILVĒKIEM	$2.40
M. Zeberiņš	PŪRA PŪĶIS UN TRĪS SIEVAS	$3.40
J. Sarma	NEGANTNIEKS, romāns	$3.90
K. Lesiņš	PĒDĒJĀS MĀJAS, romāns	$4.00
J. Veselis	TEIKSMA PAR MANU MŪŽU	$3.80
R. Bangerskis	MANA MŪŽA ATMIŅAS, I d.	$4.80
Dr. Velss un Heijs	HIROŠIMAS DIENAS GRĀMATA	$2.80
J. Jaunsudrabiņš	MANA DZĪVE	$4.00
V. Janums	MANA PULKA KAUJAS GAITAS	$4.00
J. Širmanis	GAUJAS VĪRI	$2.50
Alf. Dziļums	DIEVA DZIRNAS, romāns	$4.00
P. Klāns	SIRILUNDAS ATGRIEŠANĀS, rom.	$3.80
V. Kroders	SMĪNĒTĀJI	$3.40
D. Gvareski	Don Kamilo jautrie piedzīvojumi	$3.20

JAUNATNEI

	GADSKĀRTA LATVJU DAINĀS	$2.75
	PASAKAS PAR VELNIEM	$3.10
	EMĪLS UN BERLĪNES ZĒNI	$1.50
	GAILĪTIS UN VISTIŅA	$1.50
	AUGSIM LATVIJAI, dz. krājums	$1.25
	PRIEKŠPILSĒTAS NOSLĒPUMS	$2.80
	RAIBĀ VASARA, rom. jaunatnei	$2.80
	ANNELES GRĀMATA	$3.50
	ZELTA ATSLĒDZIŅA	$3.50

DZEJAS lieliem un maziem

	PAR TO MAZO ŠŪPULĪTI	$2.20
L. Tauns	MŪŽĪGAIS MĀKONIS	$2.00
Ed. Sināts	SAULES UN ĒNU DĀRZOS	$1.50
E. Zālīte	SILA ZIEDI	$1.50
Ing. Vīksna	ES SAKU PALDIES	$2.75
Andr. Eglītis	Vai dievkociņš zied mātes kapu laukā	$4.00
J. Veselis	TRĪS LAIMES	$3.00
A. P. Mierkalns	ATLANTĪDA	$1.50
	TRADIRIDIS	$2.50
G. Saliņš	MIGLAS KROGS	$2.40
R. Galeniece	ATZĪŠANĀS	$3.60
	AVE MARIA (dz. antoloģija)	$3.70

Bez tam daudz citu grāmatu, kā vecākie, tā jaunākie izdevumi. Rotaslietas un tautiskie izstrādājumi.

Pasūtinot pa pastu, jāpievieno 10¢ pasta izdevumiem.

DV KANADAS GRĀMATNĪCA,
123 Huron St., Toronto 2-B, Ont., Canada.

Nupat saņemtas jaunas GRĀMATAS

J. Ziemeļnieka — KOPOTAS DZEJAS	$7.00
A. Niedras — ZELTA VĀRTU PILSĒTA	$3.40
R. Bangerska — MANA MŪŽA ATMIŅAS, II d.	$5.20
I. Gubiņas — ZELTA IELEJA	$3.00
V. Strēlertes sakārtoj. — LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS	$4.25
U. Ģērmaņa — LATVIEŠU TAUTAS PIEDZĪVOJUMI	$5.50
O. Dūna — JUVIKAS ĻAUDIS, I-II-III	$10.00
A. Tamsāres — MALDI UN ATZĪŠANĀS	$4.50

DV GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto, 2-B, Ontario, Canada.
Darbdienās no pl. 9—6 vak., sestdienās no pl. 9—1 dienā.

B & A PHARMACY
478 PARLIAMENT ST., TORONTO, WA 1-0432
Mūsu uzticamie latviešu klienti mums ir labākā reklāma.
PIEDĀVĀJAM LAIPNĀKO UN ĀTRĀKO APKALPOŠANU
MEDIKAMENTI uz LATVIJU no MŪSU VEIKALA. ĀTRA PIEGĀDE
jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs aiz dzelzs aizkara. VISI SŪTĪJUMI APDROŠINĀTI.
Jūs varat uzticēties: 13.000 saiņu Latviju sasnieguši 10-12 dienās.
INFORMĀCIJAI ZVANIET WA 1-0432 vai pienāciet personīgi.

PRIEKA DRUSCIŅA
Grāmatas autore pazīstamā igauņu rakstniece
MAGDA PIHLA
Grāmatu illustrējuši Dainis Miezājs un Alfrēds Brūveris
Prieka Drusciņa (Roomuraasuke) 4 — 9 gadus veca meitene, gaŗām bizēm. stāsta lasītājiem par saviem piedzīvojumiem pilsētā un uz laukiem ,skolā un mājā ,darbdienā un lielajos Dziesmu svētkos. Autore uzmanīgi ieturējusi šo stilu, nekur neiespiežas pieauguša gudrība meitenes bērnišķi — naīvajā perspektīvā.
Mēs varam sekot ar prieku, kā meitene skaidri īsteno lēmumus un ieņem stāvokli, kur parasti pieaugušais apdomājas. Drusciņa iepriecē lasītājus ar savu gaišo, skaidro seju un tā ir ģeniāla humora pazīme. Autore simpatizē tēliem ar visu sirdi, blakus komiskiem atgadījumiem mēs sastopam daudz ģeniālas bērna poezijas, viņas fantazijas rotaļu Ozola lapotnes istabā. Beigu stāstā parādītas nacionālas jūtas, kas ir tuvas bērna sirdij un dvēselei.
Šī grāmata ir glīti iesieta — lieliska dāvana bērniem
Cena 2.00 dol.
Dabūjama
DV GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

16. augustā, pl. 1,30 Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš, pl. 11 draudzes lauku īpašumā dievkalpojums.

23. augustā, pl. 1,30 Betlemes baznīcā, māc. O. Gulbis, pl. 2 dienā Mūsu Pestītāja baznīcā, Port Vašingtonā, māc. O. Gulbis; pl. 11 draudzes lauku īpašumā, māc. R. Zariņš.

30. augustā, pl. 11,30 Betlemes baznīcā, mācītājs R. Zariņš; pl. 11 draudzes lauku īpašumā dievkalpojums.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand Māc. A. Rautenšilds.

16. augustā dievkalpojums pl. 9,30. Pl. 12 kapu svētki Ciānas draudzes kapos, Oak Ridge kapsētā, rietumos no Roosevelt Rd un Manheim Rd. krustojuma. Māc. A. Rautenšilds un draudzes koris Ed. Strautmaņa vadībā. Dziesmu lapiņas.

Čikāgas latviešu ev. lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. A. Sudars, 1030 — 30 Ave. Belwood, Ill.

Māc. Pāvils Kirsons, Meivudā, Ill., tel. FI 2-2420

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So., 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 44619.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Dievkalpojumi Čikāgas ev. - lut. latviešu Sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave. — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p. p.

Mineāpoles St. Paola latviešu ev.- lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. ?th Ave katru svētdienu, pl. 11 no rīta māc. P. Langins.

Māc. G. Straumanis, 1444 N., Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMVA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 328 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 2. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E. Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 p. p.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, pl. 2.00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont., tel.: 4-0302.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 16. augustā, pl. 11 dievkalpojums Sidrabenē.

Sestdien, 22. augustā Bērnu nometnes noslēguma dievkalpojums un ugunskurs Sidrabenē.

Svētdien, 23. augustā, pl. 11 dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā.

Svētdien, 6. septembrī, pl. 11 kapu svētki latviešu kapos.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. LE 6-2510.

16. augustā — svētbrīdis Saulainē

23. augustā, plkst. 2 pp. Sv. Jāņa baznīcā.

6. septembrī — kapu svētki latviešu kapu nodalījumā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

Svētdien, 16. augustā, pl. 1 p. p., dievkalpojums.

Svētdien, 30. augustā, pl. 1 p. p., dievkalpojums.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

Svētdien, 16. augustā ,pl. 7,00 vakarā, dievkalpojums.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

VINIPEGĀ

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel 2-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pēteŗa baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa 1 Ontario. Tel.: RE 3-3906

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.

MONTREĀLĀ

Māc. V. Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

Sestdien, 15. augustā, plkst 3 p.p. draudzes lauku īpašumā Tērvetē Bērnu svētku atklāšanas svētbrīdis. Māc. V, Šēfers.

Svētdien, 30. augustā, plkst. 11 no rīta draudzes lauku īpašumā Tērvetē sezonas noslēgšanas dievkalpojums. Māc. V. Šēfers.

Māc. Arturs Voitkus, 2384 Beaconsfield Ave., Apt. 12, Montreal, P. Q. Tel. HU 9-3224. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave.

Svētdien, 23. augustā, plkst. 9,00 no rīta dievkalpojums. Sprediķos viesis - prāvests Dr. Visvaldis Sanders.

ST. KATARĪNĒS

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Cahtarines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. dr. Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave. dievkalpojums 16. augustā, pl. 3,30 p. p.

Londonas latviešu ev. - lut. dr. Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St., dievkalpojums 23. augustā, pl. 1,30 p. p. māc. J. Prauliņš.

Niagara Falls, Ont., latviešu ev. - lut. dr. Sv. Jāņa anglikāņu baznīcā, 580 Portage Rd., dievkalpojums 6. septembrī, pl. 2 p.p., māc. J. Prauliņš.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek sestdienās plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Svētdienu rītos no pl. 10,30—11,00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1350 Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss ....
Adrese: ....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....
.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts ....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

ZIEMEĻAMERIKAS KONTINENTA BALTIEŠU MEISTARSACĪKSTES VIEGLATLĒTIKĀ

ASV „vēja.nās pilsētas" Čikāgas Rockne stadionā 25. un 26. jūlijā notika Ziemeļamerikas kontinenta baltiešu 1959. gada (4. gadskārtējās) meistarsacīkstes vieglatlētikā, pulcinot 51 dalībnieku, 30 vīriešus, 21 sievieti, no tiem 23 latviešus (14 vīrieši, 9 sievietes) un 28 lietuviešus (16 vīrieši, 12 sievietes). Līdzīgi iepriekšējam gadam, nepiedalījās neviens igauņu vieglatlēts, un arī latviešus un lietuviešus pārstāvēja vienīgi ASV vidējo valšķu sportisti. Pirmoreiz Ziemeļamerikas kontinenta baltiešu meistarsacīkšu vēsturē šogad aprēķināja arī uzvarētāju tautību punktu vērtējumā.

Katrai tautībai ikvienā disciplīnā vērtējot divus labākos sasniegumus (individuālās sacensībās: 1. v. — 5 p., 2. v. — 3 p., 3. v. — 2 p., 4. v. — 1 p.; stafetēs: 1. v. — 10 p., 2. v. — 5 p.), vīriešu sacensībās negaidīti sīvā „dueli" latvieši izcīnīja tikai 2 p. pārsvaru — 82:80 p.; sieviešu sacensībās — līdzīgi iepriekšējām meistarsacīkstēm — savu pārākumu, gan ne pārāk izteiktu, pierādīja lietuvietes — 58:42 p.; kopvērtējumā pirmoreiz 4 gadu laikā lietuvieši pārspēja latviešus — 138:124 p. Latviešu vienībai visvairāk punktu izcīnīja — vīriešu sacensībās: I. Kauls — 16 p., E. Ezeriņš un I. Veldre — katrs 14 p., J. Lode un J. Pētersons — katrs 7 p., J. Plīsis un A. Grīnbergs — katrs 5 p.; sieviešu sacensībās: E. Ezeriņa — 15 p. (pretēji meistarsacīkšu noteikumiem, 5 individuālās disciplīnās), A. Ezeriņa — 11 p., Dz. Pasteniece — 5 p., St. Graudiņa — 3 p., M. Pētersone — 2 p., V. Grīslīte — 1 p. Lietuviešu vienībai visvairāk punktu „salasīja" — vīriešu sacensībās: Ed. Aleksejunas — 13 p., H. Lukaitis — 10 p., V. Venclauskas un A. Braždis — katrs 9 p., J. Kulavičius — 6 p., Eug. Karosas un A. Modestas — katrs 5 p.; sieviešu sacensībās: M. Šileikyte — 15 p., S. Juodvalkyte — 12 p., R. Besperaityte — 9 p., K. Gelažis — 5 p., L. Kloba — 4 p., D. Vilkaite — 2 p.

Meistarsacīkstes šoreiz bija bagātas dažādiem pārsteigumiem un neveiksmēm, kas it īpaši piemeklēja latviešu „stiprā dzimuma" pārstāvjus. Vislielākā sensācija, protams, bija trimdas latviešu rekordista 400 m un 440 j. (48,5 sek.!) mineāpolieša Ivara Kaula zaudējums 400 m; par nepilnu krūšu tiesu pēdējā solī to panāca lietuvietis Ed. Aleksejunas; laiks abiem vienāds — 52,2 sek., 3,7 sek. aiz I. Kaula šinī pavasarī 440 j. iespētā. Sacīkšu otrā dienā I. Kauls zaudēja Ed. Aleksejunam arī 200 m; uzvarētāja laiks — 23,3 sek., I. Kaula laiks — 23,8 sek., kas ir 1,1 sek. aiz viņa pagājušā gada meistarsacīkstēs iespētā un 1,6 sek. aiz viņa pag. g. sasniegtā personīgā rekorda 220 j.! Vienīgi 100 m viņš par 0,2 sek. pārspēja Ed. Aleksejunu, atkārtojot arī Modrim Pētersonam un pašam piederošo trimdas latviešu rekordu — 10,8 sek. Pirmoreiz 4 gadu laikā latvieši zaudēja arī 4 x 100 m stafetē, kur I. Ozols, E. Kronlins, E. Ezeriņš un I. Kauls šoreiz iespēja tikai 47,3 sek. — lietuviešu četrinieku laiks — 45,9 sek.

Pa drošam 1. p. latviešu vienība zaudēja arī augstlēkšanā un kārtslēkšanā, kur mūsu vienības otrs reprezentants kalamazūietis J. Rinkušs 3 mēģinājumos nespēja pārvarēt sākuma augstumu — 1.525 m, resp., 2,74 m. Darba apstākļu dēļ sacīkšu otrā dienā dalībnieku vidū vairs nebija arī kalamazūietis Atis Grīnbergs, kuŗa trūkumu jutām 200 m., bet īpaši 4 x 100 m stafetē. Pirmoreiz plašākās latviešu sacīkstēs šoreiz startēja 3 Kalamazū latviešu jaunās paaudzes vieglatlēti — J. Lode, E. Kronliņš un I. Ozols, no kuŗiem pēdējais izcēlās pirmais, uzvarēdams 800 m un iegūdams 3. v. 1500 m.

Mazāk pārsteigumu bija sieviešu sacensībās, izņemot milvokietes Ainas Ezeriņas sasniegumus lodes grūšanā un diska mešanā — 9,435 m, resp., 28,61 m, kas ir jauni ASV latviešu rekordi; līdzšinējie rekordi piederēja indiānapolietei Valdai Grīslītei — 9,37 m (1957. g.), resp. 28,76 m (1956. g.).

Savus pag. g. meistarsacīkstēs Čikāgā izcīnītos Ziemeļamerikas kontinenta baltiešu meistartitulus šoreiz sekmīgi aizstāvēja I. Kauls 100 m un tāllēkšanā, H. Lukaitis 110 m barjērskrējienā un augstlēkšanā, E. Ezeriņš lodes grūšanā, I. Veldre diska mešanā, J. Plīsis veseŗa mešanā, A. Ezeriņa 80 m barjērskrējienā sievietēm, S. Juodvalkyte lodes grūšanā sievietēm un lietuviešu četrinieks 4 x 60 m stafetē, bet liekties šoreiz nācās I. Kaulam 200 m (šoreiz 2. v.) un 400 m (2. v.), K. Ezeriņam kārtslēkšanā (3. v.), I. Veldrem šķēpa mešanā (2. v.) un latviešu četriniekam 4 x 100 m (2. v.).

Meistarsacīkstes, saziņā ar ASV baltiešu sporta pārvaldi, rīkoja Ziemeļamerikas kontinenta lietuviešu sporta apvienība. Diemžēl, sacīkšu vadība ne brīdi neatradās savu uzdevumu augstumos, un laukumā valdīja gandrīz nepārtraukts chaoss, nesaskaņas, neskaidrības, strīdi un pārpratumi.

Šeit meistarsacīkšu labākie techniskie rezultāti:

Vīriešu sacensībās: 100 m — 1. I. Kauls 10,8 sek., 2. Ed. Aleksejunas 11,0 sek., 3. I. Meškauskas 11,4 sek.; 200 m — 1. Ed. Aleksejunas 23,3 sek., 2. I. Kauls 23,8 sek, 3. I. Meškauskas 25,0 sek.; 400 m — Ed. Aleksejunas 52,2 sek., 2. I. Kauls 52,2 sek., 3. A. Grīnbergs 53,4 sek; 800 m — 1. J. Lode 2:04,7 min., 2. J. Kulavičius 2:05,6 min., 3. J. Pētersons 2:11,0 min.; 1500 m — 1. J. Pētersons 4:28,9 min., 2. J. Kulavičius 4:29,6 min., 3. J. Lode 4:35,9 min.; 110 m barjērskrējienā — 1. H. Lukaitis 16,5 sek., 2. I. Arums 18,5 sek. Tāllēkšanā — 1. Kauls 6,47 m, 2. A. Grīnbergs 6,35 m, 3. V. Venclauskas 6,19 m Trīssoļlēkšanā — 1. V. Venclauskas 12,55 m, 2. E. Ezeriņš 12,40 m, 3. A. Modestas 12,29 m. Augstlēkšanā — 1. H. Lukaitis 1,70 m, 2. E. Ezeriņš 1,70 m, 3. E. Modestas 1,64 m. Kārtslēkšanā — 1. Eug. Karosas 3,19 m, 2. R. Sakalas 2,94 m, 3. K. Ezeriņš 2,74 m. Lodes grūšanā — 1. E. Ezeriņš 14,76 m, 2. I. Veldre 14,05 m, 3. A. Braždis 11,27 m. Diska mešanā — 1. I. Veldre 44,38 m, 2. E. Ezeriņš 41,53 m, 3. V. Krīgers 33,05 m. Šķēpa mešanā — 1. A. Braždis 60,81 m, 2. I. Veldre 47,73 m, 3. A. Modestas 45,73 m. Veseŗa mešanā — 1. J. Plīsis 40,49 m, 2. I. Veldre 24,00 m, 3. V. Krīgers 20,47 m. 4 x 100 m stafetē — 1. Lietuvieši 45,9 sek., 2. Latvieši 47,3 sek.

Sieviešu sacensībās: 60 m — 1. M. Šileikyte 8,4 sek., 2. R. Besperaityte 8,7 sek., 3. E. Ezeriņa 8,8 sek. 100 m — 1. M. Šileikyte 14,0 sek., 2. R. Besperaityte 14,6, 3. E. Ezeriņa 14,6 sek. 80 m barjērskrējienā — 1. A. Ezeriņa 14,0 sek., 2. E. Ezeriņa 16,5, 3. I. Lācīte. Tāllēkšanā — 1. E. Ezeriņa 4,42 m, 2. R. Besperaityte 4,39 m, 3. D. Vilkaite 4,21. Augstlēkšanā — 1. K. Gelažis 1,30 m, 2. E. Ezeriņa 1,30 m, 3. Dz. Pasteniece 1,30 m. Lodes grūšanā — 1. S. Juodvalkyte 10,70 m, 2. A. Ezeriņa 9,44 m, 3. L. Kloba 8,98 m. Diska mešanā — 1. A. Ezeriņa 28,61 m, 3. L. Kloba 22,87 m. Šķēpa mešanā — 1. M. Šileikyte 26,27 m, 2. Dz. Pasteniece 24,84 m, 3. S. Juodvalkyte 24,28 m. 4 x 60 m stafetē — 1. Lietuvietes 33,1 sek., 2. Latvietes 1. 34,4 sek., 3. Latvietes 2. 36,3 sek.

Gundars Grīslītis

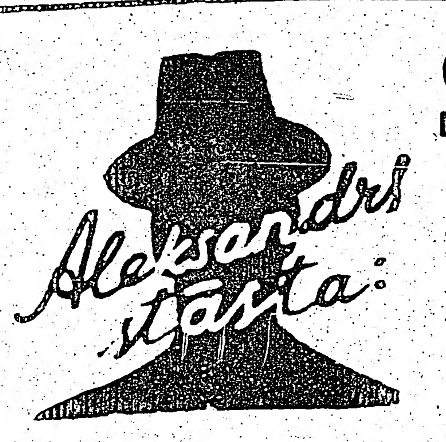

SESTAIS VILNIS

PA SLEPENO AĢENTU NOSLĒPUMAINAJĀM UN BĪSTAMAJĀM GAITĀM

OTRS KAPRACIS

Spožie Latvijas neatkarības gadi visai pasaulei pierādīja mūsu tautas neapšaubāmās spējas apbrīnojami ātri nostāties kā pilnīgi līdzvērtīgam partnerim blakus daudzām vecajām Eiropas tautām. Ne pašdarinātās tautiskās lelles, ne amatnieku un amatieŗu koka grebumi vai sudraba važiņas, ar ko pēckaŗa periodā visur bērnišķīgi dižojas latviešu emigranti, bet gan apbrīnojamā saimnieciskā uzņēmība, milzīgā darba griba un vitālitāte ,kā arī nesalīdzināmā alkā pēc augstākās izglītības latvieši ir nodrošinājuši sev un savai tautai cieņu kā draugu, tā arī ienaidnieku vidū.

Neatkarīgās valsts zelšanu nespēja kavēt daudzās negatīvās īpašības, kas kā citām tautām, tā arī latviešiem nāca līdzi pūrā jaunās valsts celšanā.

Kādā vaļsirdības brīdī britu Karaliskā konsulātā trešais sekretārs Kenets Sautvuds pēkšņi bija uz brīdi pavisam aizmirsis faktu, ka viņa patiesais uzdevums Rīgā ir pieklājīgā veidā brīdināt un Viņa Majestātes slepenā dienesta uzdevumā palīdzēt vecajam draugam pulkvedim Sēlim, kas jau 6 gadus atradās Latvijas armijas štāba izlūkošanas dienesta priekšgalā.

„Vēl paies diezgan ilgs laiks, mīļais pulkvedi, iekāms jūs, latvieši, kā tiksit laukā no bērnu dārza naivitātes. Es zinu, ka jūs, mans mīļais draugs, esat viens no nedaudziem ,kas to itin labi apzinās. Bet diemžēl somi un pat jūsu kaimiņi lietuvieši kā pašu māju politikā, tā arī tālākā politiskā plānošanā ir jums krietni priekšā. Nepārtrauciet, lūdzu, mani un nesāksim strīdēties. Protams, jums ir taisnība, ka Kremļa roka ir, ja atceramies „Zilās aploksnes" notikumus, bijusi pirmā, kas ti badā un nežēlīgā terrorā labi oz pēc asinīm, un tomēr ti pirmā, kas izstiepusi savus kaulainos pirkstus pret jūsu jauno ziedošo valsti, lai izdevīgā brīdī to nožņaugtu. Diemžēl Kremļa roka nav vienīgā, kas jūsu politisko tuvredzību izmantot, un agri vai vēlu atkal liks plūst asinīm ,lai varas skurbumā censtos uzmesties par nelūgtiem kungiem jūsu zemei."

„Es varu iedomāties, Kenet, kas jums prātā," armijas štāba trešās nodaļas priekšnieks pulkvedis Sēlis bija atstājis kamīnu un rakstāmgaldā ātri sameklēja kādus biezas akts vākus. „Es gluži neguļu. Šajā aktī man ir pāri par pussimts vārdu. Manās acīs tie faktiski ir vēl lielāki nodevēji nekā viens otrs komūnisma dialektikas dzīņģļos iemaldījies pusintelliģents vai fanātiķis. Un tomēr man ir likts saprast, ka šos kungus es nedrīkstu aizkart. Vismaz tādas ir mazās tagadējās priekšniecības domas."

Šī saruna pulkveža Sēļa un britu izlūkošanas dienesta Baltijas valstu sektora vadītāja Keneta Sautvūda starpā notika 1931. gadā 12. jūnijā.

Pārlasot pulkveža Sēļa atstātās piezīmes un atsaucot atmiņā vēl ne visai pārāk tālus vēstures putekļu neapklātos notikumus, tiešām ir jābrīnās, kādēļ mēs savas neatkarīgās valsts bojā ejā ar neparspējamo politisku naivitāti vainojam tikai Kremli. Neatkarīgās Latvijas kapa rakšanā līdzās viltīgajam Staļinam tikpat lieli nopelni bija gādam, kuŗa vārds bija Adolfs Hitlers. Tas bija Hitlers, kas, gribēdams par katru cenu iegūt Maskavas draudzību, parakstot Lielvācijas - Padomju Savienības neuzbrukšanas paktu, aci nepamirkšķinādams iegrūda latviešus un igauņus vēlāk arī lietuviešus varmācīgā Staļina apkampienos.

Divu asiņaināko 20. gadu simteņa diktātoru apšaubāmā draudzības meklēšana sākās 1939. gada martā, kad Padomju Savienības pilnvarotais Aštakovs Berlīnē ļoti piesardzīgi sāka sarunas ar Hitlera uzticības vīru padomnieku Šnuri. Zīmīgi, kā slepenajā drāmatiskajā spēlē, kas uz gadu desmitiem pārveidoja Eiropas politisko seju, kā no krievu, tā arī no vācu puses skatuvē neuzkāpa diplomāti vai valstsvīri, bet gan savas valsts varas uzticību baudoši līdz tam nepazīti slepenā dienesta aģenti. Kas gan šodien zina, kur palicis Aštakovs, kas Kremļa uzdevumā tik veikli sagatavoja kapu Baltijas valstu brīvībai? Kas zina, kur šodien ir Hitlera uzticības vīrs Kordts, kas 1939. gada 23. augustā, pl. 8,15 vak., no Berlīnes uz Maskavu nosūtīja Ribentropam telegrammu Nr. 205. Šajā telegrammā bija tikai 4 vārdi: „Atbilde ir „jā". Piekrītu."

Vēsturiskajā 1939. gada 23. augusta slepenās sarunas bija nonākušas jau tik tālu, ka Kremlī Staļins ar Molotovu beidzot sēdās pie viena galda ar Ribentropu, vācu sūtni fon Šulenburgu un slepenpadomnieku Gustavu Hilgeru. Tieši pl. 3 p.p. sākās sēde, kuŗā Hitlera uzticības vīriem bija jāizkaulē krievu draudzība un jāpanāk savstarpēja neuzbrukšanas līguma parakstīšana. Kāda būs cena par šo Kremļa labvēlību, ilgi nebija jāgaida — Staļins pamazām sāka atklāt savas kārtis:

„Mums nepieciešama Liepāja un Ventspils," Staļins pusvārdā bija pārtraucis Ribentropu, kas tikko bija paspējis deklarēt, ka „Baltijas telpa ir liela diezgan, lai tur kā Vācija, tā Padomju Savienība atrastu draudzīgu sadarbību. Staļina atklātā valoda uz brīdi lika sarunām pārtrūkt. Ribentrops vēlējās sazināties ar pašu vadoni. Pulkstenis rādīja sesto vakara stundu, kad triju stundu ilgajā apspriedē Vilhelma ielas un Kremļa vīri bija analizējuši pasaules politisko stāvokli un uzmanīgi pacēluši tuvākās nākotnes plīvuru, kas, kā par brīnumu, solīja rožainas un laimes pilnas dienas kā Lielvācijai ,tā arī viņas jaunajam draugam Padomju Savienībai. Pēc 2 stundām sarunām bija jāturpinās, un Ribentropam bija jāzina, cik tālu vācieši var piekāpties Staļina prasību priekšā.

Kad Ribentropa telegramma sasniedza Vilhelma ielu, bija skaidrs, ka vācu un padomju neuzbrukšanas līgums būs parakstīts jau tuvāko 24 stundu laikā. Atlika vēl parakstīt slepeno vienošanās protokolu.

„Libau, Vindau," Ribentropa telegrammu rokā turēdams, Hitlers uztraukti soļoja pa savu darba kabinetu. „Kordt, atnesiet man tūliņ kartes, kur es varētu redzēt šīs Baltijas pilsētiņas — Vindau un Libau!"

Brīdi vēlāk, pārliecies pāri uz rakstāmgalda izklātai Latvijas kartei, Lielvācijas vadonis ar pakalpīgā adjutanta palīdzību viegli atrada kā Liepāju, tā Ventspili. Divās minūtēs Latvijas liktenis bija izšķirts.

„Kordt, tūliņ nosūtiet fon Ribentropam telegrammu: „Atbilde ir „jā". Piekrītu."

Pulkstens bija tieši 8 vakarā.

Turpinājumā: **Desmit veiksmīgi gadi.**

APKĀRT ZEMES LODEI

◉ Evanģēlists Billijs Grēms ierosinājis ,lai ASV apciemojuma laikā prezidents Eizenhauers aicinātu Chruščevu līdzi uz baznīcu.

◉ Japāņu laikraksts „Yomiuri" apgalvo, ka 34 gadus vecais Hirokicho Magano miris radioaktīvā lietus iespaidā, tā no jauna izsakot pārmetumus amerikāņiem par atomieroču izmēģināšanu Pacifikā.

◉ Amerikāņu izgudrotā jautājumu mašīna, kas sniedz atbildes uz dažādiem jautājumiem izstādes apmeklētājiem Maskavā, rāda, ka Padomju Savienības pilsoņi visvairāk interesējas par to, cik ASV maksā cigaretes. -š.

ATPŪTAS VIETA VAI GADA TIRGUS?

DAŽAS PIEZĪMES VASARAS BRĪVLAIKĀ

Atlantic City — šī ir mazā un ne visai izskatīgā pilsētiņa Atlantijas okeana piekrastē, ap 2 stundu braucienā no Filadelfijas; tā katru vasaru pulcina tūristus no visas Amerikas. Daudzi jo daudzi šeit ierodas pavadīt vasaras atvaļinājumu. Gandrīz nesaprotami, kā šī okeana pilsētiņa, kuŗai nav nekā sevišķa ,kas varētu saistīt ceļotāja interesi ,ir joprojām tūristu iecienīta. Staigājot pa piekrasti, rodas jautājums, kā Atlantijas Sitijā patlaban ir liels gada tirgus. Tiek pārdots viss: „popkorķi", saldējums, „karstie suņi", bet visvairāk dažādas piemiņas lietas. Tirgošanās notiek uz plašiem izbūvētas ielas, kas piegulst gar visu pludmali. Šeit jūs varat nopirkt ne tikai maznozīmīgus sīkumus, bet iegādāties arī mākslas darbus, īpaši gleznas un karikatūras. Kādā telpā ir novietojušies ap 12 karikatūristi, kas prasa itin augstu samaksu par saviem darbiem, bet mākslas tīkotājiem dod preti samērā vāju kvalitāti.

Bez mākslas šedevriem, ceļotājs šajā tūristu „Mekā" var atrast arī 2 auto izstādes. Amerikāņu mašīnas katrs var apskatīt par brīvu, bet par krievu modeļu apskatīšanu jāmaksā 75 centi.

Kad diena ir pavadīta saulē un okeana viļņos, sākas nakts dzīve, kas šajā kurortā nav sevišķi ievērojama, bet tomēr ļoti patīkama. Vispopulārākā izpriecas vieta ir kino un dejošana pie rock and roll" mūzikas, kas tomēr, kā ir jāatzīst, redz šejienes nakts klubi. Kad ar savu kollēgu iegājām kādā no tiem, mūs pārsteidza lieliskā džesa mūzika, kuŗas izpildītāji bija nēģeri, kas jau sen ir pazīstami džesa mākslā. Pats galvenais — šie „bītniki" iziet uz virtuozu sinkopētu, ko nevar veikt pat tik daudzi izcili mūziķi, kas spēlē izcilos orķestros.

Aleksandrs Kalniņš

PAŠĀ NAKTS MELNUMĀ

Īsti labā makšķerēšanas sezona sākšoties taisni ar 15. augustu. Šādu neapšaubāmu aksiomu nupat jo plaši sākuši propagandēt godātie tautieši, kam atvaļinājums šogad sākas tieši 15. augusta agrā rīta stundā. Tā kā arī man atvaļinājums iekrīt šajā gada laikā, tad varu šo teoriju tikai pastiprināt. Īstam makšķerniekam 14 atvaļinājuma dienas ir pārāk īsas, lai kārtīgi izmakšķerētos, tādēļ prātīgi dara tie, kas makšķerēšanai talkā ņem arī nakts melnumu.

Veiksmīgo makšķernieku statistikās pārvaldes publicētie biļeteni rāda, ka tieši krēslas stundās un pašā nakts melnumā pastāv lielākas izredzes noķert vislielākās zivis. Un kas gan var būt vēl jaukāks kā vakara krēslā kādas upes krastā uz ātru roku ierīkot provizorisku nometni. Mazā ugunskura liesmas draudzīgi dzen nost no jūsu plikajiem stilbiem vēl dzīvi palikušos odus, pārnesāmā ledusskapītī, skaisti atvēsinātas, gul savs pusducis jaktsdesu un citi piederumi. Vakars ir silts un kluss, un tuvumā nav neviena, kas varētu ienest disonanci šajā makšķerēšanas izbraukumā ,kuŗā kā jūs, tā arī jums līdzi atbraukušais draugs ļaus pilnu vaļu runājieniem, un brīnišķā piedzīvojumiem bagātā nakts paies pilnīgi nemanot. No ugunskura dūmiem jūs gan paši varbūt smaržosit pēc labi nožāvētas Krakovdesas, bet īstam nakts makšķerniekam par šo vienu nakti būs ko stāstīt vēl visus gaŗos ziemas mēnešus — līdz pat nākošajam gadam.

Tā saucamā gruntsmakšķerēšana, bez pludiņa sola labākos panākumus. Bet labi pārzinot izvēlētos ūdeņus varēsit izmēģināt roku arī paspingošanā. Vislielākā uzmanība jāievēro ,rīkojoties ar gaismu. Jūsu kabatas bateŗijas gaišs staru kūlis uz upes līmeņa aizbaidīs visas zivis tikpat droši kā tajā pašā vietā tīši ūdenī iemests paprāvs akmens. Ir arī pierādīts ,ka mierīga un nepliela ugunskura blāzma pāris stundās, brīnišķīgā kārtā pievilinās jūsu apmetnes vietai visas tuvumā esošās lielākās zivis. No mazām jūs tik un tā atkauties nevarēsit. Arī es esmu pāris reizes kopā ar draugiem iekritis šādās nakts makšķerēšanas ekspedīcijās, nerunājot nemaz par romantiku, arī lomi ir bijuši labi. Pie tam laika periods pirms saules rieta līdz apm. pl. 10 ir ļoti labs un tad atkal no pl. 4 rītā līdz saulesīēktam. No pl. 10 līdz 4 rītā labāk ir aprunāties un drusku nosnausties kā mēģināt tīšā prātā upē saslapināt vēl sausās drēbes. Nakts melnumā jūs negaidīti varat tomēr dabūt pacīnīties ar varenu melno basu vai tikt pie „king size" pikreles. Pamēģiniet šo nakts būšanu. Neko daudz jūs pazaudēt nevariet. Ja nekā nenoķersit, varat dabūt drusku iesnas, bet jūs taču zināt, kas ir labākās zāles pret iesnām.

☆

Telegramma no O. Zvirgzdgrauda kunga, 50 Carrick Ave., Hamilton, Ont., tel. LI 9-8782, vēstī, ka viss ir sagatavots lieliskai makšķerēšanai, pēc mana ieskata, vislabākajos un vēl gandrīz neskartajos ūdeņos jaunās latviešu makšķernieku Mekas — „Rīgas nometnes tuvējos ūdeņos. Pats nometnes saimnieks savu dienišķo dolaru taisa Hamiltonā, un tādēļ nometnē sastopams tikai nedēļas nogalēs. Bet kārtīgi latviešu makšķernieki „Rīgā", kas atrodas 6 jūdzes Z. no Port Severn pie 103. ceļa, ir vienmēr gaidīti. Vienā no kotidžas logiem ir iestiprināta papīra lapa ar instrukcijām, kā negaidītiem ciemiņiem rīkoties. Rakstīts ir tikai latviski, tādēļ ctiem nelūgtiem ciemiņiem šī instrukcija neko nedos. Šajā kunga Zvirgzdgrauda vēstījumā jūs atradīsit norādījumus, kur atrast savas kotidžas vai istabas atslēgu, kuŗu laivu un kā lietot, un, ja vēlaties ,uz kuŗu pusi labāk braukt makšķerēt. Izrādās, ka uzturēšanās ar visām 20. gadu simteņa labierīcībām apgādātajā nometnē nav tik dārga, ka jums jāskrien pie advokāta izgatavot trešo morgidžu jūsu nekustamam īpašumam. Precētiem un vēl neprecētiem pāŗiem uzturēšanās „Rīgā" ir tikai $3,- diennaktī, vieniniekiem tikai $2,-, laivas lietošana $1.50 denā. Tiem, kas uzturas nedēļu vai ilgāk, laivas lietošana ir pilnīgi par brīvu. Pie tam šajā cenā nāk līdz ne vien veselīgais Muskokas gaiss, klusums, klintis un agrā rudens burvīgums, bet arī segas, palagi, trauki, naži, dakšiņas.

Nākošajā nedēļā, uzturoties „Rīgā", es ceru pie draudzīga ugunskura kādu vakaru paplāpāt ar Dr. S. Altraku, latviešu spiegu šefu Aleksandru u. c.

☆

Nometņotāji, sekojot laika gaŗam, no atspeŗu madračiem jau pāris gadus kopš pārslēgušies uz piepūšamiem gumijotas drēbes maisiem. Gulēšana uz šiem moderniem madračiem ir itin laba, tikai tā madraču piepūšana ar gaisu nav viena no vispatīkamākajām nodarbībām. Pēc 2 madraču uzpūšanas bieži ausīs sāk zvanīt tādi kā mazi katedrāles zvani ,un vājākam vīrelim iet zils un zaļš gar acīm. Var jau iegādāties īpašu pumpi, un tad vairs nav jālieto plaušas. Nupat man ziņo par jaunu un daudz racionālāku metodi, kā uzpūst ātri un bez kādām pūlēm normāli gumijotu gaisa gumijmaisu. Nu tad klausaities uzmanīgi: Pirms izbraukšanas piestājiet benzīna pildītavā un savas mašīnas rezerves riepā iepildiet 20 mārciņu lielāku gaisa spiedienu, kā vajadzīgs. Teiksim, ja normāli riepai nepieciešams 30 mārciņu spiediens, tad iepildiet 50. Brīvā dabā nonākuši, ņemiet rokā tukšo guļammaisu un, atveŗot rezerves riepas gaisa ventilu, ļaujiet gaisam skriet iekšā jūsu maisā.

☆

Sirmajam latviešu kultūras dzīves veterānam O. Krolla kungam Čikāgā mīļš paldies par silto vēstuli. Man nav nodomā aiziet no šī laikraksta. Gluži otrādi, paklausot laikraksta apgādam, varbūt uzņemos kārtēju nedēļas apskatu par lietām, kas mums daudziem gau stāv tuvu, bet par kuŗām mēs neesam padiskutējuši — problēmas, ar kuŗām diendienā sastopamies. Šāds komentātora uzdevums gan sola sagādāt vairāk nedraugu kā draugu, bet kuŗam gan viņu netrūkst. Pagaidām, protams, turpināšu arī „Brīvās Dabas" chronika pienākumus.

A. Pelēkais

MALIENES BATALJONS

(Pārnesums no 3. lpp.)

ātrā kustības cīņā nekad nevar aizstāt patšauteni.

Nebijām paguvuši pat lāgā elpu atvilkt, kad pamanījām no krūmiem ciema dienvidus pusē iznākam sarkano ķēdi.

Tūlīt nostādījām „Makšus"; arī vltn. Bergmanis parādīja savas artilerista spējas. Ķēde izjuka, dzīvi palikušie metās atpakaļ krūmos.

Tikko tas bija nokārtots, pa rudzu lauku ciema austrumu pusē nāca jauna sarkano ķēde.

Tā izrādījās cietāka materiāla un, par spīti zaudējumiem, turpināja virzīties uz priekšu. Arī no krūmiem, kur pazuda iepriekšējās ķēdes atliekas, nāca laukā jauna. Stāvoklis kļuva draudošs, jo arī ložmetējiem sāka trūkt municijas.

H. deva pavēli turpināt atiešanu. Man tā bija jāsedz.

Palikušie turpinājām šaut „no visiem stobriem", taču sarkano ķēdes tuvojās. Jādomā, ka tur bija kāda izlases vienība, jo vienkārši sarkanarmieši parasti tik drošsirdīgi nebija.

Kad mūsu „galvenie spēki" ar lielgabaliem un gūstekņiem bija atgājuši kādu gabalu, H. deva man zīmi sekot.

Bija arī pats beidzamais brīdis to darīt, jo sarkanie bija vienkārši tik tuvu, ka kuŗu katru acumirkli varēja mesties triecienā. Mums darbojās vairs tikai šautenes, patšautenēm municija bija izšauta un rokas granātas izlietotas jau iepriekš.

Bija jāpārlet apmēram puskilometru plata līdzena pļava, aiz tās sākās mežs.

Atgājām atšaudīdamies — skrējienā pielādējām šautenes, sviedāmies atpakaļ, izšāvām un metāmies atkal tālāk. Ap mums lidoja nepārtraukts ložu spiets, un no viņu dzēlumiem saļima viens otrs zaļoksnējs stāvs.

Dieva laime, ka sarkanie bija slikti šāvēji, citādi no mums neviens netiktu pāri šai pļavai!

Skrējot sajutu kā asu pātagas cirtienu pa labo kāju. Tātad ievainots. Tomēr paiet vēl varēju un, sakodis zobus, devos tālāk. Viens no lielgabaliem bija pamests, jo tam bija apšauti zirgi.

Mežmala tuvojās. Tur mūsējie sāka kārtoties jaunai kaujai, ja sarkanie iedrošinātos doties pāri pļavai. Bet viņi to nedarīja un mēs varējām netraucēti turpināt savu ceļu.

Mani spēki bija galā. Krūzes Jēkabs ar Baložu Pēteri mani iecēla kādos zemnieka ratos, kuŗos veda mūsu ievainotos, un Plūmaņu Arvīds pārsēja ievainojumus. Ar tādu kā zinātnieka skatu šinī procedūrā noraudzījās Krūmiņu Rūdis, pie sevis norūcot: „Nu tad velna milti..." Tie visi bija Kaŗaskolas 1. izlaiduma vīri.

Aiz meža nāca Zilupe. Tilta nebija, un mūsu rokās palikušo lielgabalu pāri upei pārvilka gūstekņi.

Vltn. Bergmanis izlaida vēl no lielgabala pāris atvadu šāvienu sarkano virzienā, un tad devāmies mājās.

Mūsu ieguvums bija viens lielgabals, kādi 8 smagie ložmetēji un ap simts gūstekņu.

Kā vēlāk noskaidrojās, šinī dienā tieši ap to laiku, kad notika niknā kaušanās, pie Zilupes pilsētas pāri robežai bija braukusi uz Rīgu Joffes vadītā miera delegācija.

Pāris dienas vēlāk mūsu pulka rajonā pāri frontei bija pārnākusi kāda sarkano žēlsirdīgā māsa. Tā stāstījusi, ka sarkano zaudējumi bijuši ārkārtīgi lieli. Kritušo un ievainoto uzlasīti varāki simti.

Tā bija pēdējā Malienes bataljona kauja. Man šķiet, es nekļūdīšos teikdams, ka tā bija vispār pēdējā kauja atbrīvošanas cīņās, jo pēc tam visā frontē nekāda kaŗadarbība nenotika.

Par šo kauju Helmani stādīja priekšā apbalvošanai ar L.K.O. 2. šķiru, bet to viņš nesaņēma.

11. augustā noslīga mieru. Šo ziņu saņēmu Rīgas kaŗa slimnīcā.

Brīvā, neatkarīgā Latvija bija izcīnīta, bet pēc 20 miera un labklājības gadiem bez viena šāviena tā atkal nāca sarkano varā.

Ir grūti ko vērtīgu iegūt, bet vēl grūtāk ieguvumu paturēt. Plkv. - ltn. Ērglis pēc kaŗa bija redzams saimniecisks un politisks darbinieks. Ilgus gadus bija Latvijas piensaimnieku centrālās savienības direktors - rīkotājs ,beidzamā laikā „Degvielas" direktors - rīkotājs. Noorganizēja Madonas aizsargu pulku un bija tā pirmais komandieris. Vēlāk komandēja Aizsargu aviācijas pulku. Bija Saeimas deputāts Zemnieku savienības frakcijā.

Boļševikiem ienākot, 1940. g. tika apcietināts un pie Baltezera noslepkavots.

Kpt. Helmanis piederēja pie tiem atbrīvošanas varoņiem, kuŗi nevarēja iedzīvoties miera laikā. Arī viņu boļševiki apcietināja. Nav domājams, ka viņš vēl varētu būt starp dzīvajiem.

N. Līdeks